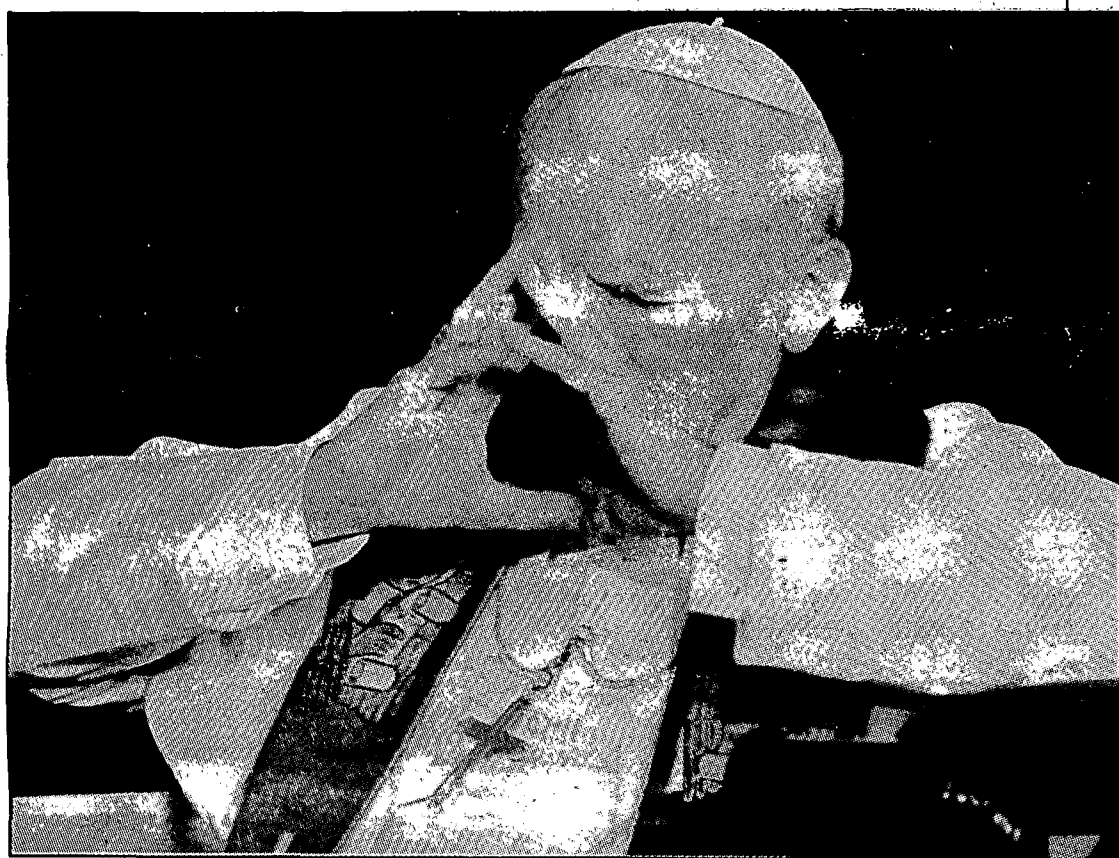

Crònica del viatge apostòlic a França

El Papa fa una crida a la solidaritat

Un balanç comú i solidari de la història espiritual de França, i una atenció espiritual als «ferits de la vida», van ser les idees centrals dels discursos i intervencions de Joan Pau II en la seva visita pastoral a França, amb motiu del mil cinc-cents aniversari de la conversió i bateig de Clodoveu. Només a Reims el van escoltar 200.000 persones, mentre que als carrers de París, les seixanta-sèt organitzacions contra la visita papal no van aconseguir més de 5.000 manifestants.

El pròxim 16 d'octubre es complirà el 18è aniversari de l'elecció al pontificat romà del cardenal Wojtyła. La multitud congregada aquella tarda a la plaça de Sant Pere va escoltar amb sorpresa i emoció la petició del nou Papa: «em corregireu», típic d'un estranger que havia estudiat més el llatí que l'italià. El rostre fort i enèrgic d'aquell home de 58 anys ja no és el d'ara, afeixugat per tantes xacres, però Joan Pau II continua treballant incansablement pel bé de l'Església i del món.

Més informació a pàgines 2, 3, 5 i VI

SUMARI

7 S'ha fet el Congrés internacional d'Scala-Dei

II Ara mateix: Vinko Puljic, testimoni d'una Església agermanada

IV Entrevista al jesuïta Josep M. Benítez

Va obrir un nou camí d'espiritualitat a l'Església

Primer centenari de la mort de Santa Teresa de l'Infant Jesús

El diumenge passat, 28 de setembre, va tenir lloc a Catalunya l'obertura oficial del primer centenari de la mort de santa Teresa de l'Infant Jesús amb una solemne Eucaristia al santuari de la Mare de Déu del Carme de Barcelona. Fou presidida per l'arquebisbe, el cardenal Ricard M. Carles, i concelebrada pel provincial dels carmelites descalços i un grup nombrós de religiosos carmelites i altres preveres. Així

mateix, a Lleida s'obrí el centenari amb una Eucaristia presidida pel bisbe, Mons. Ramon Malla, al santuari de la santa, on després es va fer la presentació de les últimes novetats editorials en català i un muntatge audiovisual sobre Teresa de l'Infant Jesús. «Es tracta d'una espiritualitat adulta plenament conscient de la seva dignitat cristiana i de les seves exigències —ha manifestat en un comunicat amb motiu d'aquest esdeveniment l'arquebisbe de Tarragona, Ramon Torrella— disposada a practicar

les virtuts que són l'encís de la infància, com la innocència i la fidelitat, la humilitat i la simplicitat, la dolcesa i la confiança.»

Catalunya Cristiana informarà durant l'any d'altres actes a celebrar, entre ells —també a Lleida— unes jornades sobre la santa a la universitat amb col·laboració de l'IREL, i el II Congrés internacional d'espiritualitat sobre l'actualitat de la vida i el missatge de la santa de Lisieux, coneguda universalment i molt estimada a Catalunya.

ESPECIAL

Arenys de Mar

Editorial

En la 43 jornada de l'ACO

El dissabte dia 12 d'octubre, tindrà lloc a Granollers la 43 jornada general de l'Acció Catòlica Obrera (ACO), amb el lema «obrim camins». Són diverses les raons que ens mouen a dedicar a aquest fet un comentari editorial.

En primer lloc, la força d'un moviment, l'ACO, que, tot i la seva implantació limitada bàsicament a l'arxidiòcesi de Barcelona, pot ser considerat avui la realitat més important d'acció catòlica especialitzada —adulta— a Catalunya. El seu creixement ha estat notable en els últims anys, com a fruit del treball dels seus militants i de la progressiva incorporació als seus equips, de matrimonis joves procedents de la JOC (Joventut Obrera Cristiana). Però la força no li ve només del nombre, sinó de la presència compromesa i activa de la seva militància als barris, als llocs de treball, al món sindical

i polític i al mateix temps, als arxiprestats i a les parròquies. La força li ve del seu arrelament en la fe en Jesucrist, viscuda i testimoniada al cor del poble, dia a dia. Quaranta-tres anys de trobades anyals palesen, d'altra banda, una continuïtat generacional no freqüent, en una mateixa línia de revisió de la vida —sempre nova i canviant— a la llum de l'Evangeli.

Però, a més de tot això, la trobada d'enguany de l'ACO coincideix amb el moment de l'aplicació de les resolucions del Concili Provincial Tarraconense. Val la pena de recordar el que aquestes diuen de la pastoral obrera, per un costat, i de l'acció catòlica, per un altre. De la recepció que siguem capaços de fer dels continguts del nostre Concili depèn la seva eficàcia real.

El Concili assumeix el document episcopal del no-

vembre de 1994, *La pastoral obrera de tota l'Església* (Resolució 23). Així reconeix que «el món obrer continua essent una realitat important, socialment i numèricament, en la nostra societat». Al mateix temps, «declara que l'evangelització del món obrer és l'objectiu central de la pastoral obrera» i afirma que aquesta «s'ha de considerar responsabilitat i tasca de tota l'Església a través de les diferents mediacions pastorals» (ibídem).

La potenciació de l'acció catòlica obrera constitueix un objectiu conciliar dins el conjunt de l'apostolat laical (Resolució 29).

Els camins que cerca obrir la 43 Jornada de l'ACO formen part, evidentment, dels que assenyala el nostre Concili a les esglésies de Catalunya. Tots, amb formes i sensibilitats diverses, ens hi trobem i ens hi animem.

Tribuna

Defensa de Joan Pau II

Alain Genestar

Col·laborador de «Le Journal du Dimanche»

En els nostres temps, no està de moda defensar el Papa. Joan Pau II s'ha esforçat a entrar en la història abatent els murs del totalitarisme, la qual cosa és suficient per fer d'ell un gran Papa, la tendència de moda avui és sobretot denigrar-lo, tractar-lo de conservador, reprotxar-li el seu silenci sobre el preservatiu o acusar-lo de recuperar el bateig de Clodoveu amb finalitats políticoreligioses. A aquesta *papofòbia* cacofònica, on es barreja tot i no importa què, respon una intransigència inversa de tradicionalistes beats, els ecos dels aplaudiments dels quals justifiquen els retrets fets a Joan Pau II. I heus aquí el parany: criticar el Papa seria tornar al camp dels assaltants, defensar-lo, al dels idòlatres. La reflexió espiritual —ja que es tracta d'això— mereix potser una mica més d'intel·ligència i una mica menys de judicis reflexius.

Defensar el Papa. I per defensar-lo, oblidar Clodoveu —debat anecdòtic— i retornar a l'essencial: el que diu aquest home d'Església, en quin moment ho

diu i a qui ho diu.

Joan Pau II recorda els grans principis de la religió de la qual és cap. Fa el seu ofici de Papa. Tolerància, compartir les riqueses, solidaritat, justícia, refús de l'exclusió... Aquestes paraules poden ser enteses com banalitats d'aiguabeneitera. Però, aplicades a la França d'avui, a les seves inquietuts, a les seves pors, a les seves temptacions, tenen un veritable significat —si cada vegada es fa l'esforç de donar-los-en un. Signifiquen, per exemple, que l'Església condemna el discurs racista, que aquells que el reclamen es col·loquen fora de l'Església. Signifiquen, per posar un altre exemple, que no s'ha de maltractar els pobres, d'entre ells, els immigrants clandestins, com els africans de l'església de Saint-Bernard. Significa, més globalment, que una societat, sigui religiosa o laica, té ne-

cessitat de punts de referència. Joan Pau II, ja que és Papa, indica les referències i les direccions de la seva Església.

Els seus criteris distingeixen, en nom de Déu, el bé del mal. ¿No és aquesta distinció, aquesta vegada en nom de la idea de justícia, que falla a la societat?

Ahir, Joan Pau II s'adreçava «als ferits de la vida», les víctimes de la «fractura social». ¿Qui dels altres, quin altre home polític pot adreçar-se a ells sense que li sigui reprotxat —com el president i el govern— l'absència de resultats?

Només es jutja el Papa per les seves paraules. Però les paraules, en un període en què els governants són criticats per la seva incapacitat d'arreglar els problemes d'una complexitat extrema, tenen una forta ressonància. Donem gràcies al Papa per oposar paraules nobles a d'altres paraules

demagògiques, dites amb odi, intolerants i racistes.

Es critica el conservadorisme de Joan Pau II que contraria, justament, l'impacte del seu discurs. El retret no és fals. El Papa podria ser més obert respecte del món, més conscient de l'evolució dels seus costums, més reformador, més audaç... Potsèr hauria de retirar-se? És un debat. Però el seu conservadorisme en part és confós amb la seva voluntat de reconstruir punts de referència i de consolidar els fonaments de l'Església. Aquesta és una època per consolidar amb unes certes formes conservadores. El següent serà (pot ser) la reforma. Cada cosa al seu temps. Joan Pau II pren el seu temps. Per a un Papa, no existeix el curt termini.

Representant de l'Etern, mesura el temps a l'ala de l'eternitat. Difícil de comprendre (i és fàcil burlar-se de l'incomprensible). Aquest és un afer de consciència, de convicció, de fe. Ara bé, la nostra societat d'avui està mancada d'aquestes creences, siguin en Déu, en l'home o en ella mateixa. El Papa, si se'l sap escoltar, aporta respostes que cadascú és lliure d'acceptar o de rebutjar. Elles valen més que d'altres.

Cal retornar a l'essencial: el que diu aquest home d'Església, en quin moment ho diu i a qui ho diu

CATALUNYA
CRISTIANA

Director: Mn. Manuel Valls i Serra

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codina, Guillem Farré, Francesc Gamissans, Núria Oriol, Marta Puyol, David Vidal *

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragones, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Collell, Miquel Estradé, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Jaume Reixach, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado i Minguez

Publicitat: Magda Revetllat i Barba

Promoció: Jordi Baig i Juncosa

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

C/ Puiggarí 5-7 - 08014 BARCELONA - Telèfon 490 59 88, Fax 490 20 35

Impressora: Publiograf, S.A.L. Passatge Valeri Serra, 30, 08011 BARCELONA. D.L. B. 14.387/79 Tel. 454 16 30 / 17 77

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.880 ptes.
Resta d'Europa: 20.384 ptes.
Amèrica i Àfrica: 25.584 ptes.
Àsia i Oceania: 36.504 ptes.Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona
Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

PATRONAT

President: Mons. Ricard-Maria Card. Carles i Gordó, arquebisbe de Barcelona

President per delegació: Mons. Joan Carrera i Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Altres membres: Josep-Rafael Carreras de Nadal, Ramon Casals i Lamarca, Marcel Coromines i Balletbò, Pere Fàbregues i Morlà, Marcel·lí Joan i Alzinella, Josep Miró i Ardèvol, Pere Planellas i Reig, Josep Oriol Pujol i Humet, Mn. Manuel Valls i Serra, Gaspar Vilarrúbias i Codina

Secretari: Jaume Planas i Pahissa

Gerent: Jaume Viñals i Rovira

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP
MEMBRE DE L'APPEC

Internacional

Joan Pau II ho va demanar als catòlics de França en la seva visita pastoral amb motiu de la conversió i baptisme de Clodoveu

«Sigueu fidels a la vostra herència cristiana de segles»

A Reims, el diumenge 22 de setembre, 200.000 persones van assistir a la missa celebrada pel Papa, mentre que a París, la capital francesa, les setanta set organitzacions contràries a la visita del Papa no van aconseguir reunir més de 5.000 manifestants, que van acabar la seva intervenció abans del temps previst per falta d'assistents. Una dada objectiva i comparativa, ignorada o minimitzada per la majoria dels nostres mitjans informatius.

C.C.

La visita pastoral de Joan Pau II a França va durar quatre dies en quatre etapes:

Saint-Laurent-sur-Sèvre (Vandée), Sainte-Anne-d'Auray (Bretanya), Tours, per la celebració del 1.600 aniversari de la mort de sant Martí i Reims, ciutat on va ser batejat Clodoveu, considerat el primer rei de França.

DIJOUS: ARRIBADA A LA BASE AÈREA DE TOURS

Després de ser rebut pel president de la República, Jacques Chirac, el Sant Pare es va traslladar a Tours, on va pernoctar els quatre dies en una habitació, sense luxe ni flors, d'un convent

Repetides vegades Joan Pau II va demanar solidaritat, socors físic i moral per als que ell va anomenar els «ferits de la vida»

de religioses dominiques de la presentació.

A Saint-Laurent-sur-Sèvre (Vandée), el Papa va tenir una trobada amb 2.000 religioses de dotze diòcesis franceses a les que va animar a ser fidels a les seves vocacions. El mateix dia va visitar la capella de sant Lluís Maria de Grignon de Montfort, autor del *Tractat de la verdadera devoció de la Verge Maria*, una de les obres més llegendades pel Sant Pare.

DIVENDRES: «LA VOSTRA FE S'ENFRONTA A NOMBROSOS DESAFIAMENTS»

El matí del divendres, al monestir de Sainte-Anne-d'Auray, far espiritual de la regió de Bretanya, es va constituir el pri-

mer bany de masses entorn el Papa. El sol bretó i la calor dels milers de fidels —120.000 van donar noves forces al Pontífex que, va presidir una celebració Eucarística. La missa va ser plena de cants i música bretona, que es va prolongar per espai de més de dues hores i mitja. Joan Pau II va agrair als bretons «la fidelitat a la Església». «Aquesta fe, que és la vostra herència, us enfronta a nombrosos desafiaments; les causes d'inquietud són múltiples. Veiem, com es desenvolupa un clima d'inferència i individualisme. Alguns no saben acceptar l'altre en les seves diferències.» I va concloure: «Us convido a donar un impuls a l'apostolat dels laics i prosseguir la recerca de noves formes de presència de l'església en la societat.»

A la tarda, en una trobada amb 10.000 joves parelles, Joan Pau II va donar la mà als catòlics divorciats i divorciades en un missatge que va abordar tots els aspectes de la vida de matrimoni, des de la relació sexual a la infidelitat. «L'església es preocupa dels que

s'han separat, divorciats i divorciades que s'han tornat a casar. Segueixen sent membres de la comunitat cristiana; poden, fins i tot han de, com a batejats, participar en la seva vida, acollint en la fe la veritat que l'Església es portadora en la seva disciplina de matrimoni», va afirmar el Papa.

DISSABTE: SOCORS FÍSIC I MORAL DELS FERITS DE LA VIDA

A la basílica de Sant Martí, a Tours, 120.000 fidels van assistir a una missa que va permetre a Joan Pau II subratllar la necessitat d'inventar noves formes de solidaritat per donar ajuda física i moral als «ferits de la vida», amb un missatge en el qual la premsa francesa més influent (com el vespertí *Le Monde*, independent d'esquerra moderada), va creure que havia descobert una crida al patrimoni espiritual comú d'agnòstics i cristians.

A l'aire lliure, a l'aeròdrom de Tours, van decidir assistir a la missa a títol estrictament personal, polítics com Valéry Giscard d'Estaing, expresident de la República, Charles Pasqual, exmi-

(Segueix a pàg. 5)

Qui finança el viatge?

És difícil de calcular amb precisió el preu del viatge del Papa. Posant per cas, l'any 1980 el cost de l'estada a Lió va ser de 6 milions de francs. Com en tota visita d'un cap d'Estat, la República francesa es fa càrrec de la seguretat. Algunes administracions locals aporten, a cada lloc, subvencions per a l'arranjament de les rutes per on ha de passar. De les altres despeses, és a dir, de la quantitat més elevada, se'n fan càrrec les comunitats catòliques que el reben. Sempre es convida els fidels a aportar una contribució, sigui en el mateix indret de les celebracions, o bé participant en una col·lecta, com la llançada per Mons. Defois, arquebisbe de Reims, o bé amb iniciatives locals com l'anomenat *dollage de la foi*, realitzat a Sainte-Anne-d'Auray.

(Pèlerin)

El president de la República, Jaques Chirac, que rep el Sant Pare a Tours, no va assistir a la missa a Reims per evitar controvèrsies

CRÒNICA EN IMATGES

d'alguns pelegrinatges recents

Bulgària medieval

Del 13 al 23 de juliol, un bon grup d'Amics de Catalunya Cristiana va pelegrinar a Bulgària amb el propòsit de conèixer els testimonis de la més típica tradició oriental d'aquell país.

Un dels dies d'estada a Sòfia, hi va haver l'oportunitat que el grup visités Mons. Christo Proykov, exarca apostòlic per als catòlics de ritu bizantino-eslau residents a Bulgària, el qual els va acollir a la seva residència amb una gran cordialitat.

Acompanyava el bisbe búlgar el seu vicari general, Blagovest Vanguelov; tots dos van mostrar un gran interès pel nostre setmanari, molt semblant d'aspecte i continguts amb el periòdic «Veritas» de què disposen els grecs catòlics d'aquell país. De fet, allà, el poble, que ha sabut mantenir un gran sentit d'identitat, es troba en circumstàncies força dures per mirar de bastir damunt les antigues arrels un futur sense imposicions ni miratges: tot un rept!

Aquesta vegada, el guiatge espiritual del grup fou confiat a un dels sacerdots pelegrins procedents del bisbat de Tortosa; concretament a l'arxiprest de Vila-real, Mn. Joan B. Alba. Aquí, a la foto, un moment de la concelebració eucarística que es féu a l'església de l'Assumpció, de Sòfia.

Sense perdre de vista la cultura dels tracis ni els vestigis de la presència dels macedonis, dels romans, dels bizantins, dels turcs... ni tampoc la realitat actual, ja és en el record, i no es pot oblidar, l'estada a una colla d'antics monestirs, que són alhora presència i testimoni de fe i cultura posats al nostre abast.

Pelegrinatges i viatges

Aquestes són les nostres propostes:

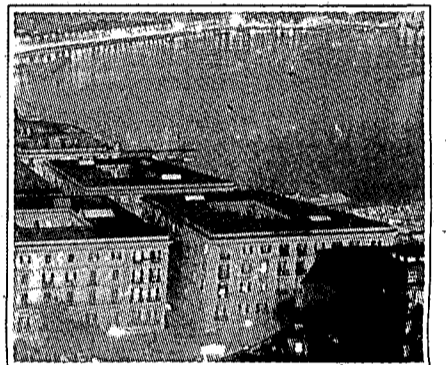
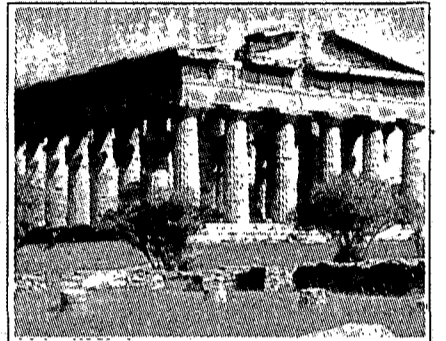
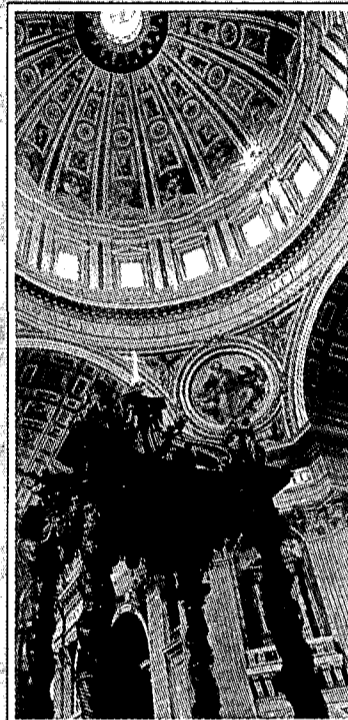
Del 30 de novembre al 7 de desembre

6è PELEGRINATGE A ROMA i viatge a la costa d'Amalfi

- Un volcà amb història: el Vesuvi; una costa idíl·lica, i

LA ROMA ETERNA

- Passat i present de la Ciutat per antonomàsia, des d'on es projectà el cristianisme al món.
- És la vostra oportunitat de conèixer de prop Nàpols i la Campània, amb Amalfi, Salern, Paestum, Sorrento...

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

G.C. 612

Del 27 de desembre al 3 de gener

53è PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Feu-vos «Pelegrins de la Paraula» venint a la Terra de Jesús com a Amics de Catalunya Cristiana.

Després d'això, llegir l'Evangeli o escoltar la Paraula de Déu, us farà tot l'efecte d'una Bíblia il·lustrada.

CONÈIXER EL MÓN CRISTIÀ, UNA FORMA ADIENT DE FER CULTURA

DEMANEU INFORMACIÓ

Per telèfon, per correu o bé personalment a l'Associació

AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

Plaça Urquinaona, 11, 3r 3a A 08010 BARCELONA

Telèfon: 301 37 18 - Fax: 302 32 64

(Ve de la pàg. 3)

nistre de l'Interior i François Leotard, exministre d'Educació i Defensa.

Nombrosos membres de la Conferència episcopal francesa, començant pel bisbe de Tours, Mons. Jean Honoré, insisteixen en que el concepte «ferits de la vida» inclou les víctimes de qualsevol forma de sofriment físic, moral i espiritual, sense exclusió.

Davant de 120.000 fidels, el Sant Pare va afirmar la primera dimensió d'aquest concepte personal, recorrent a l'exemple i la llegenda de sant Martí, legionari romà que es va transformar en missioner i sant, «donant exemple del fet de repartir ja que va compartir la seva capa amb un pobre miserable, abans d'embarcar-se en l'aventura d'una vocació missionera que el va portar a fundar nombroses abadies convertint-se en un dels patriarques de la tradició monàstica occidental».

A primeres hores de la nit, a la mateixa catedral de Tours, Joan Pau II es va entrevistar llargament amb prop de dos-cents «ferits de la vida», la dimensió dels quals dóna una idea molt gràfica del concepte: víctimes de la sida, estrangers sense papers, fills de relacions incestuoses, prostitutes, aturats, captaires (com un cèlebre *clouchard* que dorm a les rodalies de la càtedra, precisament), víctimes d'accidents de treball i de la carretera, famílies amb greus dificultats econòmiques i malalts de càncer que han decidit viure i lluitar per continuar formant la seva identitat moral i espiritual, sense abandonar-se a la desesperació.

El Papa saluda els fidels en arribar a Saint-Anne-d'Auray

¿Què va dir el papa Wojtyła a cada un d'aquests «ferits de la vida»? Es un secret que pertany a la intimitat de cada víctima i del Pontífex. En va besar uns quants i els va dir: «Quan es respectaran veritablement els drets de cadascú al treball, a la vivenda, a la cultura i a una existència digna d'aquest nom?» Va insistir unes quantes vegades que l'evolució mateixa de les nostres societats fa més urgent que mai la revisió i profundització de la idea de la solidaritat amb la soledat i el sofriment del pròxim, que és el nostre veí i el nostre germà. Es va pronunciar «per un estil de vida més sobri i un repartiment de béns i del treball més just». I va acabar amb una al·lusió als cristians: «L'Església no compliria amb la seva missió si no recordés el deure de fer-ho tot, a les societats riques d'Occident

—com en qualsevol altra societat— per extirpar les nafres que no paren d'amenaçar el Planeta.»

DOMINGO: CLODOVEU VA OBRIR EL CAMÍ DE LA NOVA EUROPA

En la seva cinquena visita pastoral a França el papa Joan Pau II va commemorar a Reims l'aniversari de la conversió i baptisme de Clodoveu (481-511), el primer rei dels francs i un dels pilars de la consciència política i moral europea. El Sant Pare va convidar els cristians a «enfortir la solidaritat més lleial amb els compatriotes de tota obediència» demanant un balanç comú de la història espiritual de França.

Originàriament estava previst que Jacques Chirac, president de la República, assistís, a títol pri-

vat, a la missa que va concelebrar Sa Santedat a les portes de la catedral de Reims. A última hora el Vaticà i la prefectura de l'Estat van decidir evitar qualsevol risc de controvèrsia i el president no va assistir a l'acte litúrgic.

Sense cap representació formal de l'Estat, Joan Pau II va culminar el seu viatge pastoral coincidint amb la fi dels treballs d'un col·loqui internacional universitari, consagrat a la figura històrica de Clodoveu, amb presència d'especialistes europeus i nord-americans. En les seves paraules es van tornar a entreteixir la història i la vida de l'esperit. D'entrada, sempre una vocació ecumènica, allunyada de tota controvèrsia, oberta al diàleg amb els representants de totes les sensibilitats de la nació. El Papa va reiterar en la seva homília a «enfortir la solidaritat més

lleial amb els compatriotes de qualsevol ideologia», idea constant, tant a Tours com a Reims. Va insistir en la solidaritat nacional, demanant als francesos, i als catòlics en particular, fer en comú «un balanç global de la història espiritual de l'ànima francesa». I fent ell mateix una síntesi final amb motiu de la conversió i baptisme de Clodoveu, va sotmetre a reflexió de tots els francesos: «Justament perquè vosaltres teniu darre-tants segles de cristianisme esteu cridats a actuar amb la dignitat de la vocació cristiana».

Comiat

Abans d'agafar l'avió que l'havia de portar a Roma, el Papa encara es va entrevistar amb una delegació de l'Episcopat francès i amb el primer ministre gal, Alain Juppé, que havia desitjat ser rebut pel Papa a títol personal. Juppé va minimitzar les crítiques al govern per les ajudes oficials de la visita papal i va lamentar «el vell fons anticlerical francès». Des de l'òptica oposada, el socialista Jospin va retreure a l'executiu gal haver volgut transformar «un acte espiritual —que hem de respectar— en un acte oficial». Entre les personalitats eclesiàstiques europees que van participar en els diversos actes del viatge apostòlic de Joan Pau II, convé citar la del cardenal Ricard M. Carles, que va assistir en representació de l'Episcopat espanyol.

No consta que, al llarg dels quatre dies de la seva estada a França, el Papa patís cap contratemps derivat de la seva delicada salut, que hagués pogut interferir en la seva apretada agenda d'actes i al·locucions.

Fracàs del boicot a la visita del Papa a França

Després de més de tres setmanes de publicitat audiovisual permanent i d'una campanya política molt activa, les seixanta-set organitzacions laïques que havien denunciat agraument la visita del Papa a França i havien convocat nombroses manifestacions de protesta, van patir un fracàs espectacular, ja que amb prou feines van aconseguir aplegar 5.000 manifestants a París en el moment que Joan Pau II era rebut per 200.000 fidels a Reims.

Les seixanta-set organitzacions laïques, ecologistes i d'extrema esquerra havien començat anunciant, a primers de setembre, que estaven disposades a acompanyar tota la visita del Papa amb manifestacions de protesta.

Dijous 19, Joan Pau II arribà a Tours, on fou rebut per desenes de milers de persones, sense que fos perceptible cap manifestació de protesta, i sense presència d'adversaris militants contra la visita del Sant Pare.

Divendres 20, Joan Pau II va ser rebut a Sainte-Anne-d'Auray (Morbihan) per 120.000 fidels. Ni la policia ni els mitjans de comunicació no van poder detectar la presència de manifestacions adverses de cap mena.

Dissabte 21, Joan Pau II celebrà a Tours una missa a l'aire lliure, davant d'uns 100.000 fidels. Tampoc no es va detectar cap manifestació de protesta, en contra del que estava previst dies abans de l'arribada del Papa.

Diumenge 22, finalment, Joan Pau II fou rebut a Reims per uns 200.000 feligresos, segons fonts fidedignes. Les seixanta-set organitzacions laïques que desitjaven denunciar la presència del Sant Pare havien convocat amb un gran aparat els mitjans de comunicació, a París, entre la plaça de la Bastilla i la de la República.

La manifestació es va acabar molt abans del previst, senzillament perquè faltaven els manifestants que s'havien anunciat. Segons la policia, les seixanta-set organitzacions amb prou feines van aconseguir convocar uns 5.000 manifestants.

Pel que fa al nostre entorn, alguns mitjans de comunicació de l'Estat espanyol han minimitzat les xifres d'assistents als actes del Papa, mentre que magnificaven les manifestacions adverses, i se saltaven, d'aquesta manera, les normes de l'objectivitat informativa.

(C.C.)

Chiara Lubich Premi UNESCO 1996 de l'Educació a la Pau

L'ATTRACTIU DEL TEMPS MODERN

Agaves de el gran atractiu del temps modern: penetrar en la vida, descompondre i romandre enmig de turbulències, buscar entre els homes.

Més encara: quedar-se en la realitat, per intentar-la amb el diàleg, cercar i trobar-se un bon dia per en el vi.

Més encara: fer partícip de la dimensió que Déu el volia la humanitat, com a unitat amb heredes de Déu, compartir el nostre temps amb el present, la esperança, la fe, el cor, les seves bones.

Perquè l'esperança és el nostre cor de tota vida sempre, és allò que de cada dia i de cada dia es pot sentir.

José i Maria, el Viatge de Déu, El d'un futur, la Vida de la Santíssima, mare de Déu.

presenta el seu últim llibre:

esclats de llum

21 X 16 cm.
136 pàgs.
amb fotografies a tot color
P.V.P.: 2.000 ptes. (IVA inclòs)

Paraules de llum i llum d'imatges captades de la vida. Esclats de llum que il·luminen la vida de l'home en el seu sentit més radical d'obertura a l'infinít i d'intim acolliment de l'Altre. A través d'aquestes pàgines harmònicament combinades amb suggerents imatges, és possible copsar alguna cosa de la profunda i riquíssima experiència que l'autora, Chiara Lubich, ha viscut i expressa.

El podeu trobar a:

Editorial "Ciutat nova"

c/Escultor Llimona, 36, entl. 4a 08031 Barcelona Tel: 407 00 22 Fax: 420 56 57
o a les següents llibreries:

Ciaret, Formiga d'Or, Balmes, Herder, Garbí, PPC, Paulines, San Pablo

Internacional

CONGO

Va ser el tema de la IV Assemblea dels bisbes africans

Crida per la unitat i el desenvolupament dels països africans

BRAZZAVILLE.— Gran ressó a l'Àfrica occidental i central la IV Assemblea de l'ACERAC. Els bisbes van fer una crida important en favor de la unitat i del desenvolupament als països africans.

«Església-família i desenvolupament» va ser el tema escollit per a la celebració a Brazzaville, capital del Congo, a finals de juliol, de la IV Assemblea plenària de l'ACERAC (Associació de Conferències Episcopals de la Regió de l'Àfrica Central), que inclou Camerun, República Centroatricana, Congo, Txad, Gabon i Guinea Equatorial.

A la cerimònia d'obertura va assistir el president de la República del Congo, Pascal Lissouba, i altres personalitats polítiques del país. El president de l'Associació, Mons. Basile Engone Mvé, bisbe d'Oyem (Gabon), en el seu discurs d'obertura va fer una forta crida a treballar per la pau i el desenvolupament de tot el continent. Glosant Isaïes, va dir: «Amb

els carros de combat que se'n venen fabriquem ambulàncies; dels canons i espases fem-ne instruments per a l'agricultura; amb les tendes militars organitzem camps de formació per als nostres joves; amb les municions fem uns focs d'artifici per festejar la reconciliació en família...»

En el missatge final, els bisbes van reflexionar sobre els dos temes: que, sens dubte, preocupen

els africans d'avui: la necessitat de recuperar l'esperit d'unitat i el repte del desenvolupament. «La vocació de l'Església, Família de Déu, ens porta —diuen— a prendre consciència de l'escàndol de les divisions que aguaiten avui la nostra societat i les nostres comunitats eclesials. Per totes bandes: tribalisme, por i rebuig de l'altre, recerca del poder, prejudicis per la manca de diàleg i el replegament sobre ells mateixos...»

Els bisbes demanen acabar amb la indiferència i amb un concepte de desenvolupament que no respon a les veritables necessitats dels pobles africans. (M.N)

MÈXIC

Mons. Samuel Ruiz, de nou candidat al Premi Nobel de la Pau

SANT CRISTOBAL DE LAS CASAS.— Mons. Samuel Ruiz, bisbe a Chiapas (Mèxic), és de nou candidat al Premi Nobel de la Pau. Per aquest motiu a Suïssa ha començat una recollida de signatures per donar suport a la candidatura del prelat mexicà.

L'abat suís Cornelius Koch, conegut pel seu suport als refugiats que arriben a Suïssa, és igualment amic i admirador de Mons. Ruiz. Com l'any passat, recomana als suïssos d'escriure a l'Institut Nobel d'Oslo proposant la candidatura del «bisbe dels indígenes» per al Premi Nobel de la Pau 1996.

Els que recolzen l'elecció de Mons. Ruiz consideren que «el compromís de Don Samuel per la pau en el seu país i el seu treball incansable, des de fa més de 30 anys, per defensar els drets dels indígenes mereixen a bastament aquesta alta distinció que no només l'honoraria, sinó que també constituïria una protecció internacional contra les amenaces de què és objecte per la seva acció de mediador. En la situació actual del conflicte, Mons. Ruiz exerceix un paper determinant per a la negociació i la pau, no només com a bisbe, sinó també en tant que president de la Comissió de Mediació (CONAI), entre la guerrilla zapatista i el govern mexicà».

L'abat Koch havia presentat l'any passat al Comitè Nobel a Oslo 500.000 signatures en favor de Mons. Ruiz, la majoria recollides a la regió de Chiapas. A Suïssa, més de 10.000 persones van signar la petició, entre les quals hi havia sacerdots, pastors, artistes, escriptors i una cinquantena de parlamentaris. (APIC)

SUÏSSA

Càritas desbloqueja un crèdit d'1,2 milions de francs per als refugiats txetxens

LUCERNA.— Càritas suïssa ha desbloquejat un crèdit d'1,2 milions de francs per ajudar d'urgència els refugiats txetxens a Ingouchie, el nombre dels quals no deixa d'augmentar en aquesta república autònoma.

Càritas suïssa anuncia l'organització d'un comboi d'ajuda d'urgència. Segons aquesta organització catòlica, el govern d'Ingouchie ha demanat ajuda a l'adreça de Càritas. Falten provisions, medicaments i gran quantitat de diners. Ingouchie acull en aquest moment prop de 90.000 refugiats.

Des de febrer de 1995, Càritas suïssa ha organitzat tres importants combois d'ajuda d'urgència cap a Ingouchie, en cooperació amb col·laboradors locals. Un delegat de Càritas suïssa supervisa les operacions a Nasran, la capital d'Ingouchie. (APIC)

EDITORIAL REGINA, S.A.
EDICIONS D'INTERÈS:

MISSAL FERIAL

EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

REPERTORI D'HIMNES PER A LA CELEBRACIÓ CANTADA DE LA LITÚRGIA DE LES HORES

LA VEU DELS PARES DE L'ESGLÉSIA EN LA LITÚRGIA DE LES HORES

ELS AUTORS DE LES LECTURES PATRÍSTIQUES DELS OFICIS DE LECTURA

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig

ELS MANAMENTS DE DÉU - LES BENAURANCES - LES OBRES DE MISERICÒRDIA

TEXTOS CATEQUÍSTICS PER ALS INFANTS

Mallorca, 87-89. Tel. 322 17 11. Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona.

**CASA
GAY**

**MÉS DE 100 ANYS ORGANITZANT
CONGRESSOS I REUNIONS**

L'EXPERIÈNCIA ENS AVALA

ROGER DE LLÚRIA, 12 I 14

Tels. 318 14 95 - 301 67 31- Fax: 412 44 55

Especialistes d'arreu del món participen en un Congrés Internacional

Tarragona

S'ha estudiat la història i la influència del monestir cartoixà d'Scala-Dei

LA MORERA DE MONTSANT.—Del 21 al 23 de setembre, l'antiga hostatgeria de la cartoixa d'Scala-Dei, la primera de la península ibèrica i l'orde cartoixà, s'ha convertit en un centre internacional de trobada d'especialistes i estudiosos d'arreu del

món. Unes 100 persones han participat en un congrés en què s'ha estudiat la història d'aquest monestir i la seva influència en l'entorn comarcal. Algunes de les propostes pel futur han estat la creació d'un inventari-catàleg de tots els béns artístics

de la cartoixa que podria servir de base per a un museu, i promoure diversos centres i associacions a cada país que puguin centralitzar tota la informació d'aquest món i impulsar-ne estudis i publicacions.

C.C.

Aquest Congrés Internacional —el primer d'aquestes característiques que s'ha fet a l'Estat espanyol— ha estat organitzat per la Comissió del 8è centenari de la Cartoixa d'Scala-Dei, on hi són representats la Generalitat, la Diputació, el Consell Comarcal i l'ajuntament de la població.

El promotor d'aquestes trobades —que se celebren cada any en un país diferent— ha estat el Dr. James Hogg, de la Universitat de Salzburg, que es va ocupar de l'àrea internacional de treball. La Dra. Elena Barlés, de la Universitat de Saragossa, va ser la responsable de l'àrea espanyola, i el Dr. Ezequiel Gort, de la Universitat de Barcelona, de l'àrea catalana. Cada una de les àrees tenia un total de 37 comunicants, que van aportar els darrers estudis i treballs fets sobre Scala-Dei i el seu entorn, així com d'altres cartoixes.

En el camp de l'espiritualitat s'ha presentat el primer exemple conegut a Scala-Dei d'una carta de germandat, i s'ha aprofundit en l'obra doctrinal d'Andreu Capella. Pel que fa a la vida quotidiana i a la observança s'han estudi-

at les íntimes relacions que hi ha entre les diverses cartoixes de la província de Catalunya, així com la relació d'Scala-Dei amb el Capítol General. Pel que fa a l'economia, els ramats d'egües van ser una de les fonts d'ingressos més importants.

Les manifestacions artístiques i l'arquitectura de la cartoixa també van ser dos temes destacats que es van abordar. Cal remarcar l'aportació sobre els treballs arqueològics que s'han fet, i el descobriment del que podrien ser les cel·les primitives, encara que això s'haurà de confirmar en properes excavacions. S'han estudiat els canvis estructurals del monestir durant els segles XVII i XVIII i la seva policromia mural. En aquest apartat s'ha proposat seguir amb futures intervencions arqueològiques, imprescindibles per conèixer les estructures inicials de la cartoixa.

Un museu sobre la cartoixa d'Scala-Dei

La creació d'un centre a la cartoixa que reculli tota la documentació relativa a Scala-Dei, microfilmada, fotocopiada o en suport electrònic i també tota la bibliografia que hi fa referència, ha es-

El Dr. James Hogg (el segon per la dreta), de la Universitat de Salzburg, va clausurar el Congrés Internacional Scala-Dei

tat una de les iniciatives que s'han pres pel futur. També s'ha decidit crear un inventari-catàleg de tots els béns de caràcter artístic no arquitectònic de la cartoixa, que podria servir de base per a un futur museu, que també hauria de recollir els diversos elements dispersos del monestir.

Finalment, el Congrés ha evidenciat les estretes relacions que hi ha entre els diversos monestirs de l'orde cartoixà. Per això s'ha proposat crear centres, associacions i organismes a cada país que puguin centralitzar la

informació relativa a aquest món i impulsar estudis, exposicions i publicacions. Aquests centres podrien dependre d'un organisme central, el Centre d'Investigacions Cartoixanes amb seu a Port

Saint Esprit (França).¹ Aquesta estructura facilitaria molt la iniciativa proposada pel Centre Europeu d'Investigacions sobre Congregacions d'ordes religiosos, de fer un *Atlas de les cartoixes*.

El dimarts 24 de setembre, festa de la Mare de Déu de la Mercè, el cardenal Ricard M. Carles, de Barcelona, i el cardenal Vinko Puljic, de Sarajevo, van presidir la missa en honor de la patrona de la ciutat comtal a la basílica de la Mercè. L'arquebisbe Puljic va ser convidat per Mons. Carles com a signe d'ajuda moral. El cardenal Puljic va explicar que es fundarà a Sarajevo un Institut per al Diàleg Interreligiós que tindrà la col·laboració de tots els líders religiosos de la ciutat

Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona

Acte inaugural del curs 1996-97

Presidit pel Sr. Cardenal-Arquebisbe de Barcelona, l'Emm. i Rvdm. Ricard M. Carles i Gordó.

Dimarts, 8 d'octubre, a les 7 de la tarda, a la sala d'actes del Seminari Conciliar (c. Diputació, 231, Barcelona).

Mons. Antonio Cañizares Llovera, bisbe d'Àvila i president de la Subcomissió Episcopal de Universidades de la CEE, impartirà la lliçó inaugural:

Jesucristo único salvador del mundo ayer, hoy y siempre.

TOTHOM HI ÉS CONVIDAT

Tortosa

Dinamisme parroquial a Sant Carles de la Ràpita

Ramon Rosales

SANT CARLES DE LA RÀPITA.— La vida de les parròquies és una de les coses més desconegudes del nostre país. Els feligresos troben tan normal i tan poc noticable el que fan, que no consideren que sigui digne d'aparèixer en els diaris o d'altres mitjans de comunicació. Però la vida es construeix d'aquests detalls menuts que mai seran titulars. Trobo a faltar el relat entranyable de la vida de les parròquies, que no és res més que la vida social de l'Església. La gent del nostre país, emprenedora, dotada de la voluntat suficient per fer realitat les idees que es proposa, troba en la vida parroquial una font inesgotable per gastar aquesta energia imaginativa i organitzativa que la caracteritza.

Fa un mes, les parròquies de Sant Carles de la Ràpita van celebrar les festes quinquennals en honor de Santa Maria de la Ràpita, la patrona d'aquest poble pesquer, situat a la vora d'un dels paratges naturals més bells del Mediterrani, el Port dels Alfacs. Entre els actes, a banda de la novena, a la qual foren convidats els diferents rectors que han passat per la parròquia de la Santíssima Trinitat, es van celebrar tres processons.

El proper 6 d'octubre la parròquia de la Santíssima Trinitat organitzarà una trobada on es reuniran totes les persones que, d'una manera o altra, treballen durant tot l'any perquè la parròquia rutlli. Hi haurà una gran pluralitat de grups: la gent del Consell pastoral, els catequistes, el grup de joves, els membres de l'Adoració Nocturna, de l'apostolat de l'oració, de la Renovació Carismàtica, de Càritas, de l'apostolat dels malalts, etc. Una bona ocasió de reflexió i aprofundiment en el sentit que pot tenir pertànyer a una parròquia.

Barcelona

Programa del Centre d'Estudis Pastoral per al curs 96-97

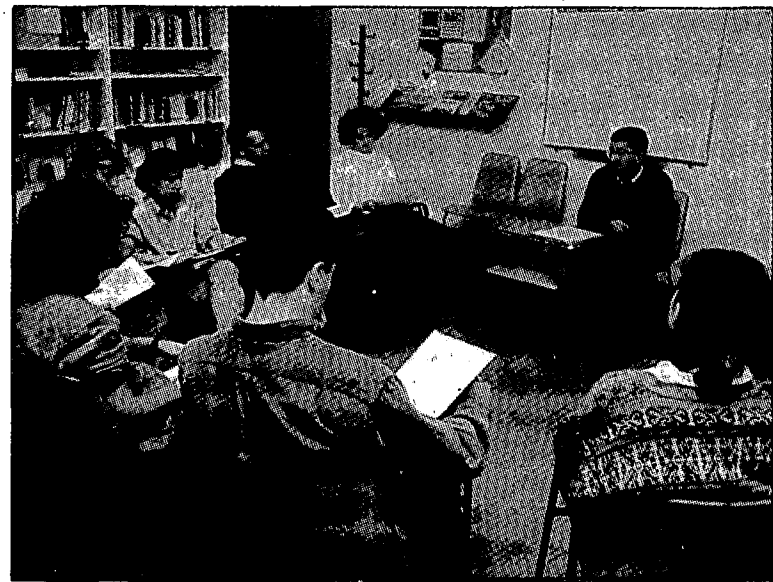
S'insisteix en la formació política i cristiana

BARCELONA.— El Centre d'Estudis Pastoral de les diòcesis catalanes (CEP) ha presentat diverses propostes formatives per aquest curs que volen respondre a les necessitats dels laics i laiques i els capellans responsables de la tasca pastoral. S'insisteix en el «Curs de formació política i cristiana», i es presenta com a novetat unes «Jornades de formació per arxiprestats».

C.C.

Els cursos bàsics de pastoral es fan a Barcelona, Igualada, Calella i possiblement a Manresa amb la intenció d'extendre's a tots els indrets de Catalunya que ho desitgin i que els responsables eclesials ho demanin.

També es tornarà a fer el «Curs de Formació política i cristiana» per la positiva valoració dels as-

Els cursos del CEP volen ajudar a la formació pastoral segons les resolucions del Concili Provincial

sistents, però introduint algunes modificacions amb la intenció d'actualitzar-lo. L'objectiu del curs —que anirà a càrrec de Josep M. Esquirol, Jordi Giró i Elvira Duran— segons Mn. Francesc Pardo, director del CEP, és «valorar els compromisos polítics i socials, i formar-se per assumir-los sense perdre cap dels dos pols: ni la fe, ni la llibertat del compromís».

Una innovació destacada és la possibilitat d'organitzar unes «Jornades de formació per arxipres-

tats», amb la intenció d'estar al servei de les possibilitats concretes de les parròquies.

A més a més hi haurà els cursos de Bíblia, «L'obra de Lluç: evangeli i Fets dels Apòstols», a càrrec de Mn. Josep Rius-Camps, i «Introducció pràctica a la lectura i interpretació de textos bíblics», per J. M. Soteras.

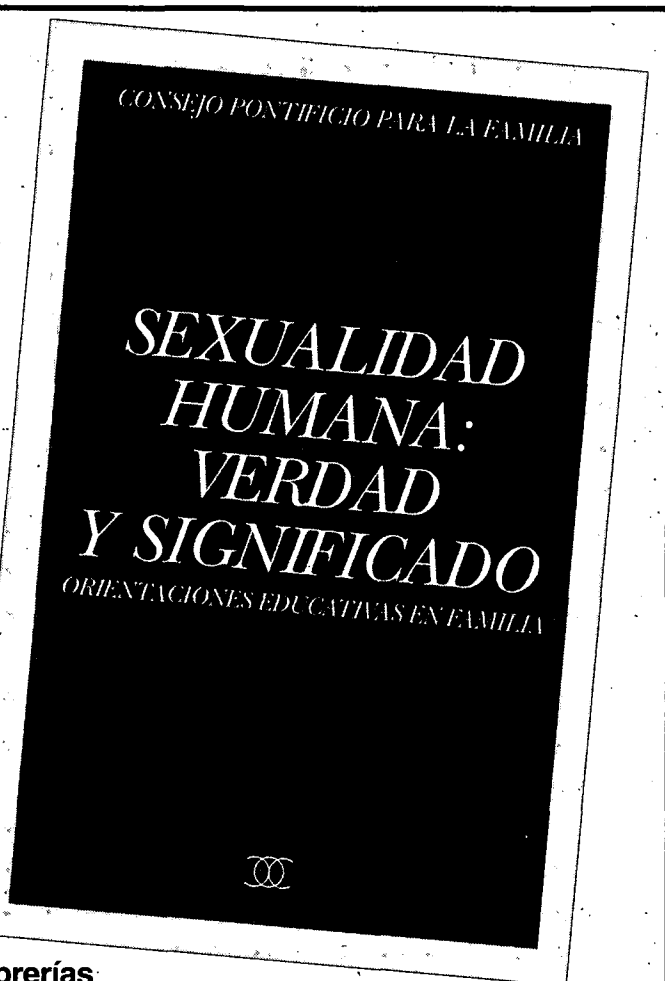
Inscripcions i matrícula al mateix CEP, de dilluns a dijous de 10 a 13 i de 16 a 21h. C/ Rivadeneira 6, 3r - 08002 Barcelona -Tel: (93) 317 48 58.

Colección Documentos mc

La educación sexual, como parte integrante de la formación en el amor, comprende la necesaria educación de la castidad, de los valores del matrimonio y de la familia, al respecto de la vida y la orientación vocacional.

600 ptas.

De venta en las principales librerías

UN PROYECTO APOSTÓLICO PER AL SEGLE XXI

A la primera part d'aquest llibre es fa una anàlisi una mica dura de la realitat de l'Església catòlica: mentre l'Església segueix batejant milions de nens perquè siguin nominalment catòlics, la realitat mostra que només un petit percentatge arriba realment a conèixer a fons la seva religió i a professar-la. Davant d'aquesta situació, a la segona part es fa una crida als joves, a homes i dones en l'Església, per, units, constituir un Moviment la finalitat del qual sigui el creixement de la pròpia fe mitjançant l'estudi, sobretot de l'Esclat i de la Tradició de l'Església, amb ajut de la pregària.

Manuel María de Rojas

Iglesia y mundo descristianizado

Sevilla (Aptdo. 1108), 1996, 165 pàgs.

IGLESIA Y MUNDO DESCRISTIANIZADO

(una propuesta para la fe en el siglo XXI)

manuel maria de rojas

sevilla, 1996

EDICIONES PALABRA S.A.

Pº de la Castellana, 210 • 28046 Madrid Tfno. 350 77 20/39 • FAX 359 02 30

Demanen que es valori aquesta assignatura

Primer Aplec de Professors de Religió de Catalunya

Unes 300 persones van participar en el primer Aplec de Professors/es de Religió de Catalunya (APRC), el passat 8 de setembre al monestir de Montserrat. L'APRC va donar a conèixer la precària i difícil situació que pateix tant l'assignatura de religió com el professorat que la imparteix

davant de la nova aplicació de la LOGSE. Uns dies després, l'APRC va fer una reunió amb el conseller d'Ensenyament, Josep Xavier Hernández. L'han valorat molt positivament i esperen serveixi per dignificar aquesta assignatura i per normalitzar la situació laboral del professorat.

C.C.

També van assistir a l'Aplec, com a membres convidats, la recentment creada Associació de Mestres de Religió de Catalunya en centres de primària, així com Luis Guridi Bernardo, president de la Federació Estatal d'Associacions de Professors/es de Religió en centres de secundària.

El pare Evangelista Vilanova, monjo de Montserrat, va oferir una ponència sota el títol: *La importància de la classe de religió als instituts*. El pare Vilanova va destacar la dimensió religiosa de la persona que és «extraordinàriament acusada, però la democràcia ha fet perdre rellevància pública a la religió. L'experiència religiosa pertany a un moment concret, real, històric que avui ja sembla superat. Però és intel·ligible la història d'un país sense tenir en compte la reli-

L'Associació de Professors de Religió de Catalunya es va reunir a Montserrat per demanar la dignificació de l'assignatura de religió

gió?», va preguntar el monjo, que va defensar la classe de religió com a transmissora de la cultura dels pobles.

A continuació hi va haver un col·loqui

obert on es va abordar la qüestió sobre qui ha d'impartir l'assignatura de religió. La persona idònia ha de ser creient perquè és l'única que pot fer intel·ligible l'hermenèutica del

fet religiós.

Ramon Manchó, director de l'Institut Joan Maragall va exposar la segona ponència en què va valorar els acords signats entre el Secretariat Interdiocesà per a l'Ensenyament Religios de Catalunya, (SIERC) i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya sobre l'àrea de religió catòlica.

Manchó, malgrat no ser creient, es va mostrar favorable a la classe de religió entesa com a cultura religiosa perquè «és una eina vertebradora per a la formació integral de la persona». Segons ell, hi ha un problema de contingut de l'assignatura, un altre d'encaix amb la resta de matèries i un tercer referent a la situació laboral. «La classe de religió ha de ser real i no condicional a que existeixi un nombre suficient d'alumnes que la demani. A més a més s'ofereix en la franja horària dels crèdits variables i en el batxillerat aquesta nota no es té en compte. Cal trobar una fórmula a través de la qual quedi equiparada amb la resta d'assignatures», continuà dient Manchó.

El director de l'Institut Joan Maragall considera que, per millorar la situació laboral dels professors de religió, que depenen de l'Administració que els contracta i del bisbat que els proposa, s'hauria de negociar un nou acord i revisar el dret que tenen a reclamar triennis, completar l'horari fent altres assignatures, tenir reduccions horàries, etc: «El millor que poden fer els professors de religió és actuar units i, sobretot, no refiar-se dels sindicats.»

CEP

Centre d'Estudis Pastorals de les diòcesis catalanes

Propostes per col·laborar a la formació que demana el nostre Concili

Teniu a les vostres mans un avanç del programa de formació que presenta el Centre d'Estudis Pastorals de les diòcesis catalanes (CEP) per al curs 96-97.

I d'aquest Programa, voldria subratllar algunes propostes formatives perquè volen ser respostes concretes a les necessitats constatades dels laics i laiques i els capellans responsables de la tasca pastoral.

- **Els Cursos bàsics de pastoral** a Barcelona, Igualada, Calella i possiblement a Manresa. El criteri del CEP és estendre el Curs bàsic de pastoral a tots els indrets de Catalunya que ho desitgin i que els responsables eclesials ho demanin.

- **El Curs de formació política i cristiana.** És important valorar els compromisos políticsocials i formar-se per assumir-los, sense perdre cap dels dos pols: ni la fe, ni la llibertat del compromís.

Professorat: **Josep M. Esquirol; Jordi Giró; Elvira Duran**

- I una altra innovació important: la possibilitat d'organitzar unes **Jornades de formació per arxiprestats.**

El CEP proposa un seguit de temes i cada arxiprestat pot escollir o afegir-ne de nous, alhora que estableix la durada de les Jornades. El nostre interès és estar al servei de les possibilitats concretes de les parròquies de cada arxiprestat.

A més a més, hi ha els Cursos de Bíblia:

L'obra de Lluç: evangeli i fets dels Apòstols

Professor: **Mn. Josep Rius-Camps**

Introducció pràctica a la lectura i interpretació de textos bíblics

Professor: **J.M. Soteras**

Curs sobre la Bíblia

Nou Testament / B

1. Introducció general i Evangelis Sinòptics
2. L'Església primitiva: fets dels Apòstols. Medi del Nou Testament i del cristianisme primitiu
3. Escrits joanencs i cartes catòliques
4. Cartes paulines (de Romans a Hebreus)

Antic Testament / B

1. Introducció general i llibres del Pentateuc. Fundació d'Israel
2. Llibres històrics: grandesa i decadència de la monarquia israelita
3. Llibres profètics
4. Salms i llibres sapiencials

INSCRIPCIONS I MATRÍCULA al mateix CEP, de dilluns a dijous, matí i tarda de 10 a 13 i de 16 a 21 h.

CEP - Centre d'Estudis Pastorals de les diòcesis catalanes
Rivadeneyra, 6, 3r - 08002 Barcelona - Tel. (93) 317 48 58 - Fax (93) 302 51 09

Barcelona

Tercer Congrés Internacional sobre la Sagrada Família

Una reflexió sobre els valors religiosos i ètics de la família

BEGUES.— El tercer Congrés Internacional sobre la Sagrada Família, celebrat del 6 al 10 de setembre al Centre d'espiritualitat Josep Manyet de Begues, ha aplegat 175 congressistes —preveres, religioses, religiosos i seglars— procedents de diversos països d'Europa, Amèrica, el Canadà, Corea i el Camerun. Tots ells han reflexionat sobre la presència de la Sagrada Família en el segle XVIII.

C.C.

El cardenal Ricard Maria Carles, arquebisbe de Barcelona, que va presidir la celebració eucarística de la primera jornada, «estimulà els participants a aprofundir els coneixements del misteri de la vida oculta de Jesús, amb Maria i Josep a Natzaret, i sobretot a inspirar-s'hi per dur a les llars d'avui les virtuts de la Sagrada Família».

El congrés, organitzat per la congregació dels Fills de la Sagrada Família, es desenvolupà en vuit denses sessions de treball, algunes d'elles dedicades al treball de grups i a la projecció de diapositives. Un bon nombre de ponents, procedents d'onze països diferents, ha posat en relleu la presència i devoció de la Sagrada Família de Natzaret en diverses parts i cultures del món, des de la perspectiva de la Sagrada Escripura, la teologia, la litúrgia, la literatura, l'art, els predicadors i autors espirituals, la devoció popular, etc., principalment en el marc del segle de la Il·lustració. Van resultar força interessants les dades aportades sobre la devoció a Jesús, Maria i Josep en els inicis de l'evangelització al continent americà i en el context social i religiós de la Contrareforma.

Importància de la família en el Tercer Mil·lenni

Una síntesi global dels estudis històrics presentats ha permès constatar que la Sagrada Família com a tal, que en els segles XVI i XVII es considerava que podia incloure fins a 23 membres, va assolir, ja al segle XVIII, un significat més estricte, tot i que encara ampli, amb la formulació dels «Cinc Senyors», és a dir Jesús, Maria, Josep, Joaquim i Anna, tots ells components de la família humana del Fill de Déu.

D'acord amb els desigs del Papa,

que augurava que el congrés «servís per posar en relleu el paper que cada nucli familiar ha de tenir en les iniciatives i línies de reflexió i acció en la primera fase de preparació del Tercer Mil·lenni», els congressistes escoltaren també un comentari i traducció de la carta apostòlica *Tertio*

altres personalitats, com el president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, van enviar cartes d'adhesió i d'estímul a tots els congressistes. «Em sembla que aquestes trobades —els deia el president Pujol— no són exclusivament una tribuna per als estudiosos, sinó que representen una reflexió actual sobre la família des d'una perspectiva sobretot religiosa, però també social i cultural. La crisi actual de la família, de la qual tant es parla, no se superarà si no es recuperen els valors religiosos i ètics que sempre havien configurat aquesta cèl·lula social.»

La Sagrada Família beneint la taula, anònim de l'escola de Cuzco del segle XVIII. Museu Pedro de Osma, Lima (Perú)

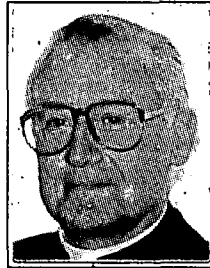
Millennio Adveniente en clau de pastoral familiar. Un matrimoni cristià va fer també una lectura de la *Carta a les famílies* del Papa, que va donar pistes per a la reflexió, el diàleg i la pastoral familiar a tots els participants.

Cardenals, arquebisbes, bisbes i

El cardenal Àngel Suquía va cloure el congrés, que ha aprovat unes propostes que comprometen tothom a dur els coneixements i l'experiència viscuda als respectius països i comunitats, i a intensificar l'intercanvi de publicacions i d'experiències pastorals en aquest camp.

Carta Dominical

RICARD M. CARLES

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

¿Tenim necessitat realment de ser salvats?

¿És que tenim necessitat de ser salvats? Es diu sovint que l'home d'avui ja no viu ni el desig ni l'angoixa de la salvació; que la paraula mateixa s'ha quedat devaluada als seus ulls. La satisfacció de molts dels seus desigs sembla com si li tanquessin els darrers horitzons de la seva existència més enllà de la fruïció immediata del present.

És una reflexió massa superficial, que deixa de banda els sofriments del nostre temps i la metamorfosi subtil —en unes altres preocupacions— de l'angoixa inherent a la condició humana.

El «monstre d'iniquitat» de què parlava Pascal, continua bategant en nosaltres i llança damunt les nostres satisfaccions més grans l'ombra d'unes qüestions amb una resposta gens fàcil: tot plegat, ¿per què? ¿Quin sentit té l'existència? ¿En què consisteix «triomfar»? La qüestió de la salvació se'ns fa tan ineludible com la qüestió de Déu (Sesboué).

L'interlocutor d'una teologia actual —diu Kasper— és l'home sofrent, que té una experiència concreta de la situació d'infelicitat i és conscient de la impotència i la finitud de la seva condició humana. Aquest sofriment pot revestir aspectes diferenciats: la figura de l'opressió, de l'opressió, de la culpa, de l'atur, de la difamació, de la persecució, de la mort en les seves diverses formes. «Aquestes experiències de sofriment no són fenòmens residuals o marginals de l'existència, com un vessant fosc de l'ésser humà: es tracta de la condició humana com a tal» (Kasper).

«Quan entrem en el món de la planificació, desentrotlem una intel·ligència dels mitjans, una intel·ligència de la instrumentalitat —és aquí on hi ha veritablement progrés—, però assistim alhora a una forma de difuminació, de dissolució de les finalitats.»

Descobrim que allò que més falta fa als homes és certament la justícia, no cal dir que l'amor —diu Paul Ricoeur—, però encara més la significació. La insignificància del treball, la insignificància de l'oci, la insignificància de la sexualitat, aquests són els problemes cap on anem a parar.»

Però, alhora, fa falta que l'home sigui conscient de tot això, si vol ser home. «La grandesa de l'home és gran —diu Pascal— perquè se sap miserable.»

I fa falta també que l'home recordi, i senti en el seu interior, aquella frase d'Ireneu: «La glòria de Déu és l'home vivent; però la vida de l'home és veure Déu.»

Finit en el seu origen creat, infinit per la seva vocació objectiva, no subjectiva (essencial a la seva condició d'home creat per Déu), és incapaç de fer el pas tot sol d'un terme a l'altre. Igual com l'home no es pot realitzar com a tal sinó en Déu, ja que el cim de la seva humanització no pot ser més que una divinització, per això l'home no es pot salvar tot sol.

Com que Déu és misteri i l'home està vinculat ontològicament al misteri de Déu, hi ha també misteri en l'home.

Vida Creixent

Davant d'un nou curs

Josep Ll. Fernández Coll

Hem deixat enrere l'estiu i comencem un nou curs. En el transcurs dels mesos que seguiran cal remarcar uns fets i uns actes importants. En primer lloc, la temàtica que estudiaran tots els grups de Vida Creixent de Catalunya, i que està centrada en les conclusions del Concili Tarraconense.

Certament que Vida Creixent no podia de cap manera restar indiferent a un fet tan transcendental com va ser i seguirà sent el Concili i és per això que amb el títol «Oberts a Déu i als Germans» s'ha editat un llibret en el qual es recull, en dotze capítols, les propostes que més de prop ens pertanyen i que atenyen totes les diòcesis catalanes.

Som ben conscients que ens toca viure un temps d'increença religiosa, en una nova situació històricoreligiosa que Joan Pau II defineix en la seva encíclica *Redemptoris Missio* «com una situació on grups sencers de batejats han perdut el sentit viu de la fe o tal vegada no es reconeixen com a membres de l'Església, duent una vida allunyada del Crist i del seu Evangelí». «En Aquest cas —continua dient el Sant Pare— es fa necessària una nova evangelització, una reevangelització.»

Aquesta situació la vivim la majoria de nosaltres en el si de les nostres pròpies famílies i arreu de la societat que ens envolta. És una situació que sovint ens neguiteja i ens suscita quines mancances hem tingut en els nostres comportaments i en el nostre testimoniatge.

És per això que tots els cristians estem convocats, i nosaltres, els membres de Vida Creixent, d'una manera especial donada la nostra edat, a ser molt receptius a tot el que ens marca el Concili i obrar en conseqüència. Se'ns crida a la tasca de proclamar la Bona Nova als homes i dones del nostre temps, immersos tots en unes

noves situacions espirituals, culturals, socials i religioses. És una nova atmosfera que implica conseqüències específiques en l'ordre de la fe cristiana on es dificulta la transmissió d'aquesta fe en el si de la família i on, també, la pressió de la mateixa societat en l'ordre cultural i polític fa difícil el manteniment de la fe i l'exercici de la vida cristiana.

Ens adonem que no n'hi ha prou de viure la nostra fe de manera individualitzada, de mantenir-la com una relíquia per a nosaltres sols. Cal comunicar-la als altres, als nostres fills, als nostres néts, a tots els germans. Transmetre-la amb la nostra actitud, amb el nostre testimoniatge, i amb la nostra paraula. Sense reticències ni acrituds, amb la dolcesa i saviesa que ens comunica l'Esperit. Hem de fer realitat que som seguidors del Crist i del seu mandat: «Aneu per tot el món i anuncieu la Bona Nova de l'Evangelí a tota la humanitat» Mc. 16:15.

No podem quedar-nos sense fer res davant la societat que ens envolta

Volem destacar la importància que per a tots els grups de Vida Creixent i per a la vida de cadascun de nosaltres té adquirir uns compromisos fermes d'actuació a la mesura de la nostra situació de jubilats, de persones grans, d'avis. Compromisos que no quedin reduïts a la temàtica del curs. Hi ha altres fites a destacar com són l'Assemblea Diocesana de Barcelona, el 19 d'octubre, la festa patronal de la Candelera, que el 1997 tindrà lloc el dissabte dia 1 de febrer per escaure en diumenge la festivitat, i, finalment, la gran Trobada de Catalunya i les Illes a Montserrat els dies 7 i 8 de maig de 1997 sota el signe del cinquantè aniversari de l'entronització canònica de la imatge de la Mare de Déu, la Moreneta.

Les dones i homes de Vida Creixent no poden restar estàtics a la seva edat i davant la societat que ens envolta. El dinamisme de la seva fe els porta a estar dempeus, sense fatigues, desvetllats.

«El Concili invita cada cristià a comunicar el Crist ressuscitat als homes i dones del seu entorn a través del testimoniatge i de la paraula, i encoratja tots els creients, grups eclesials i moviments especialitzats a continuar la tasca d'evangelització del seu propi medi»

(De la resolució nº 5 del Concili Provincial Tarraconense)

NOTÍCIES DELS GRUPS

■ Arxiprestat del Prat

El grup de Vida Creixent de Begues, des de fa uns anys té el bon costum de celebrar la cloenda del curs, en un santuari marià. Enguany va ser escollit el Santuari de la Mare de Déu de Sant Martí Sarroca, a l'Alt Penedès. Van acompanyar el Grup, desplaçat en cotxes particulars, el consiliari Mn. Francesc Crespo, i el coordinador de la zona, en Joan Solé i Margarit. El propòsit era celebrar una Eucaristia en acció de gràcies, seguida d'una estona de reflexió sobre els temes estudiats durant el curs. Es va completar la visita amb un recorregut per les dependències del molt ben restaurat castell de Sarroca. Tot es va fer amb goig i esperit de germanor, juntament amb els familiars i simpatitzants que varen tenir el gust d'acompanyar-nos.

Cal destacar una notícia emocionant. Quan vam arribar al santuari, ens esperava el senyor rector amb un altre sacerdot, disposats a concelebrar amb el nostre consiliari. I fou gran la nostra sorpresa quan el sacerdot que ens esperava amb el senyor rector ens va dir que es trobava temporalment allà de visita familiar, però que era missioner al Senegal, adscrit a una parròquia de Dakar, i que allà, a la seva parròquia, hi havia un grup de Vida Creixent (*Vie Montante*, per ser francès l'idioma emprat allí), i que funcionava molt bé, amb un grup de gent molt maca.

No cal dir que també vam pregar en el moment de la Santa Missa, per aquells germans nostres d'altra raça i llengua que tenien les mateixes inquietuds que nosaltres. El pare missioner ens va dir que tindria el goig de saludar-los en nom nostre, i els demanaria que també preguin per nosaltres. (J. S. M.)

■ Arxiprestat del Maresme

En la reunió de Pastoral Arxiprestal celebrada a Cabriels el 2 de juny proppassat, es va presentar el moviment de la gent gran, Vida Creixent, força arrelat a les parròquies de Premià de Mar, Vilassar, Teià, i, recentment, s'ha constituït un nou grup al Casal Benèfic del Masnou, animat pel resident Rossend Giral i la superiora de la institució, la germana Josepa Ortega.

En la mateixa reunió, Rosa Deulofeu va exposar el Pla de Prioritats per a l'Apostolat Seglar, per treballar-hi conjuntament per potenciar la corresponsabilitat laical.

El representant de Vida Creixent, Emili Comerma, va prendre bona nota de tot el que atenyia al nostre moviment, perquè els nostres grups puguin avançar en la seva tasca.

El senyor bisbe va animar-nos a tots a treballar per posar en marxa les conclusions del Concili. (E.C.)

EL PARER DEL CONSILIARI

Reflexions...

L'opció preferencial pels pobres, no suposa únicament la lluita directa contra la misèria, sinó també l'enfrontament amb la violència i la lluita incruenta per la pau i per fer possible la vida a tots els àmbits, el respecte a la democràcia i de tots els drets humans, l'ecologisme i el desenvolupament integral.

És aquest un enfocament integratiu que no exclou ni vol excloure res del necessari per superar tota pobresa i eliminar tota misèria.

El món és allò que són els cors humans que configuren, més o menys inconscientment, les estructures de pecat. La fe no pot ser viscuda de manera desencarnada ni com a pura teoria... La fe es viu amb compromís personalitzat en el seguiment del

Senyor, d'acord amb la manera de ser de cadascú.

En el món secularitzat d'avui, el seguiment de Crist, pobre i obedient, viscut amb entusiasme, sense reserves, és un gest profètic que ha de fer-se visible i transparent.

El profetisme cristià és compatible amb qualsevol edat i cultura. Ha de fer vida als valors humans encara subsistents i aquells que, malgrat que trontollin, ho són en veritat.

Tots els valors tenen una transcendència que ens empeny a denunciar, més amb obres que amb paraules, les estructures de pecat i les injustícies que obstaculitzen l'alliberament dels que són pobres en tota mena de béns.

Lluís Antoni

Avisos i comunicats

BARCELONA

FUNDACIÓ MISSATGE
HUMÀ I CRISTIA

Av. Diagonal, 460, 3r - 08006
Tél. 415 30 06 - Fax. 415 14 49

• **XXV ANIVERSARI DE LA RESIDÈNCIA «ASSÍS»** — El proper diumenge, 6 d'octubre, la residència per a avis «Assís», fundada i dirigida pel pare Lleó E. Vandellòs, caputxí, celebrarà el seus vint-i-cinc anys amb aquests actes: a les 12 h concelebració eucarística en acció de gràcies, presidida per Mons. Carles Soler i Perdigo, bisbe auxiliar de Barcelona, amb assistència del provincial dels caputxins, pare Enric Castells, i altres preveres. Acabada la Missa, benedicció dels nous jardins de la residència i el terreny de la capelleta de Sant Josep, en memòria de del Sr. Josep M. de Ponsich, donant de la finca. A les 14.15, dinar de germanor, amenitzat amb cants a càrrec de l'Escola-

nia de la Santa Creu de la Catedral de Barcelona, i a les 18 h, concert per la Coral Sant Jordi per a tots els amics i benefactors de la residència. Per a més informació: Tel. 319 00 87 i 710 41 16.

• **MOVIMENT CRISTIÀ DE MESTRES I PROFESSORS** — Convida a tots els educadors a la celebració de l'Eucaristia i a l'Assemblea de presentació de les activitats per aquest curs, que tindran lloc el dilluns dia 7 d'octubre, a la Parròquia dels Àngels (València/Balmes) a les 18.30 i 19.30 h, respectivament. Per a més informació: Montserrat, tel. 453 44 99.

• **MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES.** — C/. Anglè, 55 - Barcelona — Cinc jornades de recés per a joves, amb el tema general: *A vosaltres us he dit amics*. La 1a Jornada tindrà lloc el diumenge 20 d'octubre. — *Trobades de pregària a la llum de la Paraula de Déu, en un clima de silenci i pau*. La 1a trobada, el dissabte 19 d'octubre, a les 8.30 del vespre. Per a més informació truqueu al Monestir, tel. 203 89 15.

• **CENTRE PASSATGE.** — C/ Mercader, 13 - 08008 Barcelona — Dimarts 15 d'octubre, a les 18 h, conferència sobre *Viatge a la*

Lluna, amb diapositives, a càrrec d'Antoni Borràs. Per a informació, tel. 215 15 99.

• **FESTA DE LA MARE DE DÉU DEL PILAR A SANTA MARIA DEL MAR.** — El proper dia 12 d'octubre, a les 10 del matí, a la basílica de Santa Maria del Mar, de Barcelona, tindrà lloc una solemne celebració eucarística a honor de la Santíssima Verge del Pilar. Les Cases d'Aragó a Barcelona, organitzen aquest acte,

i conviden a tots els aragonesos de Barcelona, així com els devots i simpatitzants, a participar en el mateix, per donar així testimoni del seu arrelament cristià i del seu amor inquebrantable a la Verge del Pilar, la seva Patrona.

• **ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SITGES.** — 300 aniversari de l'orgue barroc de Sitges (1696-1006) Dissabte 12 d'octubre, a les 22.30 h. Concert per l'organista Marja Naci.

TORTOSA

• **JORNADA DIOCESANA.** — Tindrà lloc el 20 d'octubre, al Seminari de 10.30 a 17 h. Parlament de Mn. Ramon Prat. Eucaristia presidida pel Sr. Bisbe. Objectiu: Recepció del Concili Provincial Tarraconense, així com presentar el Pla Pastoral diocesà de cara al Jubileu de l'any 2000. Yothom hi és invitat, però especialment, els Consells Pastors, i els catequistes.

DESENVOLUPAMENT INTEGRAL DE LA FAMÍLIA FORMACIÓ ESPIRITUAL

MARE CATEQUISTA

(INTRODUCCIÓ A L'ESCOLA DE LA FE)

Una resposta a la necessitat d'adquirir coneixement i fonamentar la nostra fe per viure-la millor i poder transmetre-la

Sessions: 6

Dates: 9 Oct, 96 / 13 Nov. 96 / 8 Ene, 97
12 Feb, 97 / 9 Abr, 97 / 11 Jun, 97

Horari: Dimecres, 11,30 hores

Informació i reserva de places: Tel. i Fax: 280 27 92
c/ Rocaberfí, 12 Reial Monestir de Santa Isabel 08017 Barcelona

NOVA PROGRAMACIÓ CONVENCIONAL

	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES	DISSABTE	DIUMENGE	
21-22	Vet aquí que...						Catequesi	Noves músiques
	Dietari de música i músics							
	Vet aquí que...							
	Ara va de barris	Sons i Ressons	Converses amb la ciència	Els veïns de l'escala	Intercultures	Contemporània	Amb molt de gust	
22-23			NIT D'ESTELS (Magazine d'església i solidaritat)			Paraules d'amor	Nòmades	
23-24	Joc Net	Anem per anar	Temps d'acció	En família	Panorama cultural	Panorama de cinema	Temps de paraula	
24-1	Estima la vida	Més enllà del Temps Versió original	Àgora	Calaix de Sastre	Amb llum pròpia	Des del campanar	Gran Clàssic	
1-2	Fila 7 Cova de Clàssics	El perquè de tot plegat	De la lletra i de la música Amb molt de gust	Dos quarts de nit So de cine	Cova de Jazz	Novetats a cau d'orella	Pregària oberta	

Cada diumenge a les 18,45h, **Ràdio Estel** ofereix la retransmissió en directe de l'**Eucaristia** des de la catedral de Barcelona. **Tot sardana**, cada diumenge a les 09,00h.

Les malalties de Ieltsin

Mirador

Oriol Camps

Mai no és oportuna una malaltia. Però l'estat de salut del president de Rússia, va més enllà de ser inquietant, perquè s'ha fet públic que no és un sol mal el que pateix, sinó que es pot dir que és una alarmant multiplicitat de mals els que afecten Borís Ieltsin. Fins ara era públic el mal estat de les seves coronàries, però ara s'ha parlat clarament d'altres mals que l'afecten, com una cirrosi hepàtica i un mal funcionament dels ronyons als quals és molt probable que se n'hi afegeixen altres de complementaris. De moment, l'operació a cor obert ha quedat ajornada per unes deu setmanes, durant les quals es procurarà posar a tot l'organisme del president a fi de poder-li practicar un by-

pass. Però allò que diem els catalans, Ieltsin té mala peça al teler, i tot condueix a pensar en la possibilitat d'un mal acabament.

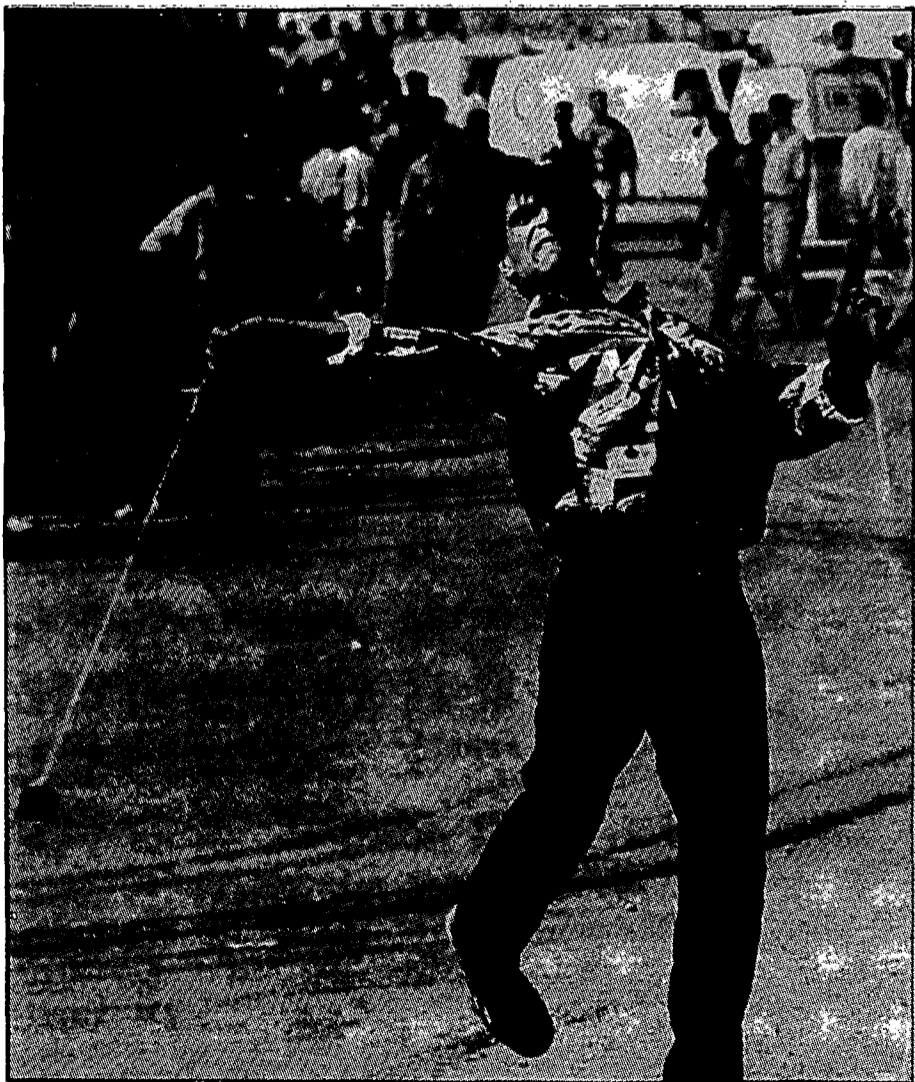
Mentrestant, Rússia s'ha de moure en la provisionalitat, en la interinitat. Des del govern no es poden prendre decisions efectives que portin a la normalització democràtica, aquests dies es recorda que durant els últims temps del règim comunista, concretament en la era Breznev, la malaltia terminal d'aquest va ser callada al poble durant prop de quatre anys. Aleshores es podien mantenir silencis. Actualment la cosa es fa més difícil o impossible, i tothom a Rússia, haurà de viure dels comunicats mèdics. I, anant més enllà, a Rússia es comença a viure una mena de precampanya electoral. El buit de poder es fa massa evident i perillós.

El primer ministre rus Txernomirdin visita el president Ieltsin a l'hospital de Moscou on està internat, i li fa ofrena d'un ram de flors. Txernomirdin és, en un futur que sembla no gaire llunyà, un possible president

La situació a Israel

Durant els pocs mesos que han passat després de les eleccions a Israel que donaren el triomf a Netanyahu, s'ha viscut en un constant estira-i-arçons, entre contundents negatives, i tímides concessions. Entre girar l'esquena i displicents apretades de mà. Entre voler mantenir les promeses electorals y fer-s'hi enrere per necessitat. Fa la impressió que el senyor Netanyahu no sap ben bé per on tirar. Tots els camins li són difícils. Però, potser el camí que li és més difícil és el que li marquen les exigències dels intransigents que varen votar-lo. És agre, per a un polític, contemplar la realitat i veure's impossibilitat de convèncer els seus de l'equivocació del programa que els ha dut al poder. I Netanyahu no té altre remei que claudicar si veritablement vol la pau. Perquè seria fins a cert punt acceptable que ell no fes o no volgués fer més concessions als palestins. Però el que no pot és fer marxa enrere en els acords sobre l'autonomia palestina. I les provocacions del seu govern no han fet més que irritar els palestins que han iniciat, senzillament, una nova intifada que ningú sap on pot portar. Si hi ha un túnel multicentenari que uneix dos punts de Jerusalem, i aquest túnel ha romàs tancat també durant segles, només ha calgut que l'obris perquè els palestins s'indignessin i es revoltessin, i comencessin una nova intifada que tant de bo no continuï. És greu, molt greu, que es pugui acusar els jueus d'usar els mateixos procediments que contra ells van usar els nazis alemanys de trista memòria.

Un palestí volteja la seva fona per llançar pedres contra les forces d'ordre israelianes

Prou proves atòmiques!

El Club Atòmic s'ha posat d'acord, i els seus components, els Estats Units, Anglaterra, França, Rússia i la Xina comunista han firmat el tractat pel qual queden prohibides definitivament tota mena de proves

atòmiques, tant al mar, com al subsòl, com a l'aire. El tractat serà sotmès a la firma d'altres quaranta Estats, encara que, d'antuvi, l'Índia i el Pakistan s'han negat a fer-ho, adduint raons de seguretat... I un dels països que més aviat l'ha signat, ha estat Espanya.

JESUCRIST ÉS EL MATEIX AHIR, AVUI I PELS SEGLES

2a TROBADA

del Sr. Cardenal-Arquebisbe amb els seus catequistes

Temple parroquial de sant Pius Xè de Barcelona
c/ Cardenal Tedeschini, 52

Dissabte, 5 d'octubre de 1996 a les 11 del matí

PROGRAMA

Presentació: Mn. Josep M. Jubany

Acte acadèmic

Claus i accents de la Pastoral Catequètica en l'encíclica
VERS EL TERCER MIL·LENNI
a càrrec del Dr. Joan Guiteras i Vilanova
Delegat episcopal de Catequesi

Verdicte i lliurament del Premi del concurs Literari

Celebració de la Missa de Tèmpores i benedicció dels catequistes

Presideix el Sr. Cardenal-Arquebisbe de Barcelona,
Emm. i Rvdm. Ricard M. Carles i Gordó

Bús: Línies 18 (parada a la mateixa Parròquia), 19, 45, 47, 50, 51
(al Passeig de Maragall)

Metro: Línia 5 blava) estació «Congrés»

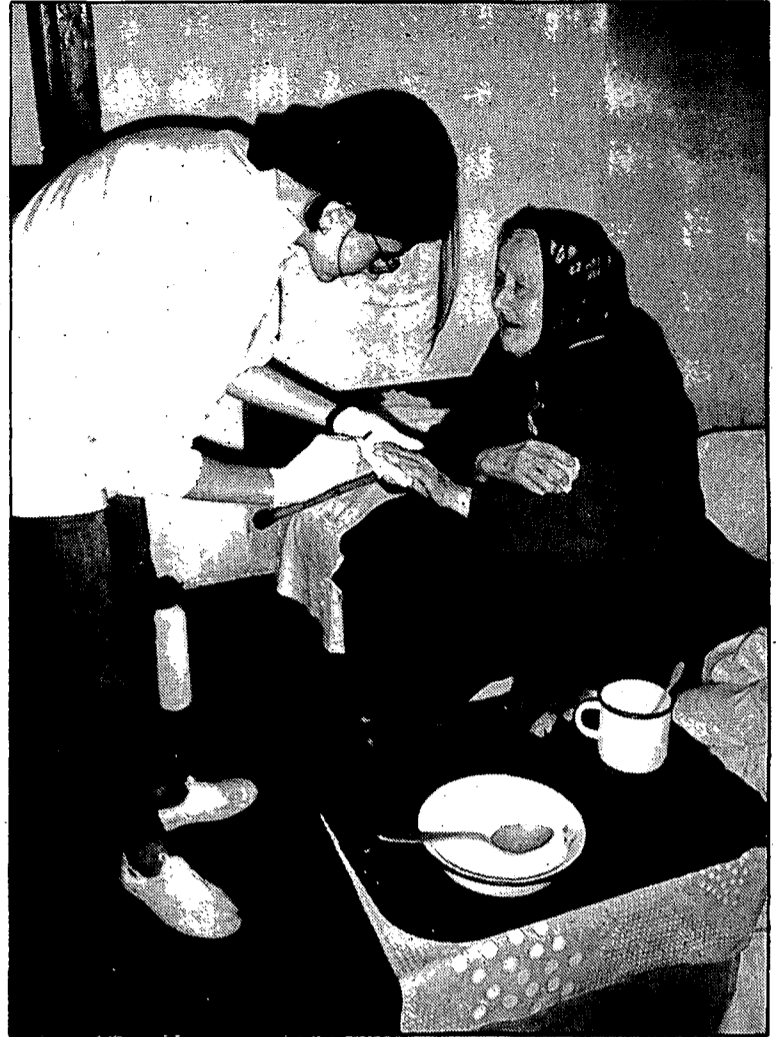

ARQUEBISBAT DE BARCELONA

DELEGACIÓ DIOCESANA DE CATEQUESI

«Hem entès que els gestos i el somriure són el llenguatge universal»

Padvariai es un «ghetto» on viu la gent més marginada de la societat lituana

Voluntariat i acció social de joves catalanes

Testimoni de solidaritat a Lituània

Joves de diferents punts de Catalunya (Barcelona, Tarragona, Igualada, Sabadell, Terrassa, Lleida, Girona, Tivenys, Reus, Mataró, etc.), vam viatjar a Lituània amb l'objectiu de participar en un camp de treball per ajudar les persones més dèbils i necessitades. Tanmateix, vam poder conèixer un país diferent en totes les seves dimensions humanes, culturals i tradicionals.

Marta Pascual

Fins l'últim moment algunes de les joves vam dubtar a fer un viatge tan llarg —de Barcelona a Kretinga—, i a més a més en autobús, però l'ajuda humanitària que podíem oferir als nens i ancians de l'antiga república soviètica van ser motius suficients perquè emprenguessim la marxa.

Teníem ganes de fer alguna cosa més per als altres, volíem desconnectar de la rutina, dels estudis i, tot i que podíem haver fet altres coses —com anar a l'estranger a aprendre un idioma o fer unes vacances—, vam decidir anar a aprendre d'una altra gent.

Aquest projecte de voluntariat i acció social és el tercer any que el portem a terme per petició del nunci de Lituània, Estònia i Letònia, Justo Mullor. Ell el va proposar

directament a un grup de ONG que pertanyen a l'Opus Dei i vam accedir-hi. L'intercanvi —pel que vam donar i vam rebre a Lituània i l'agraïment que teníem en veure cares somrients— ens va portar a pensar en la possibilitat de seguir des de cada una de les nostres ciutats un projecte dirigit als més necessitats i marginats, donant una mica més del nostre temps.

Treball dur

Els treballs que ens van ocupar la major part del temps van consistir a recórrer una carretera que ens va conduir a Padvariai, a uns 2 o 3 kilòmetres de Kretinga. Padvariai es un ghetto on viu la gent més marginada de la societat: ancians i malalts a l'hospital Padvariu Pensionats; drogoaddictes i alcohòlics amb les seves famílies en cases

comunitàries on comparteixen banys, dutxes, menjador.

A Padvariu viuen 230 persones ancianes i malaltes, repartides en tres pavellons, un dels quals està destinat als malalts terminals. Viuen en unes condicions precàries i insuficients per a una persona humana. Al principi vaig notar la tristesa i la desconfiança que envolta aquestes persones, fruit d'un comunisme que ha triturat la seva llibertat i iniciativa.

Rentar el cap i els peus, tallar ungles, afeitar, posar-los colònia, pentinar-los, curar alguna petita ferida, alleugerir el dolor i el patiment... és el que els lituans van compartir amb nosaltres durant aquests 15 dies d'estada a Kretinga. Malgrat l'olor de cossos sense rentar que es respirava a l'ambient, de les habitacions sense ventilar, dels llençols infectats de podridura, d'alguns terres encara bruts, la continuïtat d'aquest camp de treball al llarg de tres estius ha estat notòria.

Llenguatge universal

Hem pogut percebre molts canvis des d'aleshores. En primer lloc,

les persones que treballen com a cuineres, infermeres i les que dediquen el seu temps a la neteja han demostrat un canvi en el seu rostre —seriós, malhumorat i desconfiat del principi— per un d'afable, simpàtic i comunicatiu. Hem entès que els gestos i el somriure són el llenguatge universal. Els mateixos habitants de Padvariu mai s'ajuden entre ells, però el pas del temps els ha ensenyat a comprendre's i ajudar-se en coses bàsiques.

Hem disfrutat molt treballant amb ells, aprenent el seu idioma, els seus costums, la seva mentalitat... i ens alegra pensar que no hem anat a donar-los el peix per marxar amb les mans buides sinó que els hem deixat la canya perquè ells pesquin a la seva manera i com més els agradi. Veritablement allà hem fet molts amics, alguns fins i tot ens van deixar abans de la nostra tornada a casa i se'n van anar al cel amb un somriure als llavis.

Classes d'anglès per als nens

Un altre treball que vam fer van ser les classes d'anglès per als nens i nenes de Kretinga. Vam començar amb uns 15-20 nens i vam acabar amb 114, l'any que més hi han assistit. L'últim dia de la nostra estada a la ciutat, els nens van demostrar el que havien après en anglès a través d'una representació teatral, cançons i part del folklore espanyol.

A més de treballar amb els malalts i ancians de l'hospital, cada dia vam estar amb els nens i nenes d'un orfanat organitzant jocs, tallers, classes d'anglès, excursions,

etc. Els vam deixar alguns materials que ens havien entregat algunes empreses de Catalunya, a les quals els estem molt agraïdes.

Aprendre dels lituans

El granet de sorra deixat a Lituània durant aquests dies s'ha convertit en un gran sorral que ens hem emportat a casa. La meua forma de pensar ha sofert una ruptura després de veure tants nens desnodrits per falta d'alimentació, conviure amb tanta gana i no poder acabar amb ella, la tristesa d'algunes persones, tants malalts i mutilats, les seqüeles del comunisme que es manifesta en la manca de comunicació i l'automatisme de la seva forma d'actuar. Segueix faltant una llibertat d'expressió que —com hem sentit en boca d'ells— era motiu de deportació a Sibèria.

En trepitjar de nou terra catalana, volia transmetre a tots els lectors i gent que m'envolta que hem de valorar el que tenim al nostre abast; tenim molta feina per fer amb la gent del nostre voltant, més pobre, per la falta de recursos materials, afectius, humans, comprensius i, el més important, per la manca de llibertat.

Es una experiència que cal viure-la per creure-la i poder expressar tot el que se sent al costat de gent que ha patit tan de prop el patiment. Ara sé que anava a Lituània a portar a terme una ajuda humanitària als més dèbils i un cop acabada la meua estada allà, sóc jo la que ha rebut més ajuda d'unes persones a qui he acabat estimant com a familiars.

MARGARITA COMELLAS

MARGARITA COMELLAS
CENTRAL DEL AUDIFONO

MARGARITA COMELLAS,
Audioprotesista Associat 1493
Adaptació d'Audífons

Els audífons més correctes per al seu problema al preu més ajustat

Demani hora al 423 95 13

C/ Calàbria 119-121, 7, 4, 08005 Barcelona,
metro línia 1 Rocafort. Autobús 41 - 50 - 56 - 9

Llibres

Un estudi sobre objectivitat i ètica

Francesc Gamissans

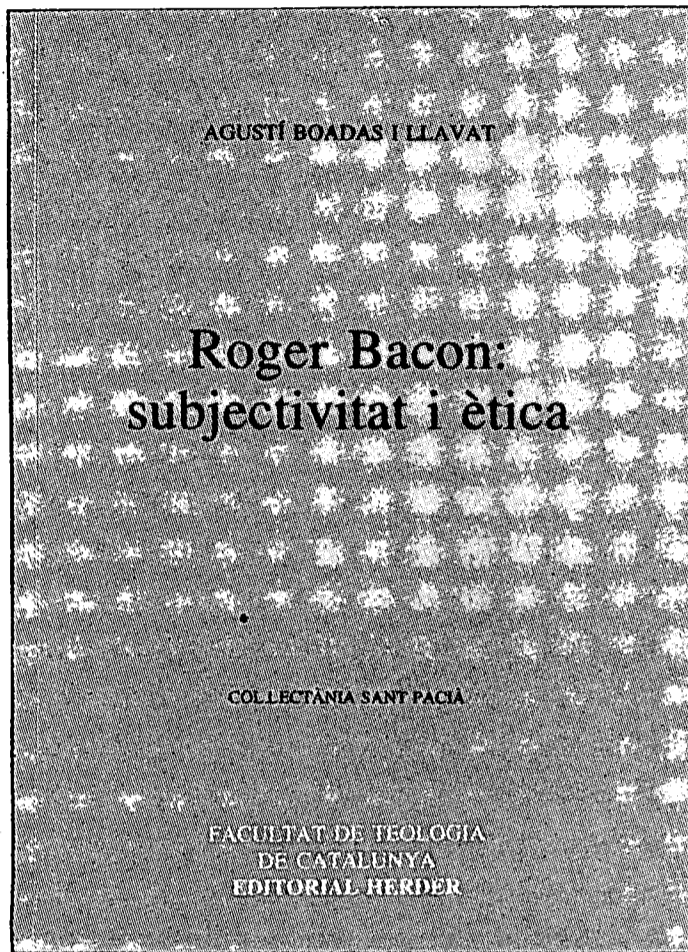
Els més de cinquanta volums de la *Col·lecció Sant Pacià* de la Facultat de Teologia de Catalunya són una mostra de la gran activitat d'investigació literària d'aquesta institució universitària.

El número 56 de la col·lecció correspon a un estudi sobre subjectivitat i ètica del filòsof medieval i franciscà Roger Bacon, escrit per un altre franciscà, el pare Agustí Boadas i Llavat.

El treball, refundició de la tesi doctoral de l'autor, proposa una lectura de l'obra de Roger Bacon basada en la contextualització del seu pensament en la història de la filosofia. L'interès, doncs, està marcat per la conversió de dos temes —el naixement de la subjectivitat i la invenció de la filosofia moral— en els eixos articulats d'aquest pensador escolàstic. Després d'una introducció general i una breu història de la crítica des dels segles XIV-XVI fins als nostres dies, l'autor divideix el seu treball d'investigació en quatre capítols: vida i obra de Roger Bacon; el seu pensament; el rerafons metafísic, i un darrer capítol sobre ètica i política. La bibliografia és de les més completes que hi ha.

L'autor, Agustí Boadas i Llavat (1963), és doctor en filosofia i professor d'aquesta disciplina en la Universitat Ramon Llull de Barcelona. S'ha especialitzat en el pensament filosòfic en l'edat mitjana i ha escrit diversos treballs d'investigació. El fet que l'obra que presentem hagi estat editada conjuntament per la Facultat de Teologia de Catalunya i la prestigiosa Editorial Herder li dona ja un prestigi.

Agustí Boadas escriu en el

Agustí Boadas i Llavat,
Roger Bacon: subjectivitat i ètica.
Editorial Herder. Barcelona, 1996.

pròleg: «Cal emmarcar i descobrir la filosofia medieval a partir d'un autor que se'n apareix com un dels més singulars i, malgrat tot, desconegut; aquell *sant Roger* lloat pels il·lustrats, oblidat a favor de Duns Escot pels franciscans,

descartat com a adversari pels dominics, amagat dins la foscor medieval pels historiadors i perillosament fascinant pels seus estudiosos...» Una bona presentació per incitar-nos a la lectura del seu llibre.

HISTORIA DE LAS CREENCIAS Y DE LAS IDEAS RELIGIOSAS

DESDE LA EPOCA DE LOS DESCUBRIMIENTOS HASTA NUESTROS DIAS

MIRCEA ELIADE

Mircea Eliade,
Historia de las creencias y de las religiones.
Editorial Herder,
Barcelona 1996.

Una visió universal de les religions

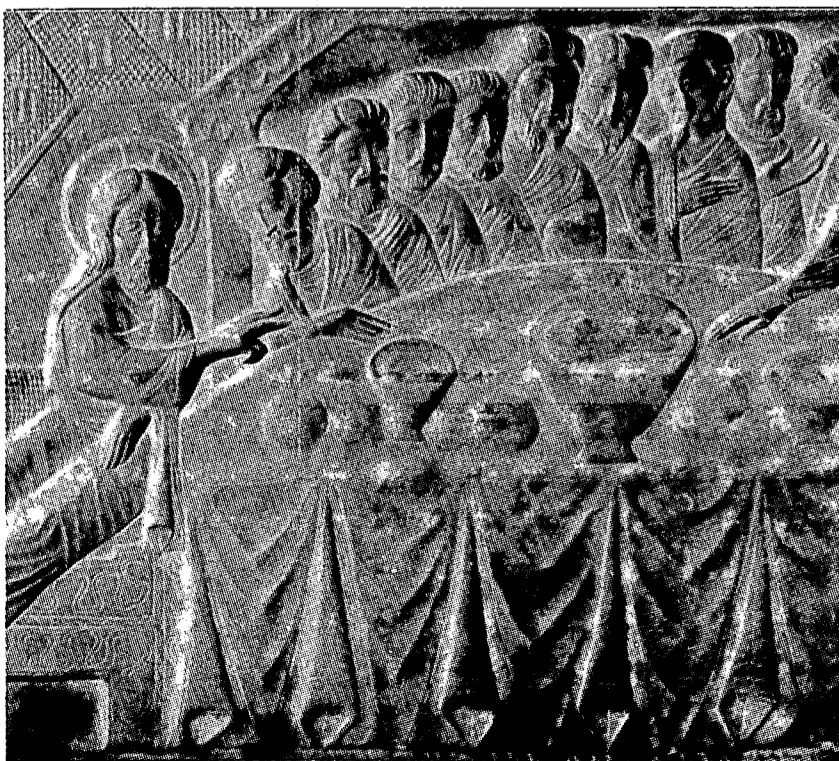
c.c.

Amb Friedrich Nietzsche i la seva frase «Déu ha mort» es resumia un dels canvis espirituals més importants esdevinguts en el món occidental en els dos últims segles. Però, en contraposició, uns altres déus, com Bhagwan o els de l'astrologia s'importaven d'unes altres cultures. Això no obstant, C.G. Jung va assenyalar ja fa uns decennis que tots els déus també tenen la seva història, cal que morin perquè neixin uns altres símbols o perquè ressuscitin.

Un dels grans universalistes en ciències de les religions d'aquest segle va ser el científic romanès Mircea Eliade: no hi ha cap religió sobre la qual ell no hagi publicat alguna cosa. La seva obra mestra, *Historia de las creencias y de las ideas religiosas*, va quedar sense acabar a la seva mort (Chicago, 1986).

Tot i que ja n'havien sortit a la llum tres toms, en faltava un que inclogués les religions autòctones d'Àustràlia, Oceania, Amèrica del Sud, Central i del Nord, el Japó, la Xina, Indonèsia i Àfrica occidental (a elles es deuen conceptes tan fonamentals com manà, tabú o fetixisme). Aquest darrer tom de la *Historia de las creencias y de las ideas religiosas* ha estat possible gràcies a la participació de diversos especialistes que van seguir les directrius temàtiques de Mircea Eliade. El volum conclou amb un capítol sobre la creativitat i la secularització a Europa des de la Il·lustració.

CASA CENTENÀRIA

T. Serra Roca

AL SERVEI DE L'ESGLÉSIA

AGENTS GENERALS PER ESPANYA I PORTUGAL DELS MÉS PRESTIGIOSOS FABRICANTS DEL MÓN D'ORFEBRERIA RELIGIOSA I ORNAMENTS LITÚRGICS. INSTAL·LACIÓ DE BANCS, CAMPANES, SISTEMES DE SONORITZACIÓ I CALEFACCIÓ. FABRICACIÓ - RESTAURACIÓ IMPORT - EXPORT. EMBALEM I ENVIEM A LA DESTINACIÓ QUE ENS INDIQUIN (NACIONAL I ESTRANGER).

Dissabtes obert tot el dia

Si veniu amb aquest anunci, us atendrem de manera especial

Ptge. duc de la Victòria, 5, 08002 Barcelona.
Tel. 301 44 96 Fax 317 91 34

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places.

Tel. 427 44 53.

Cinema

La canción de Carla

(Carla's song)

Director: Ken Loach. **Guió:** Paul Laverty. **Intèrprets:** Robert Carlyle, Oyanka Cabezas, Scott Glenn, Salvador Espinoza. **150 min.**

Meritxell Cucurella Jorba

Ken Loach ens torna a sorprendre amb la seva darrera producció: sense deixar de banda el contingut eminentment polític i ideològic que amara bona part de les seves pel·lícules, ara ens presenta una història d'amor, una història d'amor enmig de la història d'una guerra.

El fil argumental es desdobra d'una manera ben clara en dues meitats: la primera transcorre a Glasgow, on es coneixen els protagonistes; la segona té lloc a Nicaragua, la terra nadiua de Carla, país on viatgen perquè la protagonista s'enfronti al seu passat marcat per les nafres d'una tragèdia. Si bé la primera part té un bon ritme, carregat de sentimentalisme i fina ironia, la segona part perd el ritme àgil amb què havia començat. De la mateixa manera que l'estètica intimista de la primera part ens porta

fins a *Ladybird, Ladybird* (1994), el tràgic ambient de revolta que es viu després ens porta fins a *Tierra y libertad* (1995), pel·lícula solidària amb aquella classe obrera heroïna sense nom de la guerra civil espanyola.

La moral d'aquesta història ambientada el 1987 en plena revolta nicaragüenca, és trista, però ningú no podrà dir que no sigui sincera. Ell tornarà a Glasgow després d'haver viscut un fragment de la seva vida al costat del poble sandinista. Ella tornarà a Nicaragua

perquè, malgrat tot, malgrat la tràgica situació del seu Antonio, ha de continuar lluitant a favor del seu país, ha de continuar col·laborant en les croades d'alfabetització al ritme dels acords d'una guitarra.

El talent d'un director que esborra els límits entre el documentalisme i la cinematografia, i el talent, sobretot, de Robert Carlyle i Oyanka Cabezas no deixaran indiferent l'espectador. No és per atzar que *La canción de Carla* va guanyar la Medalla d'Or en la recent edició del Festival de Venècia.

Crònica televisiva

L'instint tecnològic

Miquel Àngel Codina

Més enllà del 2000 és una sèrie australiana de divulgació científica que s'emet actualment cada dijous pel Canal 33. Després de gairebé sis anys i mig en pantalla, s'ha convertit en un dels espais clau de la programació del canal autonòmic ja que té una audiència fidel, interessada per la cultura, la investigació i el saber.

Cada programa d'aquesta veterana producció televisiva s'estructura en petits reportatges —els més breus no sobrepassen els cinc minuts de durada; amb aquesta mesura s'intenta defugir el temut *zapping*— que ofereixen al telespectador l'oportunitat de donar un cop d'ull a les innovacions científiques i tecnològiques d'avui dia o del futur i, conseqüentment, poder conèixer les seves aplicacions a la vida quotidiana. L'èxit de la sèrie rau en la perfecta conjunció d'una dualitat universal: la recerca i l'aplicació d'un determinat invent; és a dir, que s'hi acaren teoria i hipòtesi d'una banda, pràctica i realitat de l'altra. Un dels comptats programes que poden desvetllar encara els instints culturals dels individus.

La versió catalana de *Més enllà del 2000* està dirigida per Elisa Deulonder i presentada per Josep M. Ferrer i Rosa Cornet. La guinda d'aquest trosset científic és un ampli reportatge de producció pròpia circumscrit a Catalunya. Malgrat que es tracten temes de qualsevol àmbit, el medi ambient, la medicina, l'ecologia i les noves tecnologies són objecte d'una especial atenció.

Els reportatges són força heterogenis, tant en matèria de contingut com de localització. Qualsevol indret del planeta on s'estudiïn i es duguin a terme possibles noves solucions per a problemes concrets centrarà l'interès del programa. Per exemple, unes bicicletes personalitzades, fetes exclusivament al Japó, país en el qual les persones i els robots treballen en la seva elaboració amb total harmonia. «Això és la segona revolució industrial», va afirmar un dels entrevistats. O bé, la preocupació de com emmagatzemar les deixalles nuclears, els estudis de recerca genètica sobre la síndrome de Down o la possibilitat de trobar vida intel·ligent en altres planetes. Qüestions que tindran una resposta més enllà del 2000.

Veus d'Església

TELEVISIÓ

TV1

Dimarts 03.45 *Testimonio.*

TV2

Diumenge 08.45 *Tiempo de creer.*

09.30 *Pueblo de Dios.*

10.00 *Últimas preguntas.*

10.30 *La Missa:* retransmissió d'una cerimònia de beatificacions des del Vaticà. (Sense confirmar)

11.20 *Esglésies de Catalunya.*

Dilluns 17.00 *Pueblo de Dios.*

TV3

Ds. 5/10 08.10 *Signes dels Temps:* estarà dedicat a: *Diàleg a fons* amb: Jaume Mateu «Tortell Poltrona». L'experiència d'un pallasso actuant en un entorn de guerra i mort.

En el programa també oferirem espais de música, actualitat cultural, costumari per Joan Soler Amigó, actualitat, agenda i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou).

Ds. 12/10 08.10 *Signes dels Temps:* estarà dedicat a: *El romànic català*, un

diàleg amb Antoni Pladevall, director de Catalunya Romànica, i la col·laboració dels alumnes de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna.

L'Institut Superior de Ciències Religioses amb Armand Puig. Un punt de descoberta i diàleg per contribuir a la formació total de la persona.

En el programa també oferirem espais d'actualitat, agenda, presentació de llibres i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou).

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv. 4/10 20.30 *Creure avui. La soledat.* Parlem amb Jaume Patuel, psicòleg-psicoanalista i teòleg. Informatiu i Agenda. (Dirigit per Ramon Safont-Tria).

Dv. 11/10 20.30 *Creure avui. Taula rodona.* (Dirigit per Ramon Safont-Tria).

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit europeu Eutelsat II-16° E. 37V. freq. 11.575 GHz, 6.60 italià, 7.50 anglès.

Diumenge 12.00-12.30 *Angelus.* (Directe)

Dimecres 11.00-12.30 *Audiència general.* (Directe)

De dilluns a divendres 18.10-18.25 *Informació.*

Dissabte 18.10-18.25 *Speciale Lumen 2000.*

RÀDIO

FUNDACIÓ MISSATGE HUMA I CRISTIA

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:

de 05.00 a 23.00h.: Cada quart d'horà, butlletins d'informació: general, serveis, d'Església i cultura. Comentaris, cada mitja hora, després de la informació general i d'Església. Comentaris de l'Evangeli a les 7.30 i 21.30.

De dilluns a divendres:

21.00 - 22.00 *Vet aquí que...*
Dietari de música i músics.
Punt i Coma.
22.00 - 23.00 *Nit d'estels* (magazine d'església i solidaritat)

Dilluns

23.00 *Joc Net*.
24.00 *Estima la vida*.
01.00 *Fila 7*.
Cova de Clàssics.

Divendres

23.00 *Panorama cultural*.
24.00 *Amb llum pròpia*.
00.00 *Covà de Jazz*.

Dimarts

23.00 *Anem per anar*.
24.00 *Més enllà del Temps*.
Versió original.
01.00 *El perquè de tot plegat*.

Dissabte

21.00 *Catequesi*.
Contemporània.
22.00 *Paraules d'amor*.
23.00 *Panorama de cinema*.
24.00 *Des del campanar*.
01.00 *Novetats a cau d'orella*.

Dimecres

23.00 *Temps d'acció*.
24.00 *Àgora*.
01.00 *De la lletra i de la música*.
Amb molt de gust.

Diumenge

18.45 *Eucaristia des de la Catedral*.
21.00 *Noves músiques*.
Amb molt de gust.
22.00 *Nòmades*.
23.00 *Temps de paraula*.
24.00 *Gran Clàssic*.
01.00 *Pregària oberta*.

Dijous

23.00 *En família*.
24.00 *Calaix de Sastre*.
01.00 *Dos quarts de nit*.
So de cine.

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

09.00 *Músiques místiques: Miserere mei Deus, Salm 50, de Lassus; Miserere a 12, de A. Soler; Miserere, motet, de Lully; Miserere per a solistes, cor i orquestra, de Hoffmann*.
11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

07.30 *Paraules de vida: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe* (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

21.00 *El espejo de la Iglesia*.

Diumenge

09.00 *Santa Missa*.
09.45 *Informatiu diocesà*.
10.00 *Iglesia es noticia: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu*.
22.00 *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Divendres

17.38 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona*.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 *Santa Missa*.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 *La veu de la parròquia: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona*.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista amb: Mn. Joan Vives Surià, que ha treballat durant 47 anys a Veneçuela; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria Alimbau)*.

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona*.

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 94.4)

Diumenge

09.45 *Vida i esperit*.

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7)

Divendres

De 20.00 a 20.30h. *La punta: (director: Jordi d'Arquer i Terrasa)*.

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 *Obrim camins: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez)*.

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida*.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Dissabte

13.50 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella*.

Diumenge

09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

PROGRAMES PER A MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes. L'emeten: **Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Radio**, i també:

Alforja Ràdio (FM 104.3) diumenge 09.00h. **Calafell Ràdio** (FM 107.7) diumenge 09.20h. **Cadena Cope-Reus** (OM 1.143) diumenge 10.30h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»). L'emeten:

Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també: **Calafell Ràdio** (FM 107.7) dissabte 12h. **Ràdio La Canonja** (FM 102.3) divendres 20h. **L'Espluga FM Ràdio** (FM 107.4) dissabte. **Ràdio Falset** (FM 107.0) dissabte, a partir de les 14h. **Ràdio El Morell** (FM 105.7) dilluns, a partir de les 21h. **Ràdio Montblanc** (107.0) diumenge, a partir de les 11h. **Ràdio Santa Coloma de Queralt** (FM 107.5) dissabte 13h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (FM 101.0) dissabte, a partir de les 20h. **Ràdio La Vilella Alta** (FM 102.3) dissabte 12h. i diumenge a les 13h.

EL MIRALL: Cadena Cope-Reus (OM 1143) dilluns 21h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona; Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *A la ribera del Jordà* (narracions de reflexió escrites per Mn. Miquel Àngel Ferrés amb la veu de Joan Canals), *L'estiu és jove* (comentaris estiuencs realitzats per Jordi Pujol i Campistol), *Un got d'aigua fresca* (homenatge a Mn. Josep Maria Pont, tot recopilant els millors comentaris que va realitzar per aquest programa durant els mesos d'estiu, al llarg de dos anys), *El significat de l'evangeli* (a càrrec de Mn. Salvador Gras i Mn. Rafel Felipe). Tots aquests nous apartats estaran fins a finals de setembre. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten:

Cope Costa Brava (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Cope Figueres** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Nova Ràdio Lloret** (90.2 FM) diumenge 8.00h. **Ona Jove Riudellots** (104 FM) dissabte 20.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) dissabte 10.00h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h*. **Ràdio Arenys de Munt** (107 FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 9.00h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) dissabte 14.00h. **Ràdio la Vall** (107.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.1 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 8.00h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.7 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Santa Coloma de Farners** (103.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom Palau Sacosta** (106.6 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM) diumenge 10.00h. **Top Gironès-Cassà de la Selva** (92.8 FM) dissabte 19.30h. *(Inclòs dins el programa parroquial local).

EL CAFÈ INTERNACIONAL: no hi ha programa fins a l'octubre

LA COVA DEL COUNTRY: no hi ha programa fins a l'octubre.

LA PARAULA DEL BISBE: microespai setmanal de 5 minuts de durada

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona*.

RÀDIO SALUD (FM 89.1)

Dissabte

De 07.00 a 09.00h. *Rosari: meditat per joves, entrevistes a catòlics en el món, concurs de Cultura religiosa, meditació mariana, herois del segle XX, etc.*

Diumenge

De 07.00 a 09.00h. Presentació de l'Evangeli del dia i meditació, tema marí, etc.

RÀDIO SANTA COLOMA DE FARNERS (FM 103.6)

Dimecres

De 23.00 a 24.00h. *SOS pregària: una hora de pregària des de casa vostra, units per una mateixa sintonia*.

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona*.

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona).

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

20.40 *Rosari: en llatí des del Vaticà*.

22.10 *Noticari*.

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona*.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes: informacions, comentaris i entrevistes*.

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira.

PUNT DE TROBADA: no hi ha programa fins a l'octubre.

TARDA DE TOTS: magazine d'**Onda Rambla Girona** (89.9 FM) que inclou cada dijous a les 16.30 una secció d'actualitat cristiana i de notícies de l'església de Girona.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA: no hi ha programa fins a l'octubre.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emeten:

Catalunya Música (96.7 FM) Girona- (101.5 FM) Maresme: diumenge 11.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Cope Figueres** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Ona Jove de Riudellots de la Selva** (104 FM) dissabte 20.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.05h. **Ràdio Shalom de Palau Sacosta** (106.6 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio 1 de Ràdio Nacional** (738 AM-93.3 FM) diumenge 8:15h. **Top Gironès de Cassà de la Selva** (92.8 FM) dissabte 20:00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»). L'emeten: **Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars**, i també: **Ràdio Súrria** (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»). L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h. **Ràdio La Cala** (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h. **Ràdio Deltebre** (FM 107.6) dissabte de 9.00h. **Ràdio Flix** (FM 102) dissabte de 9.30h. **Ràdio Gandesa** (FM 107.9) dissabte de 13.00h. **Ràdio Infant** (l'Hospitalet FM107.9) dissabte 10.00h. **Ràdio Joventut de Masdenverge** (FM 100.7) diumenge 10.00h. **Ràdio Mora d'Ebre** (FM 87.6) divendres 10.00h. **Ràdio Nueva Vinaròs** (FM 98.2) dissabte 22.30h. **Ràdio Onda Cero** (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h. **Ràdio els Ports** (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h. **Ràdio Ràpita** (FM 107.9) diumenge 12.00h. **Ràdio Uldecona** (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSO: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans. L'emeten: **Ràdio Pirineu** (Puigcerdà, FM89.8) diumenge 09.30h. **Ràdio Seu** (FM 107.2) diumenge 9.00h. **Ràdio Valira** (FM 98.1) dissabte 13.00h.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraiem la recepció de controls d'emissió.

AMICS DE DÉU

Sant Francesc d'Assís. 4 d'octubre

Joan Bernadone, fill del ric comerciant Pietro Bernadone, era l'ídol de la joventut d'Assís (Itàlia), on havia nascut l'any 1182. Familiarment se'l coneixia amb el sobrenom de Francesco, perquè sabia parlar francès. Li agradaven molt les festes i les aventures. El seu pare esperava que el succeís en el negoci.

Retornat a casa després d'una campanya militar en la qual el van ferir, va reflexionar sobre la seva vida i va decidir abandonar-ho tot per seguir de prop Jesucrist en la pobresa, l'oració i la penitència. La seva conversió va impressionar molt els seus conciutadans; uns l'admiraven i altres el prenien per boig.

Francesc va donar els seus vestits als pobres i es va posar a cuidar leprosos. Deixada la casa paterna, es va instal·lar a l'església de Sant Damià, que estava en ruïnes, ell mateix la va reconstruir. Havia sentit la veu de Jesús que li deia: «Restaura la meua Església», ell va comprendre que el Crist no solament es referia a aquella ermita, sinó a

la comunitat cristiana del seu temps.

Molt aviat es va reunir entorn d'ell un grup de deixebles que anava creixent amb nous membres, que vivien la joia de sentir-se fills de Déu i germans entre ells. Lloaven Déu per la bellesa de la Creació i per l'amor que Jesucrist ens ha manifestat. Vivien en fraternitat, imitant la vida en comú de Jesucrist i els apòstols. Francesc i els seus germans predicaven el poble amb l'exemple i la paraula, així complien l'encàrrec de Jesús de

restaurar l'Església. Molts no van entendre la seva tasca, i Francesc va anar a Roma a posar-se al servei del papa Innocenci III, que va aprovar i beneir el nou orde que Francesc havia fundat.

A sant Francesc se li atribueix la construcció del primer pessebre vivent.

Sentint de prop la mort i gairebé cec, Francesc va compondre el *Càntic del Germà Sol* en el qual lloava Déu per la seva grandesa. Aquest home de Déu, fidel seguidor del Senyor, va morir l'any 1226.

FEM CATEQUESI

Passió i mort de Jesucrist

Diem al Credo referint-nos a Jesucrist: «Crucificat després per nosaltres, sota el poder de Ponç Pilat, patí i fou sepultat.» Aquest és un punt importantíssim de la nostra fe cristiana. Tots hem vist i sentit dir de gent que s'ha mort, i sabem que també nosaltres haurem de morir algun dia. També hem sentit parlar de gent que «ha donat la seva vida pels altres»: mares i pares que moren per llurs fills, gent que mor per salvar un amic, soldats que moren per la pàtria...

Jesucrist és Déu veritable, però alhora és també home veritable, i va acceptar i voler el fet de morir com tothom. Ell ho sabia i més d'una vegada va dir als seus deixebles que hauria de sofrir molt i morir a mans dels homes (Mateu 16,21). Els quatre Evangelis dediquen un espai gran a descriure la mort de Jesús i ens en donen molts detalls.

Jesús no va morir de vell, ni al llit, ni de malaltia, sinó que el van matar com un malfactor, penjant-lo d'una creu després d'haver-lo fet patir molt. Prova d'això és que la nit abans de la seva passió va demanar al Pare que, si era possible, l'alliberés del seu sofriment; encara que va acceptar morir perquè sabia que així havia d'acomplir la voluntat del seu Pare (Marc 14,36).

PELS CAMINS DE LA BÍBLIA

El profeta Elies

De tots els reis del poble d'Israel, el més dolent fou Acab. Va prendre per muller Jezebel, filla del rei de Sidó i amb els seus consells va introduir a Samària el culte al déu Baal.

En aquells temps vivia a Israel un gran profeta: Elies. El profeta anà a veure el rei Acab i li va dir:

—«Jo serveixo el Déu d'Israel. És el Déu poderós. Tu experimentaràs el seu poder, i amb tu tot el país, perquè, a partir d'avui, no caurà rosada ni pluja del cel. La sequera durarà fins que jo ho digui.»

Elies temia la ira del rei i va fugir. Passà la frontera i es va refugiar a Fenícia. Allí vivia a casa d'una pobra vídua que només tenia un fill. El noi es va posar malalt i va morir. Llavors la dona parlà a Elies:

—«Ets amic de Déu. Vius a casa meua. Per això Déu em mira, veu els meus pecats i em castiga.»

Elies prengué el nen mort en braços i el deixà sobre el llit. Després s'inclinà damunt seu i va pregar així:

—«Senyor, Déu meu, torneu la vida a aquest noi!»

Déu escoltà la pregària del seu profeta; el noi va reviure. Elies l'agafà per la mà i el va tornar a la seva mare.

La mare li digué:

—«Ara conec que ets un home de Déu i que la paraula de Iahvè que anuncia la teua boca és veritat.»

Va passar molt de temps, i l'any tercer, la paraula de Iahvè s'adreçà a Elies i li digué:

—«Vés, presenta't a Acab.»

QUÈ ÉS L'EUCARISTIA?

La porta

Ens adonem que, normalment, les esglésies tenen una porta molt gran, alta i ampla. Algú dirà que té aquestes mides perquè ha de guardar proporció amb tot l'edifici, i també per facilitar l'entrada i la sortida quan hi ha molta gent. És veritat. Però no tota la veritat.

Recordem que una església és un edifici simbòlic. Què vol dir això? Doncs que les coses —més enllà de la seva funció pràctica— tenen un sentit, en aquest cas un sentit religiós.

L'evangelista sant Joan ens conta com un dia Jesús digué als seus deixebles: «Jo sóc la porta; qui entri per Mi se salvarà; entrarà i sortirà, i trobarà pastura. Jo he vingut per-

què tinguin vida, i la tinguin en abundància» (Jo 10, 9-10).

Ja tenim l'explicació! La porta de l'església vol significar el mateix Jesús; per això és gran, perquè pugui entrar com més gent millor, ja que Ell vol donar la vida a tothom. I l'aliment —la pastura— són els sagraments, especialment l'Eucaristia, que els trobem tan bon punt hem entrat a l'església.

Cada vegada que passem per la porta de l'església, recordem les paraules del Mestre: «Jo sóc la porta; qui entri per Mi se salvarà.»

Vet aquí el sentit d'una porta gran i bonica a les nostres esglésies: «Jo sóc la porta...»

L'Oriol i la Laia
per Xesc

Petits anuncis

DIVERSOS

RESIDÈNCIA 3a edat amb jardí i terrasses. Hab. ind. i col·lectives, alimentació adequada, ambient familiar, assistència mèdico-sanitària, permanents o temporal. Tel. 450 39 30.

RESIDÈNCIA i acollida diürna àvies. Excel·lent zona. Parc Collserola. Vacances, caps de setmana o permanent. Truqueu al 203 97 40, Isabel.

ZONA FABRA I PUIG es lloga habitació-estudi equipada i silenciosa a dos minuts dels transports. Sra. Maria, nits. Tel. 340 72 14.

S'OFEREIX Sra. com a majordoma d'un sacerdot. Àrea de Barcelona. Tel. 459 12 46.

TENIR cura de persona gran a casa seva és la meua feina. Laura 245 51 75.

SRTA. estudiant ofereix companyia Sra. 3a. edat a canvi d'allotjament. Tel. 436 96 51.

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadret, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un gir postal o xec bancari de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA carrer Puiggarí, 5-7, 08014 Barcelona.

NOM .....
ADREÇA.....
POBLACIÓ..... TEL.....
PREU LÍNIA ..... SETMANES.....

145 ptes.
290 ptes.
435 ptes.
580 ptes.
725 ptes.
870 ptes.
1.015 ptes.

(16% d'IVA INCLÒS)

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

A MÉS DE LA GENT, LA FESTA I ELS PETARDS, PER CORPUS, A BERGA... SÓN 9

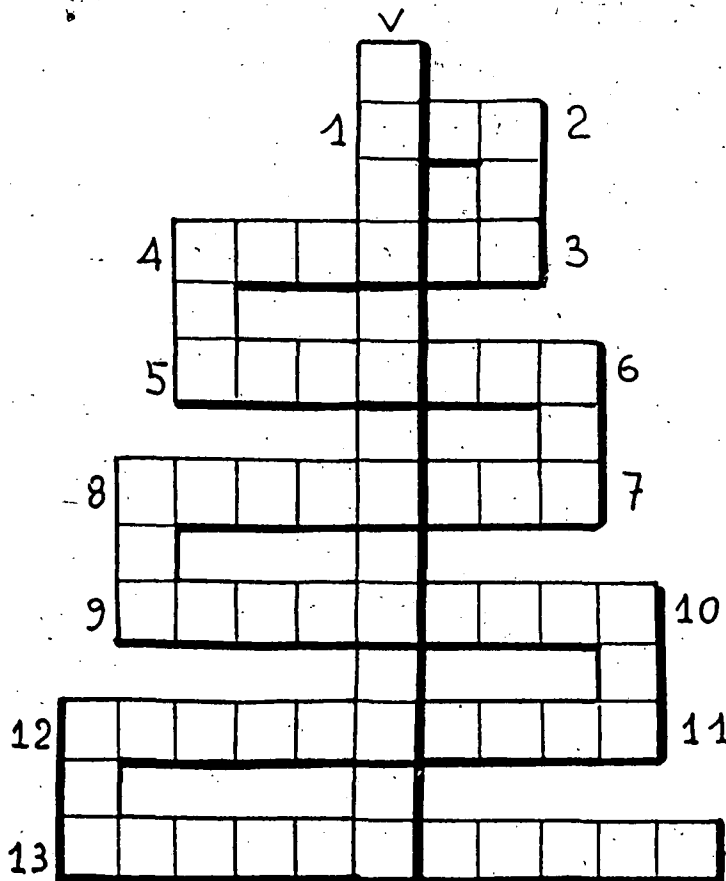
ALLUISALIT
SEFGAEMITU
TAOITOIAS
EGSCIULIBA
LUTUIROAP
LSNIGMECLL
AIAAIDISE
VEGCLLASEN
AUEAUHINS
CSGIMPFOSO

Turcs. Cavallers. Macs. Mula. Guita. Aliga. Nans. Gegants. Tabal. Plens.

ENCREUATS

LA SERP

Buscar la paraula de la línia vertical, segons definició i en forma de serp enrotllada, anar fent els altres mots, segons la numeració i coincidir tots amb la lletra de la vertical.

LA VERTICAL: Persona que intenta guarir amb psicoteràpia.

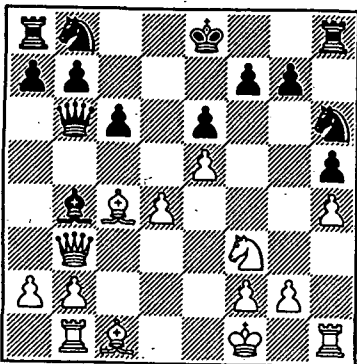
- Mot usat en el tennis.
- Anclusa d'argenter.
- Tip.
- Moviment involuntari generalment d'un múscul.
- De paper.
- Aire popular canari.
- Fer migdiada el bestiar en un lloc ombrat.
- Rosada.
- Acció d'usurpar.
- Un, en anglès.
- Prendre alguna cosa, l'aspecte que presenta el diumenge.
- Besàvia del rei David.
- Conjunt de símptomes que caracteritzen la sífilis.

Solució:

La vertical: Psicoterapeuta.
1. Set. 2. Tas. 3. Saciat. 4. Tic. 5. Cartaci. 6. Isa. 7. Amort. 8. Rou. 9. Usurpació. 10. On. 11. Endiumenjar. 12. Rut. 13. Tercarisme.

ESCACS

per Jaume Mora

Diagrama 658

Blanques juguen

Com es pot dur el Peó de Rei fins a setena?

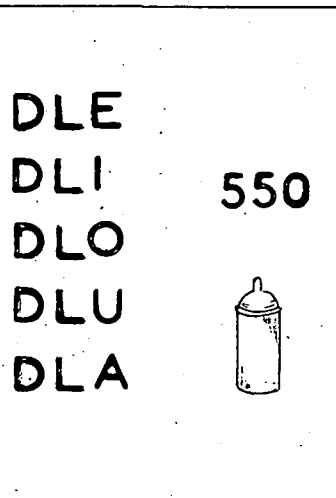
Solució al diagrama 657

1... DxA+, 2 TxD TxT+, 3 RIT AIT 0-1

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

DE QUINA ÈPOCA ETS?

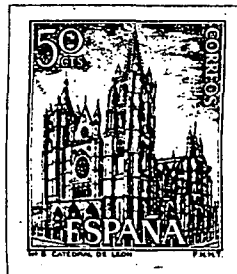
Solució al 888

Posa TE; N davant

Posa't endavant.

FILATÈLIA

per Enric Graupera

CATEDRAL DE LLEÓ

Espanya va dedicar una sèrie de segells, l'any 1964, a la catedral de Lleó. N'entresortim el valor de 50 cts. en el qual hi veiem molt bé aquesta catedral.

Als començaments del segle XIII es començà la seva construcció, joia universal de l'art gòtic. Té forma d'una creu llatina, amb tres naus i un creuer triple. Té 81 metres de llargada, 40 d'amplada i 39 d'alçada. Cal esmentar que la seva col·lecció de vidrieres és única, ja que hi ha 125 finestrals. Dues belles torres enquadren el magnífic pòrtic central, en el qual hi ha notables escultures.

«CATALUNYA CRISTIANA» ALS QUIOSCOS DE CATALUNYA

Podeu trobar-la, setmanalment, a:

Editorial Claret, S.A.	Roger de Llúria, 5	08010	Barcelona
Euro-Paper Llibreria	Major de Gràcia, 129	08012	Barcelona
Jordi Serrano Poy	Pl. Lesseps (enfrent n. 31)	08023	Barcelona
Kiosco Baldiri Bosch	Eusebi Güell, 87	08830	Sant Boi, LL
Kiosco Ferrer	República Argentina, 233	08023	Barcelona
La Formiga d'Or, S.L.	Av. Portal de l'Àngel, 3	08002	Barcelona
Llibreria Balmes	Duran i Bas, 11	08002	Barcelona
Llibreria Obradors	Ctra. de Berga, 59	08670	Navàs (BCN)
Llibreria Ramon Llull	La Palma, 9	25002	Lleida
María Cabayol Magrinya	Nou, 3 (La Riera de Gaià)	43762	Tarragona
Punt Press	Pl. Corsini, 5	43001	Tarragona
Salvadora Camps Borja	Diputació, 354	08013	Barcelona
San Pablo Difusión	Via Laietana, 38	08003	Barcelona

Reserveu el vostre exemplar, ara!

afinant

Zoom

En nom de la productivitat s'ha fet consumir als herbívors farina de carn com a sobrealimentació. Així, l'herbívor s'ha convertit en carnívor. Però no s'ha tingut en compte que la naturalesa es resisteix a ser forçada i reacciona negativament. Quantes vegades els humans pequem contra natura sense voler-ne reconèixer les conseqüències?

Llindar

Una llum per a la Il·lustració

Del 8 al 10 d'agost, com acostuma a fer cada dos anys, Joan Pau II es va reunir a Castel Gandolfo amb un grup de personalitats científiques, provinents de diversos camps del pensament i de la investigació. Aquest Papa, a qui no pocs dels nostres intel·lectuals acusen de no connectar amb la modernitat i fins i tot de ser enemic de la Il·lustració, és precisament el Papa d'aquest segle que més ha dialogat amb filòsofs i científics. De Pau VI, hom recorda els seus diàlegs amicals amb Jean Guitton, el filòsof catòlic a qui Mitterrand anà a trobar per inquirir-lo sobre la mort i el més enllà, però no organitzà, que sapiguem, cap col·loqui amb cap grup. Pels col·loquis de Castel Gandolfo, en canvi, han passat moltes figures significatives. N'esmento només, a tall d'exemple, els filòsofs Paul Ricoeur, Emmanuel Lévinas i Robert Spaemann.

Aquest estiu el col·loqui va tenir per tema la Il·lustració i el va organitzar, com els anteriors, l'Institut de Ciències Humanes de Viena, institució independent, de caràcter internacional. Al Papa actual no li fa por res i menys encara pensar, que és el que més temen els nostres contemporanis. No seria estrany que ell mateix hagués suggerit el tema d'enguany. El fenomen de la Il·lustració explica el naixement de les ciències humanes i també de les grans ideologies modernes. A la rel hi ha l'exaltació, unilateral, de la raó. Són molts els pensadors que des de l'Escola de Frankfurt ençà ho han posat de manifest. I a Joan Pau II, que tan ben empapat està de la fenomenologia husserliana, no podia deixar d'interessar-li analitzar un tema d'aquesta magnitud.

No és molt suggeridora l'actitud de Joan Pau II durant aquests col·loquis? Pròpiament no els presideix, sinó que hi participa, assegut a un costat, escoltant principalment. I només quan ho creu convenient formula alguna qüestió. Però el fet és que escolta molt i pren apunts. Es tracta, com es pot veure, d'un exercici en acte de diàleg entre fe i cultura.

Al final del col·loqui els feu un breu discurs. Què els digué el Sant Pare? No llançà cap anatema a la Il·lustració ni s'entestà a fer-ne el llistat d'errors que, des de la nostra fe, hom podria descobrir-hi, encara que reconegués, en un sol incís, que la Il·lustració arribà a ser «un moviment de dissensió» respecte de la fé cristiana. L'esguard del Papa apuntà més alt i més enllà i d'una forma que em sembla positiva i creativa.

El segle de la Il·lustració, el s. XVIII, se'l coneix també com «el segle de les llums»: «l'il·luminisme», com l'anomenen alguns. Doncs bé, davant aquell grup d'intel·lectuals el Papa invocà un nou concepte d'Il·lustració: «pot entendre's també com *il·luminació*, do de llum que ve de dalt», digué. I els parlà de l'Esperit Sant i dels seus dons: «Com es pot observar, aquests dons (saviesa, intel·ligència, consell, fortalesa, ciència, pietat i temor de Déu) no es refereixen només a les facultats cognoscitives de l'home, sinó també a la seva voluntat i a la part afectiva de la seva *psique*. El do de la fortalesa o el *donum pietatis*, per exemple, no tenen un valor directament cognoscitiu, però influeixen de manera indirecta en l'aspecte instintiu i en les passions que són pròpies de la *psique* humana.» I com a exemple i model els posà

Edith Stein: «¿Pot considerar-se la mort d'aquesta màrtir —es preguntà— una conseqüència, al menys indirecta, dels errors que van enfonsar les seves arrels en l'il·luminisme històric i filosòfic?»

Em sembla una lliçó senzilla i alhora magistral. Perquè, ¿no és aquesta llum, la de Pentecosta, la que està necessitant com el pa que mengem la nostra racionalitat per tal que esdevingui més veritablement humana i humanitzadora?

Manuel Valls i Serra

Ara mateix

J. Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Vinko Puljic, testimoni d'una Església germana

El pas del cardenal Vinko Puljic per Barcelona ha estat un factor més de comunió amb els germans de Bòsnia, en el context de la nostra societat prou coneguda pels seus gestos de solidaritat en la guerra dels Balcans. Aquesta vegada, a més, la doble condició de bisbe i de croat de l'il·lustre visitant ens ha permès de percebre la dura problemàtica d'aquell país a través d'una sensibilitat catòlica i molt identificada amb la seva minoria nacional.

No és fàcil, d'aquí estant, fer-se ben bé càrrec de la complexa seqüència de tragèdies dels anys de guerra que s'han viscut a Sarajevo i de les seves seqüeles. Des d'aquesta mateixa columna he assajat nombroses aproximacions al tema —l'última en diàleg amb el singular sacerdot italià, traslladat a Bòsnia, don Renzo— i cada vegada he descobert nous matisos i detalls a retocar. Ara Vinko Puljic ens ha fet veure que l'afirmació —força corrent entre nosaltres— que els musulmans han estat les víctimes de la guerra, sense ser falsa és incompleta: la situació dels croats bosnians, ha estat igualment cruel i injusta. No només en el passat sinó també ara, quan tants ciutadans d'aquesta nacionalitat resten lluny de la seva terra i, els que poden tornar-hi, troben que les seves cases han estat assignades a

Vinko Puljic ens ha fet veure que l'afirmació que els musulmans han estat les víctimes de la guerra, sense ser falsa és incompleta: la situació dels croats bosnians, ha estat igualment cruel i injusta

altres famílies, generalment musulmanes. Això s'afegeix a una disminució de les ajudes exteriors en la lluita contra la fam, a la desprotecció dels mutilats o malalts a causa de la guerra —molts amb trastorns psíquics entre ells— i els aturats sense perspectives d'aconseguir feina, ja que totes les indústries han estat destruïdes. Confessava el cardenal Puljic que en moments de desànim personal —ben comprensible— una visita als hospitals li feia veure que els seus problemes eren poca cosa al costat dels de tants homes i dones sense braços o cames o amb altres dolències greus.

Els moments àlgids del sofriment col·lectiu, el record dels quals encara torna brillants els ulls del cardenal, se situen en el Nadal dels anys 1992 i 1993. La fortalesa moral dels croats bosnians es manifestava en la voluntat de mantenir recitals de cançons nadalenques previs a la missa del gall, però molts cantaires, sobretot els més joves, queien desmaiats a causa de la fam. A l'església, en començar la missa, tothom plorava. El cardenal explica que la seva homília eren unes brevíssimes paraules d'esperança en Jesucrist i l'expressió del seu desig de felicitat per a tots. No podia dir més. També s'emociona recordant la fidelitat dels catòlics que omplien les esglésies cada diumenge durant tota la guerra, sovint sota els bombardeigs, i la dels preveres que presidien les celebracions eucarístiques: «mentre el poble vingui, deien, no hi faltarem nosaltres». Es dona la felicitat circumstància que mai no va haver-hi cap víctima per anar a missa.

Puljic ho explicava a mitja veu, concentrat i somrient, com qui parla de coses naturals, sense èmfasi, ni menys encara, desqualificacions.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Un salm pels joves

El salm 119 (118) és realment excepcional. Que no s'espanti el lector: és el més llarg dels poemes-oració del salteri. No cal llegir-lo de cop. Damunt dels salms no s'hi pot esquivar. No són pregàries que, com deia un amic, es puguin fer «miau-miau»; és a dir, a gran velocitat. Cap deprecació, evidentment, no pot fer-se a aquest ritme, perquè la conversa d'amistat amb Déu mereix afecte i, per tant, la deguda devoció.

El nostre salm és la meditació d'un jove sobre el compliment de la Llei de Déu. Anomenat *salm dels salms, alfabet de l'amor diví o la consumació de la perfecció cristiana*, és una admirable expressió de l'estimació per la Paraula de Déu, pels seus decrets i manaments, per la seva fidelitat. Cal advertir, doncs, que Llei de Déu no indica només la legislació de Moisès, sinó la Paraula de Déu a l'home; Paraula que obtingué la plenitud en l'Encarnació.

Un jove, que se sent servent de Déu i que experimenta

adversitats per viure la fe, des de la seva petitesa, cerca enfortir-se en la pregària. El salm té un interès especial pel fet que pot ajudar a l'aprenentatge —tan necessari— del diàleg amb el Senyor. És com un conjunt de jaculatòries i una meditació o col·loqui en el qual el qui prega deixa pas als pensaments, a l'amor per Déu, als bons propòsits i a les súpliques o peticions. El jovenet desitja complir la voluntat divina.

Recomano al lector jove o no que gosi agafar la Bíblia, buscar el salm 119 (118), retirar-se en la solitud, llegir-lo lentament, tornar-ne a repassar algun trosset que l'hagi commogut i, amb aquest esperit de pau, comenci a dir algunes expressions sàlmiques. Li asseguro que li semblaran ben seves. I que sortirà d'aquesta breu estoneta reconfortat per viure el combat de la vida que, tantes vegades, ens pot allunyar i col·locar almenys en una postura mediocre que dificulta viure amb fermesa i goig la fe que tant estimem.

Impromptu

Oriol Camps

L'escàndol

Els diaris ens han informat, amb grans titulars, alguns gairebé a tota pàgina, que un bisbe escocès ha fet una lamentable atzagaiada. Com si se n'alegessin, i més quan pocs dies després s'ha fet pública una anterior transgressió del mateix bisbe, els rotatius del nostre país ha tingut la gran ocasió per satisfer les seves tendències sensacionalistes, i l'escàndol, que és evident entre els catòlics, ha estat senzillament magnificat. Tan lamentable com el mateix escàndol.

Davant d'alguns fets d'escàndol, hauríem de pensar una mica en les paraules de condemna del mateix Jesús, expressada per Mateu, Marc i Lluc en els seus respectius evangelis. Perquè és una condemna total, sense paliatius, i quan es produeixen uns fets concrets d'escàndol, el que cal és pregar pels seus actors, mai magnificar-los com han fet alguns mitjans de comunicació.

I és que, íntimament, l'Església és percebuda com una suma de perfeccions. Recordem la frase popular que diu «això va a missa!» I quan hi ha una falla, els omple de satisfacció. No recorden que l'Església és humana, i que en tota cosa humana sempre hi cap l'error, el pecat, i la traïció al compromís lliurement acceptat.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Incidència de les comunitats de base

La cinquena conferència de les comunitats de base d'Amèrica al sud del Carib fou oberta el 8 d'agost passat a Assumpció, capital del Paraguai. La lluita contra la pobresa existent en el continent sud-americà figurava en l'ordre del dia. En la trobada es confrontaren els problemes.

La diòcesi paraguaiana de Sant Pere i el seu bisbe, Mons. Fernando L. Méndez, són favorables a aquests grups. És la diòcesi que té més comunitats del Paraguai, amb vint preveres a la seva disposició. «Sense les 779 comunitats de base —manifestava Mons. Méndez— la vida eclesial seria impensable.»

El problema de petits camperols sense terres és agut també en aquesta regió. La dèbil reforma agrària, no ha aconseguit que els camperols sense terres lluitin i ocupin la terra dels latifundistes. La pastoral rural procura evitar el recurs a la violència en una situació tan conflictiva. Amb això, les comunitats de base de la diòcesi de Sant Pere donen un exemple.

La caiguda del comunisme ha conduït a aquest col·lectiu a una situació inèdita. El neoliberalisme triomfa en economia, mentre que les mesures sociopolítiques o les alternatives econòmiques fallen. Políticament, el pas de les dictadures militars a la democràcia —afeblida i corrupta— ofereix als partits i als sindicats molts espais que en altre temps asseguraven les comunitats cristianes de base.

En el pla eclesial, l'orientació social d'aquests grups ha estat batuda en bretxa per l'aparició de nous moviments (grups carismàtics i pentecostals), protegits per alguns bisbes, mentre que el general dels franciscans —el segon orde religiós més nombrós a sudamèrica— ha manifestat que les províncies franciscanes més joves i florides del món són aquelles que treballen en comunitats de base i en organitzacions populars defensant els seus drets. I afegeix: «No oblidem que els testimonis valen més que els mestres, i els poetes i profetes més que els savis i entesos.»

Déu és llum i els fills de la llum lluiten aferrissadament per sortir de l'engany, gaudir de la plena comunió amb Ell i practicar la Veritat. Si la seva Paraula és en nosaltres sabem que som de la Veritat i si el nostre cor ens acusa pensem que Déu, que coneix totes les coses, és més gran, fidel i just per a purificar-nos i perdonar-nos (cfr. 1Jn 1,5-10;3,19-20). Aquesta és la convicció que l'Església, després de dos mil anys de cristianisme, torna a proposar a les portes del tercer mil·lenni moguda pel desig de respondre amb promptitud al Pare que l'ha prefigurada i preparada, al Fill que l'ha constituïda i a l'Esperit Sant que l'ha manifestada. Si cal examinar ara el camí recorregut i proposar un nou horitzó que mogui a l'esperança és per arribar a la plenitud gloriosa al final dels segles on tots hem d'aplegar-nos a la casa del Pare formant l'Església universal (cfr. LG 2). Una consciència, doncs, més clara, per a no viure en l'engany; una consciència més viva que animi la confiança del petit ramat que Ell pastura.

CONSCIÈNCIA MÉS CLARA

Precisament perquè l'Esperit habita en l'Església i en els cors dels seus membres, perquè la dota i la dirigeix amb dons jeràrquics i carismàtics, l'embelleix amb els seus fruits, la rejuveneix amb l'Evangelí, la renova perpètuament i la mena a la unió consumada amb l'Espòs (cfr. LG 4), assumir tot el viscut no pot ser una càrrega pesada. Si fos així, imitariem el balanç i les avaluacions del món amb l'única preocupació d'amagar els defectes o magnificar els avenços tot ignorant la debilitat del que som, i la certesa del poc que podem sense la gràcia. L'examen de consciència pot ser una ocasió propícia per sentir-nos membres els uns dels altres i per a una animació general a reconèixer les vegades que hem deixat de pensar com Déu. I ja que no hem rebut un esperit d'esclaus sinó de fills, dels diversos errors, antitestimonis, infidelitats, escàndols, incoherències i lentituds [cfr. Tertio Millennio (TM) 33] en podem sortir fàcilment vencedors. És la debilitat de l'obra de Déu que confon el món: els cristians joiosos en la tristesa, capaços d'enriquir en la pobresa i amos de tot sense tenir res (cfr. 2Co 6,10).

Però reconèixer la debilitat del nostre testimoni, el pecat que ha arribat a desfigurar la imatge del crucificat i la part de responsabilitat que tenim en relació als mals del nostre temps no es pot fer sense l'experiència de fe en Església que, davant de Déu i dels homes, reconeix sempre com a seus els fills pecadors. En el context de la consciència que l'Església té de si mateixa podem entendre la nostra participació sacramental en el seu Misteri. Un examen de consciència eclesialment seriós ha de restablir la rectitud d'intenció perduda, i ha de recuperar amb més claredat l'únic llenguatge capaç de parlar al món: les conseqüències del Baptisme, la victòria de la Creu, la Vida Ressuscitada que esperem, els fruits d'una vida cristiana que cristifica... D'aquesta manera, ben

PERE MONTAGUT
I PIQUET

Professor de Teologia
Espiritual

Examen de consciència

segur que s'aturarà l'incertesa de la vida espiritual cristiana actual que afecta tant a la vida moral, a la pregària i, fins i tot, a la mateixa fe (cfr. TM 36). Quan som dèbils aleshores som forts (cfr. 2Co 12,10). Per això semblaria del tot inútil, per una banda, aprofitar un moment de discerniment com aquest per a posar en evidència l'ambigüitat d'una institució cansada pel pes dels temps o bé el fracàs d'un missatge ofegat per la proposta de nous moviments religiosos. I, per l'altra, seria encara més irresponsable que, en un moment en què l'Església prega i treballa per a la transformació del món (cfr. LG 17) només entenguessim l'autenticitat del diàleg amb ell des de l'acceptació del que s'anomenen «exigències del nostre temps», a vegades, fruit del pecat, de la poca formació o de concepcions teològiques errònies.

CERCAR I ASSABORIR L'ESGLÉSIA

Des de l'Encíclica *Ecclesiam suam* (anomenada també «del diàleg») Pau VI ja parlava de la necessitat d'entendre el misteri de l'Església més enllà d'un objecte de coneixement teològic per aconseguir en ella «l'experiència connatural» que ve de la participació en el Cos Místic de Crist. El sentit d'Església —afegia— és la clau que pot simplificar eternes antinòmies (visible-espiritual, comunitari-jeràrquic, contemplatiu-actiu), la clau que pot obrir les riqueses d'una espiritualitat que sigui expressió de la vida que Crist difon en el seus membres així com de la unitat, de la varietat harmònica i bellesa espiritual del seu Cos Místic (cfr. ES 44-46). Si l'Església creix visiblement en el món per la força de Déu (cfr. LG 3), davant del nou mil·lenni, hem de rebre amb més vigor la missió d'anunciar el Regne de Crist i de Déu i de restaurar-lo en tots els pobles (cfr. LG 5). L'examen de consciència ens portarà a cercar i assaborir l'Església com a verdadera protagonista de la plenitud del temps. I això passa per desvetllar el sentit eclesial i per una pedagogia que

afronti, des de l'ensenyament al testimoni, el misteri en què vivim projectats. Cal, doncs, que ens proposem parlar d'allò que estimem: de la naturalesa i la missió de l'Església. Això sí, una explicació que superi contínuament la temptació d'acreditar-se amb allò que, essent conseqüència i fruit, en canvi, no és essencial ni respon a la seva finalitat. De fet, moltes iniciatives i programes pastorals poden quedar estèrils i encomanar esterilitat perquè no assenyalen el Misteri. En aquest sentit, no deixa de ser una greu acusació a la consciència eclesial el silenci que molts respiren sobre l'autoconsciència de la seva configuració a Crist en l'espai vital de l'Església.

UNA CONSCIÈNCIA MÉS VIVA

L'Església és signe visible, lloc escollit per Déu per a manifestar la decisió irrevocable de la seva voluntat de salvar tot l'home; és l'expressió de la plena disponibilitat de Déu i del seu compromís solemne de deixar-se trobar. Cos sacramental del Ressuscitat, l'Església, no santifica sense Crist i, a la vegada, el Senyor no aconsegueix l'obra de la santificació dels seus deixebles sense l'Església. És evident, doncs, que la vida espiritual del cristià es realitza i progressa plenament en la mesura en què viu unida a la comunitat cristiana i s'insereix activament en ella.

Vindrà el Senyor i judicarà la terra amb la seva Veritat (cfr. Salm 95). L'examen de consciència al que l'Església ens estimula a les darreries d'aquest segle és també una crida, tant personalment com de manera comunitària, a recuperar la finor d'esperit i al discerniment. Continua viva l'exhortació de Pius XII a l'encíclica *Mystici Corporis Christi*: si els que vivien sota l'antiga llei van cantar de la ciutat terrena *Si mai t'oblidava Jerusalem!* (cfr. Salm 136), el nostre goig ha de ser encara més gran perquè formem part de les pedres vives i escollides de la nova Ciutat que té Crist per fonament. La maduresa de l'amor, doncs, no en té prou d'estimar l'esplendor del Cap sinó que assumeix amb delicadesa tot el que d'humà i dèbil presenta el Cos (cfr. MC 36).

La vida espiritual demana la integritat del Misteri: el Crist total. Una consciència més viva desvetlla la plenitud de l'afecte (cfr. Ef 3,18) i ja introdueix en l'univers nou on «les coses d'abans han passat» (Ap 21,4). Ara tenim l'experiència única de sentir-nos al bell mig de la tensió entre el vell i el nou de la història de l'Església, entre el principi i la fi, la sol·licitud de cultivar aquesta terra i la consumació final. En el darrer judici coneixerem el sentit últim de tot i comprendrem els camins admirables de la Providència. Un examen com aquest, des de la serenitat i la fermesa en l'Esperit del Senyor, retroba els béns de la dignitat, de la comunió fraterna i de la llibertat nets de tota taca, il·luminats i transfigurats (cfr. GS 39). Assimilar aquesta nova sensibilitat ens farà capaços de rebre amb més responsabilitat el que Déu ha preparat per als qui l'estimen (1Co 2,9).

Respir

Miquel Estradé

No prou objectiu!

En la família, en el treball, en els moments de lleure, al carrer, a qualsevol lloc, ens trobem amb persones amb qui d'una manera o d'una altra ens haurem de relacionar. Interpretant les seves accions, les seves paraules, les seves actituds, les seves postures, és gairebé inevitable que en fem un judici. Els judicis que en fem segueixen, al nostre entendre, un procés objectiu: ens hem fixat en una colla de detalls i n'hem tret molt fàcilment les lògiques conseqüències. Hi ha, tanmateix, una pregunta que inquieta: la interpretació que en fem, ¿correspon a la realitat, o la persona queda desfigurada perquè els nostres ulls i el nostre cor són tèrbols? Que una mateixa cosa ens cau bé en una persona i trobem molt mal feta en una altra és cosa prou experimentada. Que els «nostres» sempre tenen raó, és una pràctica de cada dia. D'altra banda, sentim que se'ns diu: «No judiqueu!» I si intentéssim de judicar amb un partit pres de bondat i de misericòrdia?

Humor

Una obra de Josep M. Benítez, professor d'història de la Universitat Gregoriana de Roma

Jesuïtes i Catalunya

Publicacions de l'Abadia de Montserrat ha editat *Jesuïtes i Catalunya: fets i figures*, l'autor de la qual és el jesuïta pare Josep M. Benítez i Riera, professor d'història moderna de la Pontificia Universitat Gregoriana de Roma. «No he volgut tractar de fer una història dels jesuïtes a Catalunya, sinó sobre jesuïtes i Catalunya», comenta el nostre investigador.

Francesc Gamissans

L'obra històrica de Benítez és múltiple, extensa i dispersa en una munió d'estudis de recerca, alguns dels quals aplega ara en el volum esmentat.

FETS I FIGURES

—D'antuvi, pot fer-nos una matisació aclaridora del seu enunciat: *Jesuïtes i Catalunya*?

—Evidentment. En aquest llibre jo publico alguns treballs de caràcter divers —articles i conferències— que són peces fragmentàries de la història dels jesuïtes i Catalunya. Hi ha una unitat temàtica que pivota en dos grans pols: el primer, jesuïtes concrets; no la Companyia de Jesús, que seria la història de tota una institució —orde religiós—, sinó de figures humanes, que apareixen amb la seva personalitat individual. El segon pols fa referència a fets històrics concrets.

—Algunes d'aquestes personalitats relacionades amb Catalunya?

—Per exemple, Ignasi de Loiola, fundador de la Companyia, que qualla la seva espiritualitat dels Exercicis a Catalunya, a Manresa; Francesc de Borja, virrei que fou de Catalunya; Pere Ferrussola, professor de la Universitat de Cervera i ahora propagandista de la pietat popular; Miquel Batllori, que assumeix la seva personalitat davant el fet català quan només era un jove universitari, i molts d'altres.

—Pel que fa a fets històrics?

—Entre d'altres, l'expulsió dels jesuïtes d'Espanya per Carles III; la història de l'exili dels jesuïtes catalanoaragonesos; el seu establiment a Barcelona en l'època de la Restauració, 1881, quan tracto de la fundació del col·legi del Sagrat Cor al carrer de Casp de Barcelona, etc.

—En un apèndix vostè amplia la llista amb moltes altres figures.

—És veritat. En dic «nomenclator dels jesuïtes catalans més significatius», on aplego 154 petites biografies que presento en tant que han tingut, o bé una presència, o bé una relació amb Catalunya.

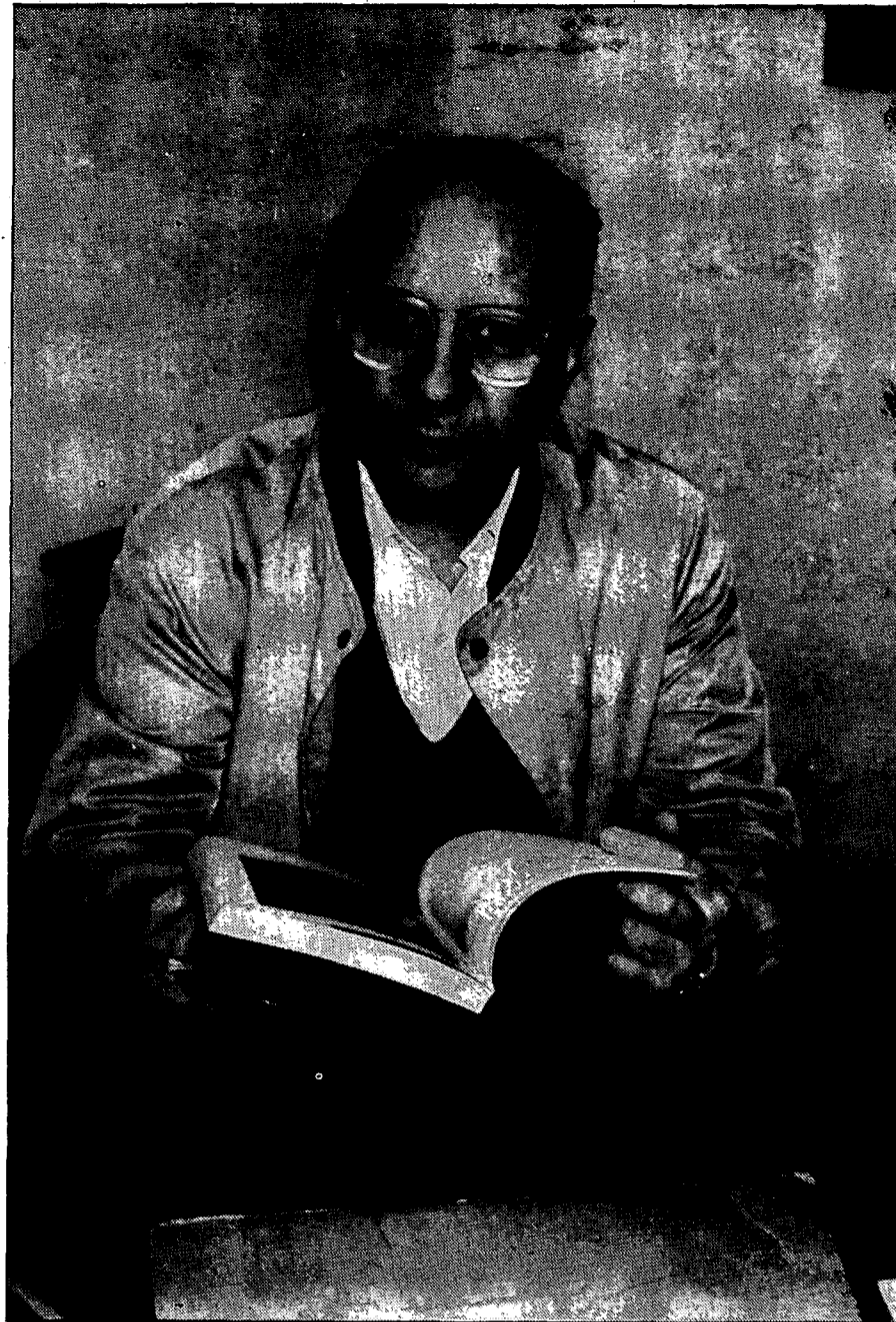
NO S'HA FET FINS ARA UNA HISTÒRIA DELS JESUÏTES A CATALUNYA

—Pel que diu, sembla que fins ara no s'ha fet una història completa dels jesuïtes a Catalunya. Com a historiadore, investigador i jesuïta català, no pensa omplir vostè aquest buit algun dia?

—Certament que, des d'un punt de vista tècnic historiogràfic, avui no tenim una

« Cal ser molt cauts i prudents a l'hora d'escriure història. No tracto de teixir una hagiografia, ni d'escriure "vides exemplars", ni lectures pietoses o justificacions, sinó intentar situar aquell personatge —ja que aquí parlem de figures— o aquells fets en el marc en què es produeixen »

història global de la Companyia de Jesús a Catalunya. Això exigiria seguir fil per randa tota la seva presència amb les seves institucions, els seus col·legis, la relació amb la jerarquia eclesiàstica —a voltes de col·laboració, a vegades no sempre fàcil—, i així arribar a períodes tan delicats com els principis d'aquest segle, el nacionalisme català, la persecució que hi hagué dels jesuïtes filocatalans —el més conegut és el pare Casanovas—, els anys tensos de la Repú-

El P. Josep M. Benítez és professor d'història moderna de la Pontificia Universitat Gregoriana de Roma

blica i, per acabar, la guerra civil del 36 i la postguerra. Crec que seria bo que algú s'animés a donar-nos una història de conjunt, per bé que seria una tasca bastant complexa, no gens senzilla ni fàcil. Si l'escriuré o no, no puc garantir-ho, tot i que per altra banda és un repte suggeridor. Tinc molt de material recollit, però potser no és el moment més oportú per fer-ho.

nacional de Catalunya; al contrari, més a at va afavorir, com ja s'ha comentat moltes vegades, una difusió de la cultura castellana en detriment de la catalana. Tots sabem que al pare Miquel Batllori —una excepció pràcticament i emblemàtica— els superiors volgueren destinar-lo a Bombai, per raó de la seva decidida catalanitat i clara actitud antitolicoliberal. Per fortuna per a la cultura catalana i la història de la Companyia de Jesús, fou cridat a Roma pel general de l'orde, p. Janssens, des d'on, com diu molt bé Altman, ha il·luminat la nostra cultura.

SANT IGNASI I MANRESA

Un dels capítols més apassionants del llibre del pare Benítez és la figura de sant Ignasi a Manresa.

—Com és que només amb onze mesos de ser a la ciutat, sant Ignasi tingué temps per fer tantes coses extraordinàries? La seva conversió, les meravelloses aparicions i el rapte, la redacció dels Exercicis espirituals, etc. No sorprèn tot això?

—Soprèn la intensitat interior —fins i tot psicològica— d'Ignasi a Manresa, i el resultat arribés a tantes conclusions. Això és clar. Ara bé, a la seva autobiografia —ho comento en el meu llibre— hi ha una frase, un judici retrospectiu de reflexió en el qual que Déu a Manresa el portava com un nen a l'escola i que li va comunicar moltes coses que al llarg de la seva vida. Això diu quan ja és gran, quan reflexiona sobre el seu passat. L'experiència de Manresa és molt profunda en ell. No hem de caure en

LA POSTGUERRA

—Ha insinuat la postguerra del 39. En les dues primeres dècades del franquisme, no sembla pas que els jesuïtes —com la majoria dels ordes religiosos, sobretot femenins—, es distingissin per la defensa de la llengua i del fet català.

—És cert que en aquests primers vint anys no es pot dir que la Companyia de Jesús, com a institució, hagués assumit el fet

psicologisme fàcil ni amb un món visionari.

—Vostè parla de tres estadis en el sant: el primer, de pau i d'optimisme; el segon, de turbació, temptacions i escrúpols; i finalment, el tercer de consolació i d'extraordinàries il·luminacions.

—A Manresa, Ignasi viu una transformació radical: passa a ser un penitent, convertit a Lloïola i que a Montserrat ha vetllat les seves armes a la Verge i ha fet una confessió general de tota la seva vida, a les tentines, cercant què vol Déu d'ell. Es converteix en pelegrí de Jesucrist, que per això vol anar i va a Terra Santa, i es transforma en l'home que ha descobert «la moció dels esperits», que esdevé la manera de discerniment espiritual típicament ignasià que ell ha traduït en els Exercicis espirituals. Amb onze mesos Ignasi crema etapes, des de la vida purgativa a la vida unitiva i acaba sent un home contemplatiu en l'acció, que és el do més gran que va rebre de Déu i que ell visqué la resta de la seva vida i que ha deixat com a herència a l'Església i al món.

DAVANT DE LES FONTS DOCUMENTALS

El pare Benítez és un expert en la interpretació de les fonts documentals sobre fets i persones.

—Com destriar el relat històric i objectiu, de tot allò altre que pot ser mitificació, dulcificació, manca d'espontaneïtat i fins i tot un cert triomfalisme amb intencions apologetiques, que s'ha donat en la Companyia i en altres institucions eclesials?

—Vostè em pregunta bàsicament quin és l'ofici de l'historiador, molt discutit sempre. Amb tot, s'ha acceptat que ha de practicar una sàvia ponderació, així com una valoració de les lleis de la crítica interna i externa en els documents. Externa, que vol dir saber situar aquella font, la seva cronologia, qui l'ha escrit, quin ha estat el seu destinatari, la seva recepció, quin abast té; tot això per veure fins a quin punt la font documental és utilitzable o no. La crítica interna va més endins: fa una anàlisi de si certament és un testimoni fidedigne o no, si depèn d'un paradigma ideològic determinat o determinant, d'una mentalitat d'època, d'unes motivacions, etc. Tot això entra en l'ofici de l'historiador.

—També en els judicis sobre entitats o personalitats religioses?

—Òbviament! Cal ser molt cauts i prudents a l'hora d'escriure història. No tracto de teixir una hagiografia, ni d'escriure «vides exemplars», ni lectures pietoses o justificacions, sinó intentar situar aquell personatge —ja que aquí parlem de figures— o aquells fets en el marc en què es produeixen. Quant més documents tinguem a l'abast, millor serà per reescriure els esdeveniments i els capteniments humans i personals. Hi entra també un xic la imaginació sobre el que va passar... Ara bé, estic convençut que la història sempre és feble, sempre és provisional. Pel que fa a magnificar les coses, tota institució quan parla de si mateixa normalment tendeix a automagnificar-se i a autojustificar-se. Cada família, quan parla dels seus pares, dels seus avis o avantpassats, intenta automagnificar-se i fins i tot hi ha una megalomania a considerar-se descendent d'un personatge molt important, relacionat amb la noblesa, amb la política, etc. Tot això és un dels perills que pot tenir una

A Manresa, Ignasi viu una transformació religiosa radical

Benítez ha defensat sempre la identitat cultural del país

història poc crítica. En canvi, quan objectivem les dades, les situem en el lloc que correspon i veiem el valor que tenen. Això seria ideal.

UN JESUÏTA QUE DEIXA PETJADA

El pare Josep M. Benítez i Riera, de 58 anys, empès per l'objectivitat històrica de Catalunya com a nació, ha defensat sempre la identitat cultural del país com a investigador i escriptor, i també com a professor, primer al col·legi del carrer Casp, a Barcelona, simultanejant les classes a la Facultat de Teologia de Catalunya, que en aquella època tenia la secció de «Sant Francesc de Borja» a Sant Cugat del Vallès, i des de 1983 a la Facultat d'Història de la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma, on ensenya història moderna. És president de l'Associació «Catalans a Roma». Ha estat delegat de la Santa Seu en diversos simposis internacionals del Consell d'Europa sobre ensenyament de la història. Ha estat també estretament vinculat amb l'eximí mestre d'historiadors, reconegut internacionalment i també jesuïta Miquel Batllori, algunes obres del qual ha tingut cura d'editar.

«Amb el seu llibre —escriu el Dr. Joan Bada en el Pròleg— Benítez s'afegeix a la sèrie de jesuïtes que, en tot temps, han treballat per agermanar des de punts de vista diversos Catalunya i la Companyia de Jesús.» I Albert Manent en l'Epíleg acaba dient: «Forma part d'aquells jesuïtes historiadors del nostre segle que han deixat o van deixant petjada.»

Cartes

◆ Una «criaturada»

Sr. Director,

M'agradaria que publicuésiu en el vostre setmanari un «aclariment» al «Retall», copiat de l'ABC que tituleu «La santa paciència de mossèn Busquets».

Aquest mossèn Busquets sóc jo, que cada setmana llegeixo *Catalunya Cristiana* i que aquesta vegada he quedat perplex en llegir aquest reportatge copiat.

Efectivament, el dia 18 d'agost, uns adolescents que corrien pels voltants de l'església amb aquestes sabates amb rodetes «en línia» que s'han posat de moda entre ells, van entrar a l'església i van agafar subrepticiament uns llantions d'un expositor que hi ha perquè els fidels que ho desitgin lliurement els agafin i dipositin l'almoïna corresponent al seu import.

Com que el senyor que fa de sagristà ho va veure, va sortir a fora de l'església i els va recriminar la seva acció i principalment el perill que hi ha per als vianants, alguns d'ells d'edat avançada, que de cop i volta veuen venir a tota velocitat un xicot amb rodetes. Fins aquí res d'extraordinari, però va donar la casualitat que per allà passava un periodista local i ja tenim aquesta petita anècdota convertida en notícia important. Em va venir a veure i em va preguntar si era veritat. I està clar vaig haver d'afirmar-ho.

La «notícia» es va publicar al *Diari de Sabadell* afegint-hi, cosa que és veritat, que l'església havia sofert diversos robatoris de

les caixetes d'almoïnes, de micros, altaveus i, fins i tot una vegada, el de la imatge del Nen Jesús d'un leccionari i del Ciri Pasqual. Però tal com estava escrit en el reportatge semblava que tot plegat era obra d'aquells mateixos nois que patinaven per les dues places del voltant.

Com que a mitjans d'agost no hi havia notícies per publicar, se n'havien de «fabricar» i ja em teniu que l'endemà se'm presenten els periodistes de TVE, Europa Press, Ràdio Nacional, ABC i no recordo quins més per esbombar als quatre vents aquesta pretesa notícia. Com que en la primera versió del diari local semblava que aquells noiets fossin els autors de tota la colla de robatoris, em vaig veure obligat a restituir-los la bona fama dient que ells eren responsables només de la sostracció dels ciris i no pas de tota la resta i que el fet en si mateix era una «criaturada» i no calia donar-hi més rellevància.

També vaig recalcar, cosa que en moltes versions de la notícia no se'n va fer referència, el fet que el Consell Pastoral de la parròquia s'havia plantejat alguna vegada tancar l'església i obrir-la només a les hores del culte, i es va desistir perquè creiem que és més positiu que els fidels trobin l'església oberta durant gairebé tota la jornada —només es tanca des de la 1 del migdia fins a les 6 de la tarda— que no pas el risc dels robatoris que havia sofert. L'església de Sant Feliu, situada al centre de la ciutat i al costat mateix de l'edifici de l'ajuntament, és l'única que està oberta pràcticament du-

rant tot el dia i gairebé a qualsevol hora s'hi troben fidels pregant.

De manera que de «la santa paciència de mossèn Busquets», res de res. M'empipa molt, com es natural, perquè no sóc un messell, que robi en la nostra església i quan m'enfado trec el geni, però no és ètic que en fer d'una anècdota una notícia s'emboquin els termes i es doni la impressió que uns noiets que durant tres mesos de vacances es «diverteixen» patinant siguin considerats com uns lladregots.

Ah! També deia en els reportatges que em van fer —i no surt reflectit— que l'Església de Sabadell té moltes «autèntiques notícies» de caràcter positiu com són l'atenció a malalts, vells i necessitats i tot això no es publica perquè no té «morbo».

Agraït de debò pel vostre aclariment. I tant de bo que tingués la «santa paciència» que falsament m'atribueixen!

MN. JOAN BUSQUETS MASANA
Sabadell

◆ Pineta-Moià i «Aprendre a viure»

Sr. Director,

No tot han de ser notícies dolentes.

També i en diverses ocasions podem trobar a l'entorn de la nostra Catalunya notícies per ser difoses.

Un total de 39 membres han viscut les excel·lències de Pineta, de la Vall de Pineta

al Pirineu Aragonès, sota el Mont Perdut.

Membres, que ja fa més de trenta anys vivien i conviuen familiarment deu dies de vacances, entre estudis, alegries, excursions i dinamisme han deixat pas a fills i néts, que avui disfruten igual que ells quan varen iniciar aquelles trobades a l'edifici propietat de l'Escola Pia.

Ara, ells, ja en el seu període de jubilació (que no pas de lliurament i de vida), no es desplacen tan lluny i aquí al Centre del Moianès, al joliu poble de Moià, lloc on va néixer l'Escola Pia a Catalunya, es retroben en l'interval de 4 a 5 dies, agomoiats i dirigits per l'experiència del pare general de l'Escola Pia, en Josep M. Balcells i Xuriach, iniciador i promotor d'aquelles trobades de Pineta.

I aquí, en la pau i el silenci, a l'edifici de l'Escola Pia, es retroben molts dels que iniciaren aquella tasca de la Vall de Pineta.

Aquest any, han estudiat, debatut i explicat el petit llibre del sacerdot Teodor Suau *Aprendre a viure* de Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Ha estat una experiència enriquidora i jo recomanaria que els que en realitat vulguin aprendre a viure humanament i cristianament, adquireixin aquest llibre i en gaudeixin a poc a poc, el llegeixin i el rellegeixin.

Fuiran amb la seva lectura, pensaran i, fins i tot, prepararan amb ell, i el seu esperit s'omplirà de joia i desig de lliurament i de viure.

JOAN BRUNET i PUJOL
Sabadell

Retalls

Le Journal du
Dimanche (22-IX-96)Progressista o integrista?
El professor de sociologia
Emile Poulat dona les clausQui serà el
proper papa?

Papa de la sociologia religiosa a França, Emile Poulat, 76 anys i una vintena d'obres força cultes, acaba de publicar *Où va le christianisme?*, una reflexió apassionada sobre les relacions del catolicisme i la modernitat a la França del segle XX, escrita amb un estil molt clar. Director d'estudis a l'Ecole des Hautes Études, aquest creient es considera «d'Estat», tal com diu: «Funcionari d'una república que m'ha pagat tota la meua vida per estudiar la religió i ensenyar-la en la més gran llibertat.» El JDD li ha demanat d'explicar quin serà el futur de l'Església després del viatge de Joan Pau II a França.

—On va el papat?

—Espereu a l'elecció del successor de Joan Pau II.

—Qui serà aleshores el proper Papa?

—Ningú no en sap res. Fins i tot hom és incapaç de dir quin serà el seu perfil. Impossibile d'intuir els resultats d'una tal elecció. Excepte la de Pius XII, que semblava una evidència i, en una mesura més petita, la de Pau VI. Però qui esperava Joan XXIII? I Joan Pau I? I Joan Pau II! Una vegada el Papa ha estat elegit tothom diu: «És el Papa de les nostres voluntats.» Mireu l'elecció de Joan Pau II: va ser aplaudida desde *L'Aurore* a *L'Humanité!*

—Amb risc d'equivocar-nos, fem algunes hipòtesis...

—És més interessant. Hi ha dues possibilitats: o el nou Papa és més progressista que l'actual o més integrista. Però atenció, encara, ja que la història ens ensenya que una elecció progressista no fa forçosament un Papa progressista. I a la inversa... No oblidem que el Papa està encerclat pels constrnyiments del govern de l'Església.

El que sembla evident són els problemes que el futur Papa haurà d'enfrontar. Herederà problemes no resolts. En primer lloc les relacions amb les Esglésies cristianes no catòliques, és la qüestió del ecumenisme. Això conduirà a una redefinició del paper, del lloc i de la natura del papat per trobar formes

de comunió molt menys rígides amb els nostres germans protestants. Es pot concebre un Papa que elabori diversos *modus vivendi*. Per què no es pot trobar amb l'Església reformada, els luterans, allò que s'ha trobat a França amb la República. Per un altre cantó, hi ha els problemes relatius als comportaments individuals i familiars: els divorciats-tornats a casar, la contracepció, l'avortament, el celibat dels sacerdots. Preneu l'ordenació de les dones, és com la limitació del temps de treball: es veu una societat que està lluitant contra els reptes dels seus propis fonaments.

Queda un tercer problema: les relacions amb el continent asiàtic, l'únic continent on els cristians són en una proporció esglaiosa minoritaris, una part important de la humanitat (1000 milions de xinesos, 800 milions d'indis, 200 de japonesos) en plena expansió econòmica.

—Vostè no parla del dinamisme de l'islam?

—És real, però l'islam i el cristianisme estan en relació des de fa segles. Mentre que jo em sento colpit per la ignorància recíproca amb l'Àsia. El món islàmic ha estat sota mandat europeu i nosaltres ens repartim el Mediter-

rani. En alguns debats actuals no oblidem que el primer país musulmà és Indonèsia. Nosaltres ens fixem només en 200 milions d'àrabs, una minoria entre uns 800 a 900 milions de musulmans, traumatitzats per les guerres d'independència i les crisis petroleres i, com a conseqüència de tot això, turmentats per les tensions integristes. No és, ni de bon tros, el cas de tot l'islam.

—El futur Papa s'haurà de demanar en primer lloc si l'Església sobreviurà a la crisi.

—És un gran problema que l'espera. ¿Com l'Església pot posicionar-se enfront del liberalisme triomfant que existeix des del segle XIX però que avui no té més concurrència? Molt pocs cristians estan preparats per afrontar aquestes qüestions. Estan a l'avantguarda social, però es desinteressen de l'economia i de les seves impositions polítiques. L'economia galopa en aquest temps. És molt bonic jugar als brancadiers però això no canvia les regles del joc. Fins i tot si les seves denúncies de l'exclusió i l'atenció als abandonats és important. Jo no demanaré a la Creu Roja on hem d'anar quan la guerra esclati!

—Les esglésies es buiden.

Demà encara hi haurà cristians?

—Cal que revisem els nostres criteris. Nosaltres no serem mai més una societat rural amb ciutadans que es reuneixen el diumenge per anar a missa sota el seu campanar. El ritme de les ciutats és diferent i la pràctica religiosa evoluciona. Però no només mireu les esglésies buides. Durant les vacances, els que no van a missa durant l'any freqüenten els llocs de culte. Hi ha també una renovació de pelegrinatges, de trobades als monestirs que esdevenen alts llocs de turisme espiritual. Quatre o cinc milions de pelegrins a Lourdes cada any contra un o dos en els anys 50. Observeu també la transferència de militància que s'opera: els moviments d'acció catòlica es buiden —com els partits, els sindicats—, però l'acció social pren el relleu: 80.000 militants dels *Secours* catòlic lluiten contra la misèria. I 200.000 laics, entre els quals hi ha moltes dones, fan catequesi.

Mort de Déu, renovament religiós? Habitualment dic que hi ha una quantitat constant del fet religiós a l'aire. Com els núvols o la pluja.

■ Christian Sauvage

Anar a combregar

Pere Tena

Bisbe auxiliar de Barcelona

La celebració de l'Eucaristia pot comportar, normalment, tres processons: la d'entrada, la d'ofrenes, i la de comunió. La primera—més o menys desenvolupada—hi és sempre: és l'entrada del sacerdot amb els ministres. En algunes ocasions—la Vetlla Pasqual o el diumenge de rams—la processó d'entrada comporta la participació de tota l'assemblea. La processó d'ofrenes no es fa sempre. Resta, per tant, per als fidels la processó de comunió com la més permanent de les tres; en ella hi participen tots els qui s'acosten a rebre l'Eucaristia.

«Posar-se en camí» per anar a rebre l'Eucaristia és ja, per sí mateix, un fet simbòlic. Les processons constitueixen una imatge del caràcter pelegrinant de l'Església.

Una processó és, d'entrada, un fet col·lectiu: una persona sola no fa una processó! I és, alhora, un element dinàmic: una processó es fa per arribar a algun lloc. Però té també una altra dimensió: una processó demana un cert ascetisme, una disciplina, un posar-se al propi lloc. Una processó no és el mateix que una manifestació, ni el mateix que una gentada que avança. Una processó manté l'originalitat de cada persona, però integrada en un conjunt harmònic.

Totes aquestes característiques de la pro-

cessó la fan particularment apte per a significar l'Església de Déu, en la qual cada persona, sense perdre la seva identitat original, està unida en una mateixa comunió trinitària, en un mateix dinamisme espiritual, i és harmonitzada en la disciplina i en l'ascetisme que comporta la vida comuna.

Una processó per a rebre l'eucaristia

De les tres processons de la missa esmentades, la primera és un posar-se al propi lloc, la segona és per portar quelcom a l'altar, la tercera és per a rebre l'Eucaristia. La processó de comunió és, per això, la més significativa del que és l'Església: l'Església, en efecte, viu de la gràcia, del do de Déu. Més encara, l'Església viu a causa de Jesucrist. Ell és el pa viu i que dona vida.

Potser hem vist alguna vegada, a la porta de les esglésies o de cases religioses, fileres de persones que esperen l'almoïna d'una mica de menjar. Si els mirem la cara, notarem de seguida la tristesa, de vegades gairebé la desesperació, qui sap si també algun cop la mesquinesa. Nosaltres ens apropem a la taula de l'altar com els pobres: no hi anem a portar res, sinó a rebre, a acollir amb fe el pa de vida. Molt aviat, l'Església va proposar com a cant per acompanyar la processó de comunió el salm 33, repetint l'antífona treta del mateix salm: «Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor. Felicitat i veureu que n'és de bo el Senyor. Felicitat i veureu que n'és de bo el Senyor. Felicitat i veureu que n'és de bo el Senyor.»

l'home que s'hi refugia.» Però no es pot oblidar que aquest salm és la súplica d'un «pobre» que confia en el Senyor per damunt de tot: «Quan els pobres invoquen el Senyor, ell els escolta», diu. Des del començament, doncs, la processó de comunió ha estat vista com la processó dels pobres. «Feliços els pobres... Feliços els qui tenen fam...»

Per als fills de Déu això no implica cap tristesa ni cap amargor, ben al contrari: és font d'alegria. Els Fets dels Apòstols destaquen, en la primera descripció de la comunitat de Jerusalem, que els deixebles «partien el pa per les cases amb alegria» (2,46), i els exegetes fan notar que l'alegria de què parla sant Lluc aquí és la mateixa de Maria quan entona el càntic de lloança—el Magnificat—precisament com a càntic del «pobre» que és enaltit pel Senyor.

Les conseqüències rituals

Aquesta naturalesa de la processó de comunió demana que es faci de tal manera que tothom, tant els qui hi participen com els qui estan simplement a l'església, puguin adonar-se del que aquesta processó significa.

Una primera conseqüència és la necessitat d'acostar-se ordenadament. Això no vol pas dir que, com succeeix en altres processons—per exemple, l'adoració de la Creu, el divendres sant—tothom hagi d'acostar-se a

rebre l'Eucaristia; cadascú ha de veure la seva disposició espiritual per fer-ho. Cal mantenir, per tant, la decisió personal. Però sense apressar-se de tal manera que sembli que hom vol ésser de totes totes el primer—hi ha persones que fan fila des d'abans que el sacerdot hagi combregat...!—, o bé passant al davant els uns dels altres, com si es tractés d'una fila que es vol abreuçar dissimuladament; això passa, sobretot, en els casos d'aglomeracions, en els quals l'apropament a la comunió ofereix sovint un espectacle trist, més semblant als qui s'acosten a les taules d'un aperitiu amb la por que s'acabi sense poder participar-ne, que no pas als fills que s'apropen a la taula de família. En el fons, quan hom veu aquestes actituds, no pot deixar de preguntar-se si no revelaran quelcom més profund de la comunitat cristiana: si no respectem els altres en el seu moment per combregar, ¿com els respectarem en coses bastant més difícils d'acceptar?

Una altra conseqüència és l'actitud mateixa amb què cal acostar-se, i àdhuc el cant que pot acompanyar la processó. L'actitud, sense dubte, és fonamentalment la fe i l'alegria, amb acció de gràcies. El cant ha d'ésser de tal manera que no dificulti l'atenció personal d'aquest moment. Certament, es fa difícil pensar que això sigui possible amb cants sorollosos, eixordants, que ocupen tot el temps sense cap moment de silenci. Cal pensar-ho.

Lectures bíbliques

Diurne XXVII de durant l'any

Primera lectura

Is 5:1-7

els seus plançons, fins el Gran Riu.

La vinya del Senyor de l'univers és el poble d'Israel

R. La vinya del Senyor és el poble d'Israel.

¿Com és que heu derrocat la seva tanca, perquè l'esfulli qualsevol vianant? Hi entren els senglars a devastar-la i els animals salvatges hi pasturen. **R.**

Lectura del llibre d'Isaïes

Dedico aquest cant al meu estimat, cant de l'enamorat a la seva vinya. El meu estimat tenia una vinya al turó de Ben-Samén. La cavà, la netejà de pedres, hi plantà els millors ceps, construï al mig una torre de guàrdia i hi va fer un cup tallat a la roca. Esperava que li donaria bon raïm, però li donava raïms agres. I ara, si us plau, habitants de Jerusalem i homes de Judà, feu de jutges entre jo i la meva vinya. ¿Què podia fer per ella que no ho hagi fet? ¿Per què em dona raïms agres quan jo n'esperava bon raïm? Doncs ara us diré què penso fer a la meva vinya: li trauré la tanca, i que els ramats la brostegin, enderrocaré el seu clos, i que el bestiar la trepitgi. La deixaré abandonada. No la podaran ni la cavaràn, hi creixeran argelagues i cards, i manarà als núvols que no hi deixin caure la pluja.

La vinya del Senyor de l'univers és el poble d'Israel, i els homes de Judà són els ceps que ell havia preferit. N'esperava justícia, però no hi veu sinó injustícies, n'esperava bondat, però hi sent el clam dels oprimits.

Salm responsorial

79:9 i 12, 13-14, 15-16, 19-20 (R.: Is 5:7a)

Un cep vau portar d'Egipte, per plantar-lo, traguéreu els nadius. Els seus brots van créixer fins al mar,

Déu de l'univers, gireu des del cel els vostres ulls, veniu i visiteu aquesta vinya, que la vostra mà havia plantat i havia fet robusta i forta. **R.**

No ens apartarem mai més de vós; guardeu-nos vós la vida perquè invoquem el vostre nom. Senyor, Déu de l'univers, renoveu-nos, feu-nos veure la claror de la vostra mirada i serem salvats. **R.**

Lectura segona

Fl 4:6-9

Practiqueu això i el Déu de la pau serà amb vosaltres

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis

Germans, no us inquieteu per res. A cada ocasió acudiu a la pregària i a la súplica, i presenteu a Déu les vostres peticions amb acció de gràcies. Així la pau de Déu, que sobrepassa el que podem entendre, guardarà els vostres cors i els vostres pensaments en Jesucrist. Finalment, germans, interesseu-vos per tot allò que és veritat, respectable,

just, net, amable, de bona reputació, virtuós i digne d'elogi. Practiqueu allò que jo us he transmès i vosaltres heu rebut, que heu sentit o heu vist en mi, i el Déu de la pau serà amb vosaltres.

Al·leluia

Jo 15:16

Sóc jo qui us he escollit del món per confiar-vos la missió d'anar per tot arreu i donar fruit, i el vostre fruit perdurarà.

Evangelí

Mt 21:33-43

Passarà la vinya a uns altres

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, Jesús digué als grans sacerdots i als notables del poble: «Escolteu una altra paràbola: Un propietari plantà una vinya, la voltà d'una tanca, hi cavà un cup, hi construï una torre de guàrdia, hi deixà uns vinyaters que la cultivessin, i se n'anà del país. Quan s'acostava el temps de la verema, envià els seus homes per recollir-ne els fruits, però aquells vinyaters els van agafar, i a un, li van pegar, a un altre, el van matar, a un altre el van treure a cops de pedra. Ell envià més homes que la primera vegada, però els tractaren igual. Finalment els envià el seu fill, pensant que, almenys el fill el respectarien. Però ells, en veure'l, es digueren: Aquest és l'hereu: matem-lo i ens quedarem amb l'heretat. I l'agafaren, el van treure fora de la vinya i el van matar. Quan torni l'amo de la vinya, ¿què farà amb aquells vinyaters?» Li responen: «Farà matar aquells mals homes i passarà la vinya a uns altres que li donin els fruits al temps de la verema.» Jesús els diu: «¿No heu llegit mai allò que diu l'escriptura: La pedra que rebutjaven els constructors ara corona l'edifici. És el Senyor qui ho ha fet i els nostres ulls se'n meravellen? Per això us dic que el Regne de Déu us serà pres i serà donat a un poble que el farà fructificar.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(Cicle litúrgic A; ferial II)

Temps de durant l'any (Salteri: setmana 3)

OCTUBRE

6. Diumenge XXII de durant l'any. Verd. Lectures: Isaïes 5:1-7 / Salm 79 / Filipencs 4:6-9 / Mateu 21:33-43.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Bru, fdr.; Magne, b.; Cast i Emili, mrs.; Erotí, mr.; Santa Maria Francesca, vg.
Festa Major: a Abella de la Conca, Arbolí, Arcabell, Betrén, Cambrils, Granyena de les Garrigues, Navés, la Pedra, la Pobra de Lillet, Riudecols, Sonadell, Tornabous, Vicfred i Vilanova de la Barca.

7. Dilluns. La Mare de Déu del Roser (MO): Blanc. Lectures: Gàlates 1:6-12 / Salm 110 / Lluc 10:25-37.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Marc, p.; Sergi, Bacus, Marcel i Apuleu, mrs.; August i Elan, prevs.; Santes, Júlia i Osita, vgs. mrs.

Festa Major: a Sarrià (Barcelona) i Ventolà.

8. Dimarts. Fèria. Verd. Lectures: Gàlates 1:13-24 / Salm 138 / Lluc 10:38-42.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Simeó, profeta; Demetri, proc. mr.; Artemó, prev.; Néstor, mr.; Santes, Reparada, Benedicta i Llorença, vgs. mrs.; Thais, penit.

9. Dimecres. Fèria. Verd. Lectures: Gàlates 2:1-2.7-14 / Salm 116 / Lluc 11:1-4.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Dionís Aeropagita, b. mr.; Joan Leonardi, fundr.; Lluís Beltrán, dom.; Abraham, patriarca; Gislè, b.; Andrònic, cfr.; Santa Públia, abd.

10. Dijous. Fèria. Verd. Lectures: Gàlates 3:1-5 / Lluc 1:69-75 / Lluc 11:5-13. Si es vol: *Sant Tomàs de Villanueva (MLI) Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Hugolí, Domni, Gerió i Eulampi, mrs.; Santa Eulampia, vg. mr.

Festa Major: a Vilanova del Vallès.

11. Divendres. Fèria. Verd. Lectures: Gàlates 3:7-14 / Salm 110 / Lluc 11:15-26. Si es vol: *Santa Soledat Torres Acosta, fdra. (MLI) Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: *La Mare de Déu de Begonya.* Sants, Andrònic i Sarmata, mrs.; Germà, b. mr.; Gumar, cfr.; Santes, Plàcidia i Piència, vgs. mrs.

12. Dissabte. La Mare de Déu del Pilar (F): Blanc. Lectures: 1 Cròniques 15:3-4, 15-16; 16:1-2 (o bé: Fets 1:12-14) / Salm 26 / Lluc 11:27-28.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Valfrid i Salví, bs.; Evagri i Edisti, mrs.; Serafi de Monte Granario, cap.; Santa Domnina, mr.

Festa Major: a Albatàrec, Cistella, Flaça, Rosselló, Sant Feliu de Llobregat i Vilaplana.

Bíblia i violència

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà

Es diu que abunden les escenes de violència a la televisió: De ben segur que és veritat. No sóc gaire afeccionat a aquests programes, però sí que, en moments de cansament, tot buscant una pura distracció, de vegades em planto davant de la petita pantalla per mirar el que facin en aquell moment. El resultat més comú és l'exercici continu del *zapping*, ja que en el moment que ho intento no hi ha res que m'agradi, i aleshores em toca practicar aquest «esport». He de confessar que de vegades em topo amb aquestes escenes de crueltat de què es parla. Una cosa que em sorprèn en aquests casos, és que en els moments més sanguinaris o tràgics, les imatges s'ofereixen en càmera lenta. Deuen voler complaure la morbosa ambició dels addictes violents. Per acabar-ho d'arrodonir.

De tant en tant se sent a dir que a la Bíblia hi sovinteja la violència, més encara, s'afirma que el Déu bíblic és un déu violent. Els que ho diuen tenen, aparentment, tota la raó. S'ha de reconèixer que cada època té les seves tares i que cada lloc atresora males tendències. Aquelles èpoques eren així, com en la nostra actualitat, sense que ens falti la violència, ens sobren el narcotràfic i els segrestos. Coses que en aquells dies eren

La serenitat cristiana

(Fl 4:6-9)

Josep M. Aragonès

Rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Invitació a la serenitat

«Germans: No us inquieteu per res» (v. 6a). La recomanació de sant Pau és encara de plena actualitat. Com els cristians de Filipis del seu temps, també ara els que ens diem cristians som temptats de pessimisme davant d'un món que no sols és fa escàpol a l'evangelització, sinó que en la seva independència de la fe ofereix a tothom projectes i camins de salvació i d'alliberament. El món, diem llavors, no es convertirà mai, treballem en va. Alerta amb el descoratjament, que massa sovint arrenca d'una falsa contemplació del que en realitat som i del que s'espera de nosaltres. En primer lloc pot ser que descobrim que els cristians —com els apòstols— som enviats al món a donar-hi testimoniatge de la salvació de Jesucrist. La salvació és d'ell, Jesús, i nosaltres la portem en la nostra fe viscuda. La portem al món, al nostre ambient, als nostres, que es troben amb nosaltres en la vida i que, lluny de ser els nostres enemics, són simplement el nostre proïsme, els que estan a prop nostre. No es tracta d'imposar res a ningú i menys encara de vèncer. Es tracta d'anunciar l'Evangeli, amb la paraula, certament, però sobretot amb l'exemple d'una vida cristiana viscuda amb fe i integritat. És el que l'Apòstol diu al final de la seva carta als filipencs: «Manteniu-vos fermes en el Senyor» (v. 1b), que els col·laboradors en la pastoral no es barallin, que s'ajudin (vv. 2-3), que tots visquin l'alegria cristiana, perquè «tothom us conegui com a gent de bon tracte» dotada de ponderació i mesura, flexibilitat i seny, com anota BCI (v. 5). I en dóna la motivació profunda: «El Senyor és a prop» (v. 5). A prop de la imminència del seu retorn gloriós, com segurament pensava sant Pau. A prop, sobretot, perquè el Senyor és amb nosaltres i no tenim motiu per deixar-nos caure en el neguit i en el desencís. Som col·laboradors, testimonis, del Senyor que ha vençut el pecat i el mal, i fem la seva obra, no la nostra, enmig del món.

L'Eucaristia font de serenitat

Havent fet la invitació a la serenitat, l'Apòstol ens diu on cal que anem a cercar-la. «A cada ocasió acudiu a la pregària i a la súplica, i presenteu a Déu les vostres peticions amb acció de gràcies» (v. 6b). Hem pensat mai

La Bíblia a l'abast

que de la missa —sobretot de la missa dominical— n'hauríem de sortir plens d'aquesta serenitat cristiana? Si hi hem entrat amb el feix de les nostres preocupacions, de tot allò que la vida —tota la vida, no únicament la religiosa— comporta, que és precisament allò que *ens fa*, ens fa ser el que som, i tota aquesta lluita ha trobat l'escalf de la pregària, serà tota la nostra vida real, concreta, que es convertirà en oblació, en ofrena sacrificial, que, amb l'ofrena de Crist, esdevindrà una *hòstia pura, santa i immaculada, pa de vida eterna i calze de salvació* (pregària eucarística I). Llavors aquesta pobra vida nostra transformada per Crist, serà amb ell acció de gràcies —eucaristia— i serem plens de la fortalesa de l'Esperit de Jesús per sortir de la celebració i seguir ardidament la nostra tasca de transformació del món com a bons col·laboradors de Déu. Sortirem cap al nostre testimoniatge plens de la serenitat cristiana. «Així la pau de Déu, que sobrepassa el que podem entendre, guardará els vostres cors i els vostres pensaments en Jesucrist» (v. 7) i serem sembradors de joia i d'esperança enmig del món, tal com escau a la nostra condició de seguidors de Jesús.

Descobrir l'empremta de Déu en el món

Si Déu ha creat el món, hi ha deixat la seva empremta. Ni el pecat ha pogut destruir-la ni desfigurar-la del tot. El cristià ha de mirar amb simpatia l'obra de Déu i, no sols descobrir-hi l'empremta de les seves mans, sinó valorar degudament allò que Déu hi ha posat i ho ha confiat a la responsabilitat de l'home perquè n'usi adequadament. No tot és podrit en el món. Ni el cristià ha estat cridat a ignorar el que la humanitat ha fet al llarg dels segles i fa actualment, i girant-s'hi d'esquena, acabar per menysprear la cultura, la tècnica, el progrés i imposar el seu criteri a la humanitat entera. No es tracta de suplantar el món, sinó de *consagrar-lo*, de dedicar-lo a Déu, fer-ne una realitat *sagrada*, partint d'allò que ja és. «Finalment, germans, interesseu-vos per tot allò que és veritat, respectable, just, net, amable, de bona reputació, virtuós i digne d'elogi» (v. 8). És la versió actual de la paràbola del llevat, que no destrueix la massa, sinó que la fa pujar. Interès humà, certament, però ara empès des de l'òptica cristiana: «Practiqueu allò que jo us he transmès i vosaltres heu rebut, que heu sentit o heu vist de mi» (v. 9). Decididament la fe de sant Pau —la fe de l'Església— no té res d'obscurantisme ni de retrògrada. És plena de la serenitat de Déu. De l'infinat optimisme d'un Déu que salva.

Retrats bíblics intencionats

veure presos en el parany que ells mateixos havien fabricat, van explicar els motius que havien tingut per actuar d'aquesta manera. Quan els israelites van constatar que s'havien deixat enganyar, es van enfurismar, però la fidelitat al jurament que havien pronunciat era més important que la ràbia que sentien. Van consentir, doncs, que seguissin vius al costat d'ells, encara que els assignessin feines servils. D'ara en endavant serien aiguaders i llenyataires. Servidors del Temple sense el rang dels levites.

La setmana que ve continuaré explicant què va passar després. Avui he començat parlant de la violència a la TV per comparar-la amb la de les narracions bíbliques; no he aconseguit acabar d'explicar-ho. Són les limitacions de l'espai que tinc assignat. Però vull adelantar que el que és preocupant no són les imatges creades per un director americà, el que és lamentable són les imatges de fets reals comesos en l'actualitat. No sé si els que dirigien la guerra de Bòsnia o les operacions d'extermini dels comandos de Crea del Nord infiltrats al sud, havien vist gaire pel·lícules. Em sembla que l'origen de les seves ferotges represàlies era en un altre lloc. Però és més fàcil dir que els mals d'una certa joventut són resultat de les pel·lícules que van veure de petits, que el reconèixer que són fruit d'una educació a la qual tenien dret, i de la qual els seus pares s'havien inhibit.

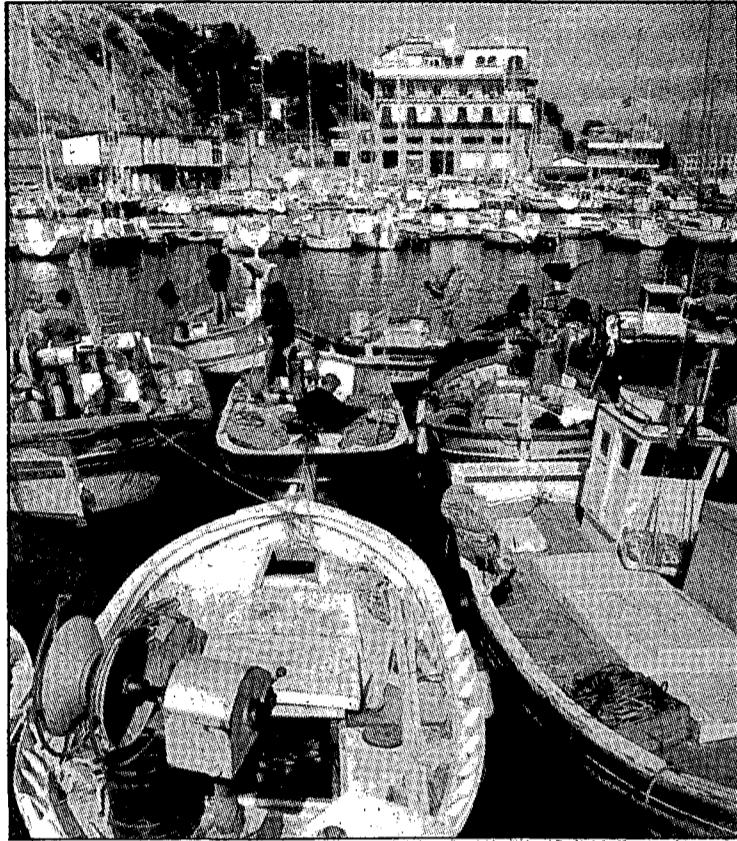
Arenys de Mar

D'Arenys a Sinera: mite o realitat

IV

*Els meus ulls ja no saben
sinó contemplar dies
i sols perduts. Com sento
rodar velles tartanes
pels rials de Sinera!
Al meu record arriben
olors de mar vetllada
per clars estius. Perdura
en els meus dits la rosa que
que vaig collir. I als llavis,
oratge, foc, paraules
esdevingudes cendra.*

SALVADOR ESPRIU

*Abans de tot, enflà't al cloquer
que vetlla un sant retaule.
on nièñ les llegendes i els miracles.
Recompta els núvols i les veles
que es gronxen a l'hamaca
penjada amb dos estels a l'horitzó.
Després fes cas dels vells rials que al
mar emmenen
i deixa't dur per les cançons del vent.
Conversa sobre blaus amb pescadors
i escolta el noi que encanta el peix a
mitja tarda.
Després, de mar estant, contempla
el poble
embolcallat de cel i de misteri.
Llavors sabràs perquè als meus ulls
aquest areny els sembla un gran
vaixell de llum
de randes i flors blaves.*

MARTÍ AMAGAT I MATAMALA

Josep Montmany somnia una Església profètica

El nostre poble —escriu Josep Montmany i Vidal— s'ofereix al coneixement dels lectors de *Catalunya Cristiana*.

No ens considerem gent diferent de la d'altres contrades del país.

Som, segons el poeta: «com tothom poc més poc menys», però això sí, tenim la ferma volun-

tat d'endinsar-nos en les nostres arrels, i alhora fomentar anhels i utopies. En aquest projecte de futur els cristians també hi volem ser presents.

Som a la riba de la mediterrània permanentment inquieta, i a dues passes del Montseny, una de les muntanyes més emblemàtiques de

Catalunya.

Ens sembla —deixeu-nos dir—, que som una vila amb un cert atractiu, que captiva i reté.

Al·l'inici de la riera, la nostra artèria principal, hi ha unes rajoles de ceràmica amb la següent llegenda: «Déu te guard hoste, benvingut sies.»

Ara i aquí ho subscriuim de tot cor.

La vila d'Arenys, que en els ulls del poeta Salvador Espriu va ser la mítica Sinera d'un passat

que semblà mort, reviu d'entre les cendres i s'aixeca curulla d'història i d'il·lusió, de realitats i d'utopies, que s'en-

trellacen, com les puntes al coixí.

Us convidem a fer un recorregut imaginari pels seus indrets de la mà d'en Josep Montmany i Vidal. Ell és alhora protagonista i testimoni dels fets que han commogut la vila als darrers tres quarts de segle. Nascut a Arenys el 1918, ha viscut al ritme d'aquesta terra.

És pare de cinc fills i avi de quatre néts. Va fundar amb altres amics la Joventut Catalànica i la Federació de Joves Cristians de Catalunya a Arenys de Mar.

Visqué, com molts, la sorpresa i l'horror de la guerra, «sóc viu de miracle» confessa. Més tard, el calvari de la postguerra, camps de concentració i cinc anys de servei militar. Reproduïm els fragments més interessants d'una entrevista apareguda a la revista *Arenys Vida Parroquial*.

-Quan vas tornar a Arenys, què vas fer?

Vaig intervenir una bona colla d'anys a l'Acció Catòlica, tant parroquial com diocesana. L'Any 1944, junt amb el vicari, Mn. Josep M.

Pujadas, vaig ser un dels fundadors de Vida Parroquial.

-Com vivies el catalanisme en aquella època?

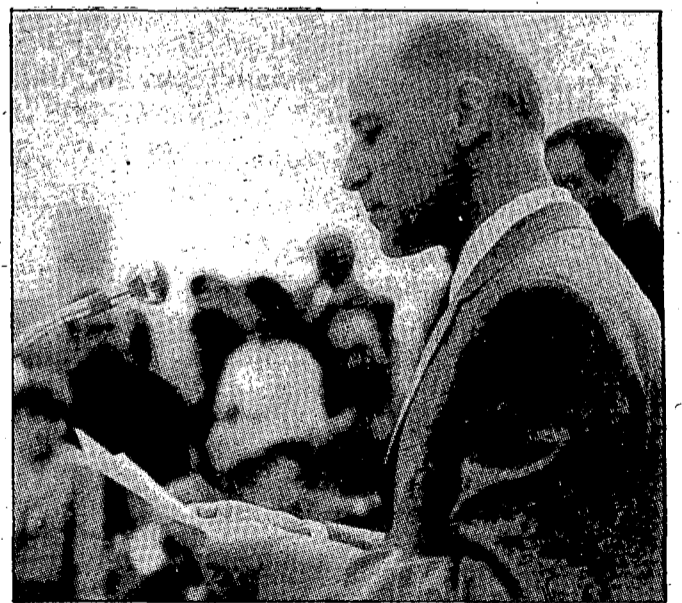
El 1947, en les festes de l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat, vaig formar part de la Comissió Abat Oliba. Aquesta va ser la primera manifestació de catalanisme després de la guerra. Hi vaig intervenir activament formant part de la campanya de sensibilització arreu de les comarques catalanes. Arenys va acollir una

exposició itinerant.

-Què ens dius de la religió?

Em van batejar el 7 d'octubre de 1918 a la pica baptismal de la parròquia de Santa Maria d'Arenys de Mar. Em van imposar els noms de Josep, Mateu i Salvador. Em declaro catòlic practicant. És a dir, que m'esforço per ser cristià. El misteri de Déu el vull viure a través de Jesucrist. Al meu entendre, el

(Segueix a la pàg. 4)

MATERIAL OFICINA • SEGELLS DE GOMA • ENQUADERNACIONS

IMPREMTA SANTA MARIA

SECCIÓ LLIBRERIA

Riera Bisbe Pol, 62 - Tel. 792 12 32

ARENYS DE MAR

ARTICLES ESCOLARS • JOCS DIDACTICS

L'art de fer rim la vida i la fe

—Per què estima tant Arenys?
Què hi troba?

—Quan s'estima de veritat, tant li fa que sigui una persona o un poble, resulta molt difícil concretar, detallar i explicar *el perquè*. Aquest és el meu cas. Fa més de vint-i-dos anys que hi visc i, a hores d'ara, la vila ja forma part del meu paisatge interior. Quan, per exemple, venint de Sant Celoni, travesso el Collsacreu i veig la vila arenyenca allí, al fons, estesa vora la mar, se m'eixampla el cor i se'm posa content. Aquesta és la veritat. Ara bé, que per què l'estimo d'aquesta manera? No sabria dir-t'ho; pel seu clima, un dels més benignes de casa nostra? Pel seu emplaçament, a una distància còmoda tant de la gran ciutat, com de l'alta muntanya? Per la seva mar que jo idolatro i que visito, ni que sigui per uns instants, cada dia? Per la seva gent tan espavilada, llesta i, quan li caus bé, tan simpàtica? Per l'alt nivell cultural que posseeix i que es nota només d'arribar-hi? O perquè els meus feligresos n'han sabut molt de fer-me sentir estimats per ells? Si, tot això, i més ho podria fer entrar en la resposta que em demanes.

—S'assembla la comunitat d'Arenys de Mar a la primera comunitat cristiana?

—No ho sé. M'imagino que deu ser si fa no fa com ella, sí, potser una mica millor.

Tingues en compte que de les primeres comunitats cristianes, no en sabem gaire res. Però el poc que sabem no és pas gaire edificant. Sant Pau se'n fa un tip de renyar-les, i en coses ben gruixudes.

I si em retreués allò de *mireu com s'estimen* que tantes vegades hem sentit predicar, et diré que cal posar-ho en quarantena. En realitat, la famosa frase la va pronunciar Tertulià en un to entre irònic i burleta per fer reaccionar un auditori en el qual l'amor al proïsme tenia molt que desitjar.

—Ha canviat la comunitat cristiana d'Arenys de Mar en els més de vint anys que fa que vostè n'és rector?

—Clar que sí, en moltes coses. El canvi beneficiós, em sembla que el podem trobar en el fet que els cristians actuals potser són menys en

La primera vegada que em vaig trobar amb Mn. Martí, em va fer l'efecte d'un cap d'empresa: eficient, organitzat i organitzador. Dies més tard vaig haver de tornar a Arenys de Mar, i llavors vaig descobrir el capellà, el pastor que esa desviu pel seu ramat. A la tercera visita em vaig trobar amb el Martí Amagat que, amb les paraules de cada dia, va explicant la vida en versos. Aleshores vaig voler apropar-me al brocal del seu pou per treure, encara que només fos una galleda d'aquesta aigua clara i fresca, perquè tots la poguem tastar.

Mn. Martí Amagat, considera que la comunitat cristiana d'Arenys de Mar ha experimentat un canvi beneficiós en aquests darrers vint anys

nombre que els d'abans, però semblen molt més el que són i són molt més allò que semblen.

Avui la gent que ens va a missa ho fa perquè creu en Jesucrist i això es nota de lluny estant, les nostres celebracions fan olor de fe i no solament d'encens, com passava abans. En algunes hom hi sent bategar el cor de la comunitat i la teva pobra ànima de pastor s'ondula com una sedà acariciada per les mans d'un dels àngels del retaule.

Un canvi negatiu —n'hi ha hagut molts— em sembla que el tenim en l'allunyament de la majoria del jovent.

No ens enganyem, la gent jove sempre havia estat repatània en relació amb l'Església —li tenia por, temia allò que pogués demanar-li— però actualment es gairebé indiferència l'actitud que exhibeix davant d'ella. I el més sorprenent és que sovint aquesta indiferència coexisteix, almenys és el nostre cas, amb una gran estima personal pels capellans i fra-

res que ens movem entre ells. Tant com els meus companys, són nombroses les vegades que hem sent aquestes paraules en llavis de jove Vostè demani'm el que vulgui, però no que vagi a l'església.

Certament, la situació actual del jovent em resulta una espina clavada al moll de l'os del meu ministeri. La és un sisè sentit, tan necessari com els altres cinc, i un altre dia els falta la font de llum i de coratge que ella constitueix. Sí, em dol moltíssim

Fa més de vint-i-dos anys que visc a Arenys, i la vila ja forma part del meu paisatge interior

De les primeres comunitats cristianes, no en sabem gaire res. Però el poc que sabem no és pas gaire edificant

Els cristians actuals potser són menys en nombre que abans, però semblen molt més el que són i són molt més allò que semblen

ar

—Ja es veu que encara li queden moltes coses per fer.

—En efecte. Per exemple, una altra assignatura que tenim pendent és la presència de l'Església en el món dels immigrants que aquí constitueixen gairebé la meitat de la població. Aquesta bona gent només es relaciona amb l'Església en els quatre moments límits de la vida cristiana: bateig, primera comunió, casament i enterrament. Tots els intents que hem fet per modificar aquest capteniment han estat infructuosos.

—Vostè és dels capellans que ho fan tot?

—Aquesta es una temptació en la qual hem caigut molts capellans de la meua generació.

En aquest moment procuro fer el que em toca fer, segons el meu ministeri, i procuro també que els laics facin les tasques que els corresponen.

—I què fan els seglars a la seva parròquia?

—De tot: des de portar una revista mensual a dirigir i gestionar una escola; des de treballar a Càritas fins a fer de locutors per a les misses que retransmeten per ràdio; des de fer les acollides als promesos que es preparen per al matrimoni fins a fer de catequistes dels nois i noies que han de rebre el sagrament de la Confirmació; des de gestionar els afers econòmics fins a participar en el guiatge de la comunitat a través del Consell Pastoral.

—No troba que hi ha massa batejats i pocs cristians?

—Aquesta pregunta està molt de moda i em fa una certa angúnia. Per ser breu, et diré que jo no desitjo pas una església dels càtars, dels purs, dels perfectes. I és clar que m'agradaria que tots els que es diuen cristians fossin un model de grans virtuts, però no per això apagaré mai el ble que encara fumeja, ni menysprearé aquesta bona gent que amb prou feines saben perquè porten el fill a batejar.

—Com s'imagina l'Església del segle que ve?

—No ho sé..., potser com una Església que per fi ha descobert que en aquests temps calia canviar el seu discurs —sí, també el seu discurs teològic—, i la seva organització.

—El Dr. Camprodon diu que sota

El rector d'Arenys de Mar reunit amb el Consell Pastoral. Els laics tenen una gran protagonisme a la seva parròquia

cada campanar hi hauria d'haver una comunitat cristiana. Com hauria de ser aquesta comunitat?

—M'agrada que citis el meu bisbe, és un dels grans pastors de l'Església del nostre país. Ara bé, ni ell, que

posseeix una màgica capacitat d'explicar amb paraules entenedores el més difícil i complicat, no crec que fos capaç de contestar breument aquesta pregunta.

Mira, fer comunitat no té res a veure amb el que molts vam fer després del Concili: aquest ens emplaçà a caminar vers la vivència comunitària de la fe i, ¿com vam reaccionar? Doncs simplement canviant el nom de parròquia pel de comunitat, i llestos! No, no es això. La comunitat té a veure amb el convenciment que allò que importa no és tant arribar com arribar junts. Això és molt difícil, saps? Fins i tot entre la gent que vol ser santa hi ha unes ganes boges de ser els primers, o de ser més sant que els altres.

—Vostè que escriu poemes, diguin: Cal ser contemplatiu per ser poeta?

—Tots els poetes que jo conec, llevat dels que fan aquesta poesia tan estranya que és la poesia conceptual, són bons contemplatius.

Per fer poesia cal contemplar la cosa o la persona amb ulls estrenats i fer-ho persistentment, fins que ella es cansi de ser objecte de la teua contemplació i reaccioni devorant-te i menjant-se't. Quan això s'esdevé, la retrobes convertida en música a dintre teu. Vestir-la, aleshores amb paraules, costa poc.

—A Déu li parla en vers?

—La veritat és que li parlo com puc. Mai no n'he sabut gaire de resar. Però també és veritat que tota pregària sincera és sempre un poema, un bellíssim poema que ben segur abelleix i posa content el gran poeta de l'amor que és Déu.

C.C.

Façana de l'església parroquial d'Arenys de Mar

Certament, la situació actual del jovent em resulta una espina clavada al moll de l'os del meu ministeri

El Concili ens emplaçà a caminar vers la vivència comunitària de la fe i simplement vam canviar el nom de parròquia pel de comunitat, i llestos!

Una altra assignatura que tenim pendent és la presència de l'Església en el món dels immigrants

(Ve de la pàg. 1)

Parenostre i les Benaurances resumeixen tot l'Evangeli. Per mi creure vol dir fiar-se de Déu, que ens estima. I considero que un Déu sense misteris, no interessa ningú.

Per tant, crec que la vida té sentit. Com deia Francesc d'Assís: «Només a la llum de Déu té sentit l'home.»

Què ens pots dir de l'Església?

L'Església que somnio és una església encarnada, de tarannà profètic, que visqui al marge del poder, al servei de la dignitat de la persona i de la fraternitat universal. Com deia fa poc el nostre bisbe: «Una església que passi de ser identificada per les catedrals de l'Edat Mitjana a ser-ho per la imatge del Bon Samarità de l'Evangeli.»

Ens agradaria saber si la parròquia, es fa present a la vida social de la vila.

La nostra comunitat parroquial és producte d'una integració de totes les parts: el Consell Pastoral, i els serveis parroquials com ara Càritas, Catequesi, Vida Parroquial, grups de pregària, de matrimonis, de joves, de reflexió, juntament amb els vuit convents que recolzen i formen part de tot el que es fa.

I al mateix temps tots estem vinculats a la vida soci-

al, política, cultural i econòmica de la vila, participant-hi com a persones aïllades i també institucionalment, si cal.

Pots dibuixar-nos, breument, la situació històrica i geogràfica?

Amb molt de gust. Arenys de Mar és una vila marítima amb una història rica i peculiar. I una identitat i tradicions a preservar. Es troba situada a la costa de Llevant, a 40 kilòmetres de la ciutat de Barcelona. Hi vivim uns dotze mil habitants.

La topografia es costeruda i difícil. El terme municipal, escàs. El nucli antic, travessat de dalt a baix per la riera, és situat al bell mig de dos turons —la Pietat i el Maltemps—, que l'emmarquen i alhora li fan de contrafort. Port pesquer i esportiu obert a la mediterrània amb notable activitat.

Què ens dius de la part urbana?

El paisatge urbà té un patrimoni arquitectònic i monumental prou important. Cal esmentar el temple parroquial de Santa Maria, amb el seu meravellós retaule barroc, el cementiri de Sinera, la Torre dels Encantats, l'edifici de la Plaça Mercat, i el conjunt característic de la Riera. Els atractius innegables de la vila fan que sigui

molt visitada.

I l'economia?

Té un xic de tot: pesca, pagesia, comerç. La indústria ha minvat ostensiblement. El turisme forà és limitat. El mercat dels dissabtes li confereix un evident to de centre comarcal.

Parla'ns del fet cultural, tan apreciat pels arenyencs.

Pel que fa a la cultura, cal destacar sobretot la importància de l'Arxiu Històric P. Fidel Fita, del Museu Marès de la Punta, el Museu Mollfulleda de Mineralogia, la Biblioteca Popular Comarcal, el Centre de Documentació i estudis Salvador Espriu i el Centre de Estudis Josep Baralt.

S'editen dues revistes: *Arenys Vida Parroquial* i *Recerca* editada pels Caputxins.

És important la presència i l'aportació de l'Esbart Maragall, de la Joventut Seràfica, en la tasca de refermar les expressions de la nostra identitat.

Finalment, amb el nom de Sinera, la vila d'Arenys de Mar ha estat convertida per Salvador Espriu en un mite literari.

Personatges rellevants:

BEATA PAULA MONTALT I FORNÉS:
(Arenys de Mar 1799 - Olesa de Montserrat 1893)

Fundadora de l'Institut de Filles de Maria, «les escolàpies».

Beatificada a Roma el 18 d'abril de 1993.

IL-LM. ANTONI PASQUAL I LLEU:
(Arenys de Mar 1643 - Vic 1704)

Bisbe de Vic des de 1684 fins a la seva mort.

IL-LM JAUME CATALÀ I ALBOSA:
(Arenys de Mar 1835 - Barcelona 1899)
Preconitzat bisbe de Cadis el 1879 i el 1883, bisbe de Barcelona.

IL-LM. FRANCESC DE POL I BARALT:
(Arenys de Mar 1854 - Girona 1914)
El 1907 fou consagrat bisbe de Girona.

IL-LM. FRA XAVIER VILÀ I MATEU:
(Arenys de Mar 1854 - Guam 1913)
Bisbe d'Adra i vicari apostòlic de Guam (Illes Malvines), on morí.

A. FIDEL FITA I COLOMER:
(Arenys de Mar 1836 - Madrid 1918)
Jesuïta. Va agermanar amb saviesa religió i ciència. President de la Reial Acadèmia de la Història. Va pertànyer a l'Acadèmia de la Llengua i les Belles Arts i d'altres.

P. JOAQUIM FORN I ROGET:
(Arenys de Mar 1813 - Roma 1870)
Jesuïta. Catedràtic de Teologia i Dret Canònic a Itàlia, Gran Bretanya, França i Espanya. Consultor del Concili Vaticà I. Havia cursat medicina i sabia a la perfecció nou idiomes.

Els vuit convents

ELS FRARES CAPUTXINS (1618)
Casa oberta a tots els que cerquin un recer de silenci i pregària.

INSTITUT DE FILLES DE MARIA
Són les escolàpies, fundades per l'arenyenca Na Paula Montalt i Fornés.
El seu lema: «Pietat i Lletres»

DOMINIGUES DE LA PRESENTACIÓ
«Creiem en el treball com a mitjà de promoció humana. Maria és la nostra referència constant.»

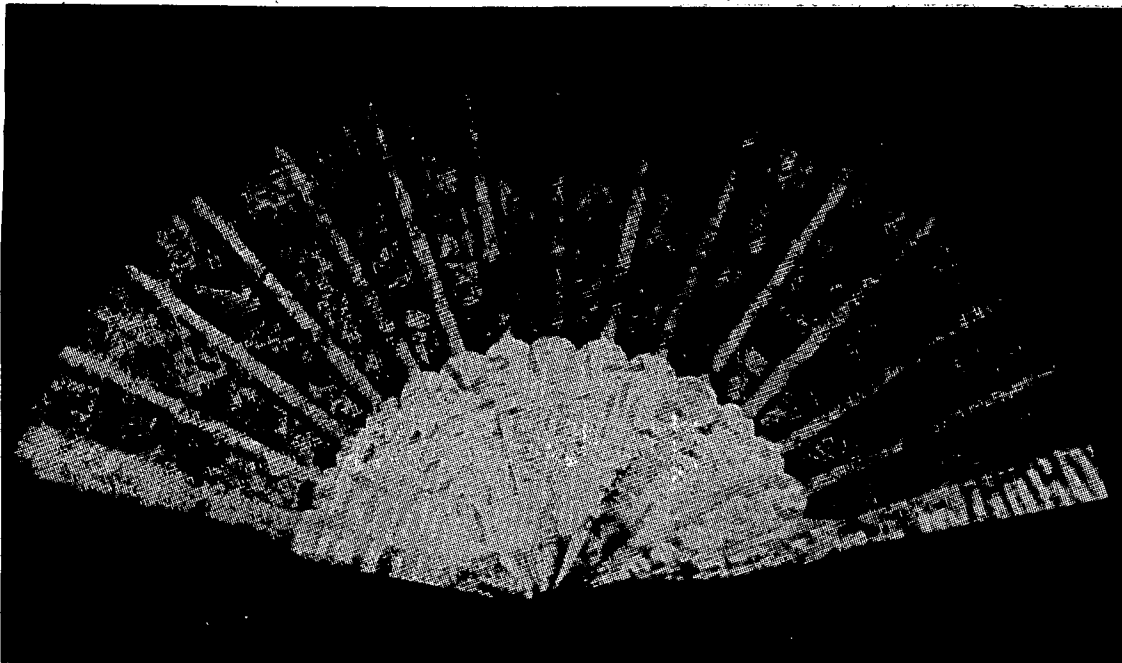
FILLES DE SANT JOSEP
Natzaret és l'evangeli del treball, representa per a elles el lloc de contemplació, d'identificació i de missió.

LES FILLES DEL COR DE MARIA
(Villa Betània: 1908)
Maria de Natzaret és la seva inspiració per servir als més necessitats, especialment els disminuïts psíquics i els ancians.

LES CLARISSES (Monestir: 1921)
La seva vida és: dedicació a la pregària i a un treball humil i esforçat, en un clima de convivència fraterna.

LES GERMANETES DELS VELLS DESAMPARATS
(Asil: 1926)
Atenen llars d'acolliment per als ancians més pobres.

LES FILLES DE LA CARITAT (El Vinardell: 1927)
Serveixen als més pobres, a les presons, als hospitals, a les llars, marginats, drogoaddictes, malalts de la sida, persones prostituïdes.

Ventall de blonda catalana. Museu Marès de la Punta

L'Esbart Maragall a la Riera